

KONCEPCE
Oddělení prevence a humanitních činností
2015 - 2017

Koncepce OPHČ 2015 - 2017

ÚVOD

SOUHRNNÉ INFORMACE

základní informace o oddělení prevence a humanitních činností OSVZ

Oddělení prevence a humanitních činností vzniklo pod Odborem sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu Jihočeského kraje k 1. 1. 2006. S ohledem na logickou provázanost konkrétních opatření a potřeb cílových skupin se v něm spojily náplně pracovníků, kteří jsou pověřeni řízením, koordinací a metodickým vedením v oblastech, které se dotýkají především prevence celého spektra společensky rizikových jevů. Jedná se o prevenci užívání návykových látek, prevenci rizikového chování obecně, prevenci sociálního vyloučení a prevenci kriminality, a související oblasti.

Celkem má oddělení k roku 2014 pět pracovníků na těchto pozicích:

- krajský protidrogový koordinátor (souběžně vedoucí oddělení);
- krajský školský koordinátor rizikového chování;
- koordinátor romských poradců;
- metodik sociální prevence;
- manažer prevence kriminality.

návaznost na předcházející koncepci

První Koncepce oddělení prevence a humanitních činností (dále jen Koncepce) byla předložena samosprávě Jihočeského kraje v průběhu roku 2006, schválena byla zastupitelstvem kraje usnesením č. 166/2006/ZK ze dne 20. 6. 2006.

Následovala Koncepce OPHČ na období 2010 – 2011, která byla schválena samosprávou Jihočeského kraje usnesením zastupitelstva kraje č. 500/2009/ZK ze dne 27. 10. 2009.

Zatím poslední Koncepce oddělení prevence a humanitních činností na období 2012 – 2014 byla schválena usnesením zastupitelstva kraje č. 165/2012/ZK-31 ze dne 15. 5. 2012.

Koncepce OPHČ na období 2012 - 2014 byla každoročně vyhodnocována formou „Závěrečných zpráv o plnění Koncepce oddělení prevence a humanitních činností“.

Za rok 2012 byla tato zpráva předložena zastupitelstvu kraje dne 16. 5. 2013 (č. usnesení 123/2013/ZK-4), za rok 2013 dne 24. 4. 2014 (č. usnesení 89/2014/ZK-10). Zpráva za rok 2014 bude předložena samosprávě kraje v první polovině roku 2015.

Jak „Koncepce“, tak „Zprávy“ jsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách Jihočeského kraje, sekce Krajský úřad, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, Informace k drogové problematice v Jihočeském kraji jako celek, nebo pak odděleně za jednotlivé oblasti v příslušných kapitolách.

Přímý odkaz: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=346&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=346&par[lang]=CS)).

Tato Koncepce oddělení prevence a humanitních činností v první řadě vychází z „**Programu rozvoje Jihočeského kraje na období 2014 – 2020**“.

Prioritní osa 3 – KVALITNÍ INFRASTRUKTURA, SLUŽBY, PROSTŘEDÍ A SPOLUPRÁCE PRO POSILOVÁNÍ ÚZEMNÍ SOUDRŽNOSTI;

- Opatření 3.1 – KVALITNÍ A DOSTUPNÉ VEŘEJNÉ SLUŽBY;
  - Aktivita: Realizace programů a opatření vedoucích k předcházení a eliminaci rizikového chování...;

- Část Koncepce: Strategie prevence rizikového chování;
  - Aktivita: Podpora zachování, zkvalitnění a rozvoje sociálních služeb pro cílovou skupinu osob v aktuálně nepříznivé sociální situaci...;
    - Část Koncepce: Koncepce sociálního začleňování, Koncepce integrace romské menšiny;
  - Aktivita: Podpora zachování, zkvalitnění a rozvoje sociálních služeb pro cílovou skupinu osob ohrožených drogou nebo drogově závislých...;
    - Část Koncepce: Strategie protidrogové politiky;
  - Aktivita: Podpora zachování, zkvalitnění a rozvoje služeb, které mají úzký vztah k ochraně veřejného zdraví...;
    - Část Koncepce: Strategie protidrogové politiky;
  - Aktivita: Podpora rozvoje městských a obecních kamerových systémů... (a dalších aktivit);
    - Část Koncepce: Koncepce prevence kriminality...
- Opatření 3.4. – KVALITNÍ SPOLUPRÁCE A PLÁNOVÁNÍ PRO ÚZEMNĚ VYVÁŽENÝ ROZVOJ REGIONU S DŮRAZEM NA ROZVOJ VENKOVA;
  - Aktivita: Příprava a realizace opatření na podporu integrace sociálně ohrožených skupin obyvatel ve venkovských oblastech...
    - Část Koncepce: Část Koncepce: Koncepce sociálního začleňování, Koncepce integrace romské menšiny.

Dalším nejbližším souvisejícím strategickým dokumentem na úrovni Jihočeského kraje, na jehož výstupy tato „Koncepce“ navazuje, je „**Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2014 – 2016**“.

informace o procesu tvorby této koncepce

Tato koncepce bude sloužit

- pro oporu koordinace a financování/ spolufinancování služeb nebo aktivit v jednotlivých náplních činností OPHČ z prostředků Jihočeského kraje (případně z dalších veřejných zdrojů);
- pro obhajobu projektů realizátorů z Jihočeského kraje v jednotlivých oblastech v dotačních řízeních na národní úrovni;
- pro stanovení priorit v souvisejících oblastech (např. v oblasti plánování sociálních služeb);
- při vyjednávání o podpoře/ potřebnosti jednotlivých, konkrétních služeb/ programů/ aktivit na místní úrovni (samosprávy obcí kraje).

Při přípravě těchto materiálů jsme považovali za potřebné:

- ...vycházet z předcházejících „Konceptů“, respektive z těch priorit (a navržených řešení), které zůstávají i nadále aktuální (osvědčily se);
- ... vycházet ze souvisejících koncepčních dokumentů na národní úrovni;
... ale zároveň
- ...podporovat aktivity, šité na míru konkrétní situaci v kraji (nebo jednotlivých regionech kraje).

Obecněji řečeno: vydali jsme se cestou mnohem více konkretizovaných a specifitěji popsanych opatření, než je tomu obvykle v dokumentech s širším zacílením (třeba právě

na národní úrovni). Naší cestou je podporovat občany, kteří se ocitnou v složité životní situaci, nebo ideálně těmto situacím předcházet, prostřednictvím podpory specifických služeb a aktivit. Tady jsme, podle povahy řešeného problému volili mezi dvěmi možnými cestami strategického uvažování o této podpoře:

- plošná podpora – při řešení problému je některé aktivity vhodné podporovat všeobecně, část negativních nebo rizikových jevů zasahuje nebo ohrožuje celou populaci (otázka preventivního působení v populaci dětí a mládeže – programy cílené na všeobecnou prevenci užívání návykových látek, kriminality a dalších forem rizikového chování, nicméně i část dalších aktivit, například v oblasti užívání návykových látek, sociálního vyloučení, menšin atp. je vzhledem k jejich rozšíření řešit alespoň v základním přístupu jednotně);
- cílená podpora (podle aktuálních, specifických potřeb – regionu, nebo i konkrétních obcí) – problém se vyskytuje nerovnoměrně (typicky vyloučené lokality, problematika migrantů a azylantů, místa s vyšší koncentrací uživatelů návykových látek...).

Podpora přímé práce s ohroženými skupinami v jejich přirozeném prostředí, byla zvolena jako jednoznačná priorita.

Jednotlivé části (dílčí strategie podle zaměření na specifickou cílovou skupinu či společenský jev) této koncepce mají tuto strukturu:

- stručný popis situace v kraji v konkrétní problematice, specificky s ohledem na cílovou skupinu;
- popis návaznosti na strategické dokumenty na národní úrovni;
- SWOT analýza;
- z obého vyplynuly priority, z nich opatření vedoucí k dosažení žádoucího stavu;
- následují popsání podmínky naplnění opatření (podle povahy problematiky, včetně indikátorů úspěšnosti jako podkladu pro vyhodnocení úspěšnosti strategie);
- výslovně uvedená finanční náročnost pro kraj (jako návrhy zpracovatelů jednotlivých částí „Koncepce“)

Postup při tvorbě koncepce

Současná koncepce byla (stejně jako ty předchozí) zpracována za aktivní spolupráce s hlavními aktéry v jednotlivých oblastech na národní úrovni, s představiteli samospráv v Jihočeském kraji a místními odborníky na tuto problematiku. Každá oblast byla zároveň předána k připomínkování instituci na centrální úrovni, která je odborným garantem politiky ČR v dotčené oblasti.

Základní zásady, použité při přípravě „Koncepce“:

- aktivní spolupráce s místními odborníky
  - především pracovníci obecních úřadů se souvisejícími pracovními kompetencemi a náplněmi (místní protidrogoví koordinátoři, okresní metodici prevence, manažeři prevence kriminality, sociální kurátoři, romští poradci apod.)
  - poskytovatelé služeb a další organizace, podílející se na činnostech, které jsou náplní této „Koncepce“;
- spolupráce s odbornými guaranty na národní úrovni (ministerstva, orgány vlády ČR)

Rámcový obsah činností, postup zpracování:

- záměr tvorby koncepce, sběr podkladů pro popis situace;
  - SWOT analýzy, definování potřeb a cílů;
  - zpracování jednotlivých koncepcí;
  - vnější připomínkový proces (průběžně - místní odborníci, národní úroveň);
  - vnitřní připomínky (v rámci oddělení, odboru)
  - předložení „Koncepce“ radě a zastupitelstvu kraje
-
- následovat bude realizace schválených kroků/ aktivit
  - ... a každoroční písemné vyhodnocování této realizace („Výroční/ závěrečné zprávy“)

základní informace o jednotlivých strategických dokumentech „Koncepce“

1/ OBLAST protidrogové politiky (str. 7)

Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje na období 2015 – 2017

Navazuje na:

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018

Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2013 až 2015

Odborná konzultace: sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky

Garant za Jihočeský kraj: krajský protidrogový koordinátor

2/ OBLAST prevence rizikového chování (str. 36)

Strategie prevence rizikového chování dětí a mládež a Krajský plán prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2015 - 2017

Navazuje na:

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018

Odborná konzultace: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Garant za Jihočeský kraj: krajský koordinátor prevence rizikového chování

3/ OBLAST osob ohrožených sociálním vyloučením (str. 70)

Koncepce sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na období 2015 - 2017

Navazuje na:

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období let 2011 – 2015

Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020

Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020

Odborná konzultace: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Garant za Jihočeský kraj: krajský metodik sociální prevence

4/ OBLAST romské menšiny (str. 92)

Koncepce integrace romské menšiny v Jihočeském kraji 2015 - 2017

Navazuje na:

Koncepce politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity napomáhající jejich integraci do společnosti

Zásady dlouhodobé Koncepce romské integrace do roku 2025

Odborná konzultace: Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

Garant za Jihočeský kraj: krajský koordinátor pro romské záležitosti

5/ OBLAST prevence kriminality (str. 101)

Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2015 - 2017

Navazuje na:

Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2012 – 2015

Odborná konzultace: Ministerstvo vnitra ČR

Garant za Jihočeský kraj: manažer prevence kriminality

Samostatnými přílohami této „Koncepce“ jsou následující dokumenty:

1. Závěrečná zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje za rok 2013
2. Monitoring vyloučených lokalit Jihočeského kraje
3. Zpráva o situaci v oblasti kriminality, Jihočeský kraj 2013

obecná informace k otázce finanční náročnosti „Koncepce“

Co se týče finančních prostředků, potřebných k realizaci jednotlivých součástí Koncepce OPHČ, jedná se o prostředky navržené zpracovateli jednotlivých oblastí na základě dlouhodobých zkušeností a popsanych minimálních potřeb.

Alokace prostředků na oblasti, uvedené v jednotlivých strategiích bude vycházet z reálných možností schváleného rozpočtu kraje pro daný kalendářní rok.

Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje na období 2015 - 2017

Úvodem

stručný popis oblasti, kterou řeší tato strategie

Protidrogová politika v současném, moderním pojetí je souhrn aktivit, které řeší příčiny a dopady zne/užívání návykových látek (legálních i nelegálních), a aktuálně i závislostního chování v komplexní podobě, za účinné kooperace čtyř základních pilířů – prevence, represe, léčby a snižování rizik (termín „harm reduction“). Kraje mají v České republice v této oblasti postavení definované jednak samotným zákonem o krajích, jednak zákonem o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami. Protidrogovou politiku realizují sice v součinnosti s celostátní úrovní, ale v samostatné působnosti, čímž je rozsah jejich kompetencí poněkud zúžen, nejvíce se toto omezení projevuje v oblasti represivní politiky, prosazování práva. Na druhou stranu mohou být kraje v oblastech, které jim náleží, konkrétnější, a mohou pracovat (například co se hodnocení potřebnosti a efektivity protidrogových služeb týče) s podrobnějšími údaji, a účinněji, poučeněji reagovat na potřebu jednotlivých regionů či obcí. Základním východiskem protidrogové politiky Jihočeského kraje jsou tedy reálné a realisticky pojaté možnosti kraje (včetně těch finančních), a zároveň naplňování potřeb obyvatel kraje především v oblasti ochrany veřejného zdraví (a pořádku) před vlivy, případně škodami, které závislostní chování způsobuje/ může způsobovat. Hlavní prioritou je podpora aktivit, směřujících k předcházení těchto rizik cestou primární prevence a výchovného působení na osoby, tímto fenoménem dosud nezasážené, tedy děti a mladé lidi, a souběžně podpora služeb, které nemají alternativu v jiných systémech (zdravotní nebo sociální služby), tedy především služeb nízkoprahových. Ty jsou v první řadě určené těm obyvatelům kraje, kteří potřebují vzhledem ke svému handicapu vyšší míru podpory na cestě ke změně způsobu života (rizikového chování).

Hlavním úkolem Strategie je stanovit priority protidrogové politiky, realizované Jihočeským krajem, na období let 2015 – 2017. Je klíčovým dokumentem, který je propojen s ostatními platnými strategickými dokumenty v působnosti kraje (Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb 2014 - 2016; Minimální síť protidrogových služeb na území Jihočeského kraje) a v těsné návaznosti na předcházející strategii (2012 – 2014) pojmenovává hlavní oblasti, kde se kraj má a může angažovat. Zároveň tato strategie reaguje na obdobné zásadní dokumenty na národní úrovni (Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018 a aktuálně navazující Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2013 až 2015).

Strategický dokument (nejen v oblasti prevence užívání návykových látek/ závislostí) by měl splňovat čtyři hlavní požadavky na jeho tvorbu (a následnou realizaci definovaných opatření):

- Být v souladu se současným stavem vědeckého poznání o účinných řešeních problémů, souvisejících s užíváním návykových látek;
- Být realistický ve svém přístupu k této problematice jako takové – neslibovat nemožné, ale respektovat mnohohrstevnatost a rozmanitost faktorů, které jsou v pozadí fenoménu užívání drog/ návykových látek;
- Být realistický v jednotlivých opatřeních a konkrétních krocích – tedy plánovat jednotlivé kroky a opatření tak, aby byly realizovatelné nástroji, které má kraj k dispozici, a využívat zdrojů, které jsou dostupné a dlouhodobě udržitelné;
- Komunikovat s ostatními přístupy – tedy najít pro jednotlivá opatření a priority místo,

kteřé jim náleží; nedublovat činnosti, které náleží centrální úrovni, a neomezovat nebo nezastupovat úroveň místní.

Naprostá většina v této Strategii popsaných priorit je podložena požadavky, které na kraj jako územně správní jednotku klade zákon č. **379/2005 Sb.**¹, o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

§ 22 Územní samosprávné celky: odst. 1 Kraj v samostatné působnosti:

- a) koordinuje a podílí se na realizaci protidrogové politiky na svém území, za tím účelem spolupracuje se státními orgány, s orgány obcí a s poskytovateli služeb v oblasti protidrogové politiky - **priorita 3, 4**
- b) ve spolupráci se státními orgány i s orgány obcí zpracovává krajskou strategii protidrogové politiky, **viz text**
- c) podílí se na financování programů protidrogové politiky a kontroluje účelné využití těchto finančních prostředků - **priorita 1,2,7**
- d) zřizuje za účelem koordinace protidrogové politiky na svém území funkci krajského protidrogového koordinátora,
- e) zřizuje svůj iniciativní nebo poradní orgán pro oblast protidrogové politiky v souladu se zvláštním právním předpisem - **priorita 4**
- h) ročně soustřeďuje a vyhodnocuje údaje o situaci týkající se škod působených tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami na svém území - **priorita 6**

1.2 postup tvorby strategie:

Vychází z dobré praxe realizace předchozích strategií. Ty byly pravidelně každoročně vyhodnocovány (v této chvíli za roky 2010 až 2013; tato vyhodnocení jsou součástí příslušných Závěrečných zpráv o plnění Koncepce OPHČ za sledovaná období).

Jsou zveřejněny na webových stránkách Jihočeského kraje, odkaz: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=346&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=346&par[lang]=CS))

Na stejném místě je zveřejňována každoročně „Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje“ (lze se ještě setkat s původním názvem „Zpráva o stavu ve věcech drog...“), jejíž obsah se liší v tom smyslu, že se mnohem více věnuje popisu konkrétní situace v Jihočeském kraji v této oblasti (finanční a statistické přehledy, popis situace v oblasti užívání drog v Jihočeském kraji atd.). Její struktura je závazně stanovena Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky ČR a Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti a slouží jako podklad pro zpracování obdobné zprávy na národní úrovni.

Strategie byla ve fázi přípravy konzultována:

- se samosprávami obcí² a místními protidrogovými koordinátory
  - Vstupní analyticko/ popisný dokument;
  - SWOT analýza stávající strategie – k hodnocení;
  - Podklady a náměty pro novou SWOT analýzu – návrhy;
  - Návrh Strategie 2015 – 2017 – ke konzultaci.
- s poskytovateli regionálních protidrogových služeb (působících v kraji)
  - Vstupní analyticko/ popisný dokument;
  - SWOT analýza stávající strategie – k hodnocení;
  - Podklady a náměty pro novou SWOT analýzu – návrhy;
  - Návrh Strategie 2015 – 2017 – ke konzultaci.
- Dále byla „Strategie“ zaslána k připomínkám/ konzultaci sekretariátu RVKPP

¹ Počátkem roku 2015 má tento zákon doznat poměrně zásadních změn (respektive jej má nahradit zcela nový zákon), nicméně v oblasti úkolů pro územní samosprávné celky významné změny nepředpokládáme. V případě schválení popsaného zákona bude tato část strategie případně odpovídajícím způsobem změněna/ upravena.

² Pro zjednodušení celého procesu připomínkování byly s žádostí o spolupráci osloveny pouze obce s rozšířenou působností (tedy 17 z 623 obcí v Jihočeském kraji). Materiály byly zaslány jak zástupcům samospráv (starostky a starostové), tak úřadu (vedoucí sociálních odborů).

1. CÍLOVÉ SKUPINY

1.1 Vymezení obecně – popis cílových skupin

Obecně lze konstatovat, že tato strategie má za svůj cíl ovlivnit chování a rozhodování několika velmi rozdílných cílových skupin:

UŽŠÍ PRIMÁRNÍ cílovou skupinou jsou stále především osoby ohrožené drogami nebo osoby na drogách závislé.

- jednotlivci, kteří dosud do styku s návykovými látkami nepřišli (nebo to nepředpokládáme anebo to prostě nevíme), nicméně jsou z hlediska budoucího vývoje případným příklonem k užívání drog (legálních i nelegálních) ohroženi. Zde se jedná o nejmladší generaci – především žáci a studenti základních a středních škol. Tito jsou především cílovou skupinou služeb **primární prevence**. Za nejrizikovější věkovou kategorii lze v případě začátku užívání legálních návykových látek (tabák, alkohol) považovat děti ve věku 12 – 15 let, v případě nelegálních drog poněkud vyšší věkovou skupinu (typicky 15 – 18 let). Za optimální se ovšem považuje začít s preventivním působením (především ve smyslu výchovy ke zdravému životnímu stylu a zdravému sebepojetí apod.) v nižších věkových skupinách.
- jednotlivci, kteří již do styku s drogami přišli, užívají je a jsou tímto jevem ohroženi; včetně jejich sociálního okolí (rodinní příslušníci, partneři). Tito jsou uživateli **zdravotně sociálních služeb**³. Za nejrizikovější věkovou skupinu můžeme označit občany kraje ve věku 18 – 30 let (ve smyslu dlouhodobého problémového, především injekčního užívání nelegálních drog). Škodlivým užíváním nebo excesivními experimenty je výrazně ohrožena věková skupina 15 – 17 let.

ŠIRŠÍ PRIMÁRNÍ cílovou skupinou jsou osoby ohrožené alkoholem, osoby na alkoholu závislé, případně osoby, ohrožené dalšími závislostmi (v tomto případě se jedná především o patologické hráčství).

Měli-li bychom definovat cílovou skupinu především nízkoprahových služeb bez vztahu ke konkrétní látce či druhu závislosti, pak bychom do ní zařadili osoby, které jsou výrazně ohroženy (spolu s jejich sociálním okolím) rizikovým způsobem života (kterým kromě svého vlastního zdraví a života ohrožují minimálně i zdraví svého okolí) souvisejícím s jejich závislostním chováním⁴ či z něj vyplývajícím. Tito lidé pro plnohodnotné zařazení do společnosti potřebují intenzivní podporu sítě specializovaných služeb (nejsou schopni využít nabídky standardních zdravotních nebo sociálních služeb, anebo tyto nejsou schopny odpovídající přístup k potřebám těchto osob nabídnout). Obvykle se jedná o mladé až velmi mladé lidi, s nedokončeným vzděláním, nedostatečnou kvalifikací, osoby tzv. „na ulici“, s kriminální kariérou. U těchto osob se obvykle jedná o kumulaci řady negativních faktorů, nejen těch výše zmíněných, které jim brání využít pro změnu mechanismy běžně dostupné většinové populaci.

³ Takto zjednodušeně pro účely této strategie nazýváme služby, realizované dle Standardů odborné způsobilosti RVKPP

⁴ Závislost je stav, který je relativně přesně definován, tedy diagnóza. Pochopitelně u všech příslušníků této cílové skupiny nemáme diagnózu (tu může stanovit jen lékař) k dispozici. Další termíny, například rizikové či škodlivé užívání apod. mají také jasnou, odborně ustálenou definici. Pro souhrn jednání, které spočívá v chování a jednání, které se závislosti blíží, nebo dosud není diagnostikováno jako závislost, a zahrnuje např. i zmíněné škodlivé či rizikové užívání, užíváme právě tento termín.

SEKUNDÁRNÍ cílovou skupinou jsou osoby či instituce, zainteresované na řešení této problematiky:

- poskytovatelé protidrogových služeb (tzv. „drogové“ nebo adiktologické služby – pracují převážně s problémovými uživateli drog);
- pedagogové, další výchovní pracovníci, ředitelé škol;
- rodičovská veřejnost;
- samosprávy obcí;
- úředníci a další kompetentní osoby na příslušných institucích (samosprávné a správní orgány apod.);
- poskytovatelé dalších služeb, souvisejících s touto problematikou (zdravotní, sociální, vzdělávací, zájmové...).

1.2 Vymezení – pokus o kvantifikaci / počet na území kraje

Obsah cílová skupina (obyvatelstvo kraje jako celek):

- jednotlivci, kteří zpravidla dosud do styku s návykovými látkami nepřišli, neužívají je (relativně jednoduchá kvantifikace, vychází z počtu obyvatel kraje a jeho věkové struktury, rok 2013). *Pochopitelně je toto „neužívání“ fikce – u malé části jednotlivých věkových kategorií lze předpokládat zkušenosti (různého rozsahu) s užitím legálních i nelegálních návykových látek, mezi jednotlivými skupinami se míra této zkušenosti výrazně liší (u nejmladší věkové skupiny předpokládáme zkušenost nulovou, nižší věkové skupiny jsou spíše cílem primární prevence, vyšší věkové skupin /nad 20 let/ naopak bývají již spíše cílovou skupinou služeb pro uživatele...).*
- Počty obyvatel Jihočeského kraje v základních věkových skupinách (zdroj: ČSÚ):
  - **věková skupina 0 – 19 let = celkem cca 127 000 osob** (cílová skupina především služeb primární prevence)
    - z toho 10 – 14 let cca 28 500 osob
    - z toho 15 – 19 let cca 32 000 osob
  - **věková skupina 15 – 64 let = celkem cca 434 000 osob** (cílová skupina ostatních služeb – ve věkové skupině 15 – 20 let se obě cílové skupiny překrývají – ojediněle se tak může dít i v nižších/ nebo vyšších věkových kategoriích)
    - z toho 15 – 19 let cca 32 000 osob
    - z toho 20 – 24 let cca 40 500 osob
    - z toho 25 – 29 let cca 42 000 osob
  - věková skupina + 65 let cca 107 500 osob - tato nejvyšší věková skupina již obvykle nebývá klienty adiktologických služeb – s výjimkami⁵)

Cílová skupina služeb primární prevence ve školském prostředí (údaje za školní rok 2012/2013 – počty dětí, tříd a škol; zdroj: ČSÚ):

○	předškolní vzdělávání	22 942 dětí	952 tříd	301 škol
○	základní vzdělávání	50 393 žáků	2 585 tříd	255 škol
○	středoškolské vzdělávání	30 433 žáků	1 334 tříd	90 škol
○	CELKEM	80 826 žáků, učňů a studentů		

⁵ Obvykle uživatelé sociální služby domov s chráněným režimem apod.

- jednotlivci, kteří již do styku s drogami přišli (poměrně složitá kvantifikace, údaje nemohou být nikdy zcela přesné, vychází z kombinace celoplošných/ celonárodních výzkumů a kvalifikovaných odhadů⁶)
  - celoživotní prevalence užití legální drogy (tj. užití alespoň 1* za život) v ČR činí 70 % tabák⁷ (55 % - 2006), 69,9 % (93 % - 2006). V Jihočeském kraji můžeme předpokládat, že tuto zkušenost zažilo cca 304 000 osob/ tabák, 303 000/alkohol⁸;
  - celoživotní prevalence užití nelegální drogy (tj. užití alespoň 1* za život) v ČR ve věkové kategorii 15 – 64 let činí více než 30% (nejvíce je zastoupeno konopí, míra prevalence 27,9 %; u ostatních látek je mnohem nižší – a pochopitelně se skupiny uživatelů prolínají, tedy nelze prostě jednotlivé údaje o prevalenci sčítat.). V Jihočeském kraji tedy můžeme předpokládat, že tuto zkušenost zažilo cca **121 000 osob** - prevalence užití v posledním měsíci – tedy aktuální, činí v měřítku ČR cca **4,4 %**, tedy **asi 20 000 osob v kraji**;
    - z toho co se týče nelegálních drog, mezi kategoriemi „celoživotní prevalence“ a „problémový uživatel drog“ se nachází celá řada osob – obyvatel kraje, u kterých patří opakované užití/ víceméně pravidelné užívání nelegálních návykových látek (pochopitelně v řadě případů společně s těmi legálními) k jejich životnímu stylu. Pro tyto skupiny používáme v odborné terminologii názvy experimentátoři, rekreační uživatelé, pravidelní uživatelé nebo již problémoví uživatelé drog, kteří ovšem nespádají pod vymezení EMCDDA (užívají „problémově“ jiné látky než opiáty, kokain, amfetaminy). Je velmi obtížné přesně vyčíslit, kolik osob v Jihočeském kraji by spadalo do těchto kategorií, přesto se domníváme, že kvalifikovaný odhad incidence opakovaného až blížícího se rizikového či škodlivého užívání nelegálních drog/ případně v kombinaci s léky nebo alkoholem by mohl činit až cca **30 000 osob/ rok**.
    - z toho počet „**problémových uživatelů drog**“ (podle definice EMCDDA, tj. injekční užívání jakékoli drogy⁹ a/nebo dlouhodobé a pravidelné užívání opiátů a/nebo kokainu a /nebo drog met-/amfetaminového typu). V celé ČR činí v průměru 0,4 % dospělé populace. V Jihočeském kraji můžeme předpokládat (i podle dalších ukazatelů) počet **2 200 – 2 400 osob** (z toho cca 1 900 – 2 100 injekčních uživatelů)¹⁰.

⁶ V Jihočeském kraji nepovažujeme za potřebné (z hlediska finanční náročnosti) realizovat výzkumy, cílené pouze na obyvatele kraje. Domníváme, že pro základní orientaci v problematice postačují údaje, odvozené od celonárodních průzkumů a studií užívání v obecné populaci ČR.

⁷ Údaje v této kapitole, pokud není uvedeno jinak, jsou převzaty z výsledků Národního výzkumu užívání látek 2012 (Agentura SC&C a Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, realizováno podzim 2012; publikováno ve Výroční zprávě o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2012, Úřad vlády ČR, 2013). Konkrétní počty jsou extrapolované na počty obyvatel Jihočeského kraje v příslušných věkových skupinách.

⁸ Pro srovnání (v závorkách s datem 2006) byly využity údaje z Výběrového šetření o zdravotním stavu a životním stylu obyvatel ČR zaměřené na zneužívání drog, ÚZIS ČR 2006

⁹ V České republice jde nejčastěji o metamfetamin (tzv. pervitin), heroin a/nebo Subutex.

¹⁰ Viz podrobněji zpracovaný „Popis Jihočeského kraje z pohledu užívání nelegálních návykových látek“.

Tabulka: Vývoj počtu klientů/ uživatelů drog (UD) a některých vybraných výkonů – nízkoprahové služby (terénní programy a kontaktní centra) v Jihočeském kraji

OBDOBÍ/ROK	2008	2010	2011	2012	2013
Počet klientů / UD	1 540	1 675	1 795	1 880	2 022
z toho injekčních uživatelů drog	1 200	1 347	1 466	1 422	1 545
z toho se základní drogou heroin	38	40	33	14	30
z toho se základní drogou pervitin	1 004	1 212	1 267	1 272	1 442
z toho se základní drogou kanabinoidy	152	109	159	221	250
z toho se základní drogou Subutex	235	215	227	250	225
počet kontaktů	18 973	21 068	22 567	20 290	21 415
počet prvních kontaktů	764	611	598	607	1 079
počet výměn	10 900	9 708	11 740	11 057	11 128
počet vyměněných JIS	227 872	242 833	266 977	224 996	252 517

1.3. Vymezení obecně – popis výskytu v jednotlivých regionech

Podrobnější informace lze nalézt v dokumentu „Popis Jihočeského kraje z pohledu užívání nelegálních návykových látek“, zahrnujícím popis situace v jednotlivých regionech¹¹ především z pohledu nízkoprahových služeb (terénní programy a kontaktní centra).

Jako zobecnění, vyplývající z uvedeného popisu problematiky můžeme konstatovat, že:

- Užívání návykových látek (v tomto případě se jedná o zaměření na nelegální návykové látky) je víceméně rovnoměrně rozprostřeno mezi všechny regiony kraje;
  - Míra užívání, respektive počty problémových uživatelů v jednotlivých regionech se mezi sebou významně neliší (proporcionálně);
  - Rizikovým faktorem, který přispívá k disparitám (viz výše) je souběžná existence dalších významných rizikových jevů (vyloučené lokality, pouliční prostituce apod.);
- Absolutně nejvyšší koncentrace uživatelů nelegálních návykových látek je pochopitelně v českobudějovickém regionu, konkrétně ve městě České Budějovice (to souvisí s dynamikou drogové scény – centrum znamená více příležitostí k udržení anonymity, získání drog, případně zapojení do související trestné činnosti – ale i možnost získání práce, bydlení atp.);

¹¹ Jako základní jednotka dostupnosti služeb (a pro popis situace) byly zvoleny okresy, což z pohledu geografického členění kraje, reálné dopravní dostupnosti apod. považujeme za optimální přístup – v podmínkách Jihočeského kraje. Zmíněný dokument bude zveřejněn souběžně s dokumentem Minimální síť protidrogových služeb na území Jihočeského kraje 2015 – 2017, v I. pololetí 2015.

Mapa: Stav minimální sítě protidrogových služeb v Jihočeském kraji (stav rok 2013)

TK – terapeutická komunita podle standardů RVKPP

V roce 2013 mělo dojít ke změně v místě poskytování u služby **Terapeutická komunita Němčice** (OS Sananim). Komunita se měla přestěhovat z původního místa, tj. z obce Němčice (u Volyně), do lépe vyhovujících prostor v Heřmani (u Písku). Stěhování zkomplikovala letní povodeň na řece Blanici, změna místa poskytování služby byla zcela dořešena ve II. pololetí 2014.

Pozn.: Podrobnější údaje o službách viz příslušné Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje..., Minimální síť protidrogových služeb na území Jihočeského kraje na období 2015 – 2017, Popis Jihočeského kraje z pohledu užívání nelegálních návykových látek.

3. FINANCOVÁNÍ SLUŽEB (JIHOČESKÝ KRAJ)

Tabulka: Služby protidrogové prevence, podpora Jihočeského kraje za období 2012 - 2014

poskytovatel	Místo dopadu, náplň projektu	2012 ¹²	2013	2014
Sdružení Meta	Primární prevence pro region Jindřichův Hradec	200 000	180 000	160 000
OS Arkáda	Primární prevence pro region Písek	225 000	200 000	180 000
OS Do Světa	Primární prevence pro region Strakonice	235 000	200 000	190 000
OS Do Světa	Primární prevence pro region České Budějovice	235 000	200 000	200 000
OS Do Světa	Primární prevence pro region Tábor	115 000	100 000	100 000
OS Portus Prachatice	Primární prevence pro region Prachatice	235 000	200 000	190 000
PorCeTa, o.p.s.	Primární prevence pro region Tábor	nežádáno	100 000	90 000
Jihočeský kraj CELKEM		1 275 000	1 180 000	1 110 000

Stručný přehled předchozích let:

- v roce 2009 činila dotace kraje do primární prevence 1 390 000 Kč
- v roce 2010 1 001 107 Kč
- v roce 2011 920 000 Kč

Tabulka: Služby pro uživatele drog s krajskou spádovostí, podpora ze strany Jihočeského kraje za období 2012 - 2014

poskytovatel	název služby	služba	2012	2013	2014
CPDM o.p.s.	Streetwork pro města Č. Krumlov a Kaplice	TP	240 000	220 000	160 000
Sdružení Meta	Terénní program J. Hradec	TP	250 000	200 000	160 000
OS Arkáda	Kontaktní centrum Arkáda	KC	550 000	550 000	500 000
OS Arkáda	Terénní program Arkáda	TP	140 000	180 000	160 000
FCH Tábor	Auritus - centrum pro lidi ohrožené drogou	KC a AL	700 000	700 000	700 000
OS Prevent	Kontaktní centrum Prevent Č. B.	KC	700 000	530 000	700 000
OS Prevent	Kontaktní centrum Prevent Prachatice	KC	520 000	500 000	500 000
OS Prevent	Kontaktní centrum Prevent Strakonice	KC	520 000	550 000	500 000
OS Prevent	Jihočeský streetwork Prevent	TP	290 000	350 000	420 000
OS Prevent	Substituční centrum Prevent	SC	600 000	580 000	580 000
OS Prevent	Doléčovací centrum Prevent	NP	650 000	610 000	580 000
OS Prevent	Adiktologická poradna Prevent	AL	569 535	670 000	550 000
Sdružení Meta	P.Centrum J. Hradec	OSP	80 000	60 000	60 000
Jihočeský kraj CELKEM			5 784 535	5 700 000	5 570 000

¹² V tom navíc 30 000 Kč – vzdělávání pro pracovníky služeb sociální prevence pro děti a mládež (žadatel Salesiánské středisko Č. Budějovice)

Stručný přehled předchozích let:

- v roce 2009 činila dotace kraje do protidrogových služeb 5 200 000 Kč
- v roce 2010 4 448 893 Kč
- v roce 2011 5 190 000 Kč

Pozn.: Za uvedená období byly z dotačního řízení spolufinancovány ještě tři další služby – terapeutické komunity, které se nacházejí na území Jihočeského kraje (TK Němčice, TK Karlov a TK Podcestný mlýn). Vzhledem k tomu, že nejsou určeny pouze pro klienty z Jihočeského kraje (jedná se o služby s celostátní působností), do přehledu je nezařazujeme. Podrobnější údaje viz Závěrečné zprávy o realizaci protidrogové politiky jihočeského kraje za konkrétní roky.

Pro dobu platnosti této strategie předpokládáme za důležité usilovat o změny v modelu financování oproti minulému období.

Jeho jádrem v minulých letech byly dva grantové programy, zaměřené na podporu odborně způsobilých programů, služeb a aktivit v oblastech primární prevence a služeb pro uživatele drog, od roku 2014 byly tyto programy sloučeny v jeden grantový program Jihočeského kraje (se stejnou alokací jako do té doby). Jedná se výhradně o prostředky Jihočeského kraje (jiné neumíme dlouhodobě naplánovat ani ovlivňovat jejich alokaci). Primárně slouží tyto prostředky k zajištění dostupnosti minimální sítě služeb pro občany kraje.

Na podzim roku 2013 byl zahájen proces oslovování obcí s žádostí o podporu místních služeb na základě dohodnutého koeficientu (spolufinancování služeb minimální sítě; finanční prostředky na místně dostupné služby podle počtu obyvatel) pro rok 2014.

Vzhledem k tomu, že se nejedná o administrativně jednoduchý proces (623 obcí v kraji; přes pokus o co nejvýraznější zjednodušení celého systému – tedy jednotná smlouva, vyúčtování i závěrečná zpráva nejsou známy výsledky zcela optimální), považujeme za efektivní a potřebné pokusit se v období platnosti této „Strategie“ spojit finanční prostředky samospráv na podporu místních protidrogových služeb v Jihočeském kraji do jednoho zdroje, s ještě jednodušší administrací (jako řešení se nabízí například společný fond kraje a jednotlivých obcí, z něhož by na jednu službu putovala jedna částka na základě jedné žádosti, jedné smlouvy, jednoho vyúčtování a jedné závěrečné zprávy...).

4. SWOT ANALÝZY

3.1. SWOT analýza pro potřebu tvorby Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje – úroveň kraje

Tato SWOT analýza popisuje/ komentuje stav problematiky na krajské úrovni (a na úrovni centrální), tedy v jisté míře zobecnění. Byla konzultována/ zpracována s poskytovateli regionálních služeb a místními protidrogovými koordinátory, samosprávami obcí, členy krajské protidrogové koordinační skupiny.

Základ pro konzultace tvořily body, uvedené ve SWOT analýze pro období 2012 – 2014. Pokud některé okolnosti trvaly v době přípravy této strategie, byly ponechány, případně na základě podnětu upraveny ve formulaci, zároveň byla SWOT analýza doplněna o nové podněty.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Minimální síť protidrogových služeb v kraji – existence potřebných a dostupných služeb; • Stabilní, odpovědná finanční podpora kraje službám; • Ustálený způsob financování (především ze strany JČK a MPSV – alespoň částečná jistota; • Podpora segmentu služeb (TP) prostřednictvím Individuálního projektu Jihočeského kraje; • Roste výkonnost služeb, víc se daří podchycovat klienty; • Služby jsou velmi dobře zajištěné odborně – personálně, certifikace, standardy; • Služby spolu čím dále lépe kooperují; • Existence a fungování KPKS; • Dobrá komunikace (kraj – samospráva – služby – ostatní subjekty) – nebo alespoň se neustále zlepšující; • Služby informují, prezentují se směrem ven (podle aktuálních možností); • Drogové služby se účastní tvorby KPSS v jednotlivých regionech; • Postavení adiktologických služeb se zlepšuje – v očích veřejnosti i místních politiků; • Dobré zmapování problematiky v kraji; • Financování ze strany obecních samospráv kraji – (model je plus, ale ne všichni se zapojují); • Spolupráce služeb na jednotném postupu (ve spolupráci s krajem) vzhledem k dalším subjektům (samospráva, národní úroveň – model obce, finance RVKPP); • Rozšíření možností v dotačních titulech z centrální úrovně (např. rozšíření uznatelných nákladů);	<ul style="list-style-type: none"> • Větší část obcí stále nepocituje drogovou problematiku jako problém (včetně postojů směrem k veřejnosti) – nechť jí spolufinancovat služby; • Nedostatečné financování (není na rozvoj služeb, nezohledňovány inflace a meziroční nárůsty cen, mezd apod.) – všechny úrovně, dlouhodobě služby pracují v krizovém režimu; • Nejisté, opožděné a neefektivní financování (chybí systém koordinace financování) - centrální úroveň – financování – nestabilita, chybí dlouhodobější výhled (jistot) pro poskytovatele, nekoncepčnost; • chybí víceleté financování; • Neprovázanost sociálního a zdravotního systému; • Nedostatek AT ambulancí, odborné lékařské péče – obecně špatná spolupráce se zdravotnickým sektorem; • Velké zatížení služeb administrativou (týká se především vyúčtování dotací ze strany kraje); • Významná část škol nespolupracuje s obcemi (oboustranně, v prevenci); • Zajištění zdravotní péče pro UD (vyšetření HIV, hep. C, syfilis – někdy není komu oznámit dg. syfilis; včetně možnosti zajištění standardní lékařské péče); • Malá protestovanost uživatelů drog na infekční onemocnění (<i>poptávka u služeb bývá uspokojena, ale není to systémová záležitost</i>); • Kumulace funkcí (koordinátoři, metodici); • Malá nebo žádná informovanost veřejnosti (<i>o drogové problematice</i>); • obtížný vznik nových služeb – bez tradice... (administrativa, přípravné práce apod...);

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Možnost zavedení víceletého financování z národní úrovně; • Možnost sloučení dotačních titulů na národní úrovni (RVKPP, MPSV, MZ... + KRAJ A SAMOSPRÁVY) tvorba nové koncepce financování (na národní úrovni); • Optimální síť služeb podle 108/2006 (šance stanovit jasnější a jednodušší pravidla pro zapojení služeb do jednotlivých úrovní „sítí“, tím zjednodušit a zpřehlednit jejich financování); • Intenzivnější zapojení DALŠÍCH obcí do plánování a spolufinancování služeb; • Financování adiktologických výkonů z veřejného zdravotního pojištění; • Zapojení klientů do spolufinancování některých služeb (v přiměřené míře); • Rozšíření nabídky služeb (adiktologické ambulance???) nebo místní dostupnosti těch stávajících (hlavně terénní programy, souvisí se zlepšením úrovně financování služeb); • Další propojování zainteresovaných subjektů, zlepšení úrovně spolupráce (policie, zdravotnický systém...); • Spolupráce služeb na jednotném postupu (ve spolupráci s krajem) vzhledem k dalším subjektům (samosprávy, národní úroveň – RVKPP); • Nové programovací období EU/ ESF (<i>bude to lepší než minule???</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • Optimální síť služeb podle zákona o SS - 108/2006 Sb. (může – podle způsobu zpracování, znamenat i omezení služeb nebo jejich dostupnosti – prostor pro rizikovější chování UD); • Nedostatek financí - omezí nejen kvalitu a dostupnost služeb, ale i jejich existenci jako takovou; • Různé přístupy (výklady) různých kontrolních institucí k tomu samému (vč. financí) – ohrožují samotnou existenci realizátorů služeb (je to čím dál horší!!!); • Obecně špatná nebo nedostatečná úroveň zdravotnické péče o klienty – ohrožení veřejného zdraví; • Nevůle správců veřejných rozpočtů spolufinancovat protidrogovou politiku; • Syndrom vyhoření pracovníků ve službách nebo možná odliv odborníků v oblasti za lepšími podmínkami (mzdovými), pracovníci služeb, koordinátoři; • Nepřiměřené zapojení klientů do spolufinancování služeb (ztráta motivace odborné služby vyhledávat); • Ukončení Individuálního projektu JČK bez náhrady; • Změna systému financování sociálních služeb prostřednictvím krajů – nové mechanismy výpočtu (nejistota ohledně toho, jak budou zohledněni tradiční poskytovatelé); • Bude kapacita sítě dostatečná při případném rozšíření cílové skupiny??? (alkoholici, gambleři)

3.2. SWOT analýza pro potřebu tvorby Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje – úroveň regionů

Tato SWOT analýza slouží/ bude sloužit spíše než k tvorbě „Strategie“ jako takové k přípravě dokumentu „Minimální síť protidrogových služeb na období 2015 – 2017“¹³. Je mnohem konkrétnější a míří na úroveň jednotlivých okresů kraje. Jejím účelem je reflektovat regionální specifika v oblasti koordinace protidrogové politiky a poskytování služeb na místní úrovni. Byla zpracována, respektive její konkrétní body byly navrženy místními poskytovateli služeb a místními protidrogovými koordinátory.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Českobudějovicko:</p> <ul style="list-style-type: none"> Široká a propojená síť služeb v ČB, která dostupná i pro nejbližší okolí Pravidelné financování ze strany kraje, města a nově i obcí Odborné a kvalitní služby <p>Jindřichohradecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> Účast drogových služeb na kom. plánování ORP (Dačice, Třeboň, J. Hradec) Kofinancování služeb obcemi na podnět kraje (celý okres) <p>Strakonicko (Blatná)</p> <ul style="list-style-type: none"> spolupráce TP s NZDM Station 17 rozšíření TP na další obce kromě Blatné <p>Táborsko:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšení vědomí obcí o službách, finanční podpora některých obcí, které dosud nepřispívaly (zásluha Jihočeského kraje) Široké spektrum adiktologických služeb – KC, terén TA, porad. centrum – AL, resocial. programy, primární prevence (Auritus), fungující AA Kvalita a odbornost – zajištěna certifikacemi, inspekcemi,... Dobrá spolupráce mezi poskytovateli soc. služeb – Koalice poskytovatelů soc. služeb v Táboře 	<p>Českobudějovicko:</p> <ul style="list-style-type: none"> Špatná spolupráce mezi sociálním a zdravotním sektorem Nedostatečné ocenění pracovníků/ prestiž oboru <p>Jindřichohradecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> Město J. Hradec snižuje spolufinancování služeb (ze 170 000 Kč na 50 000 Kč) Dačice – přednostně spolufinancují službu, která není součástí minimální sítě Jihočeského kraje Financování služeb obcemi se politicky mění podle voleb – nejistota Financování je pod možností rozvoje služeb <p>Strakonicko (Blatná)</p> <ul style="list-style-type: none"> nedostatečné zapojení ZŠ v některých obcích v oblasti primární prevence snadná dostupnost alkoholu, cigaret osobám mladším 18. let, nedostatečná kontrola prodejců složkami Policie ČR, Městské policie <p>Táborsko:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nedostatečné financování Nerovný přístup k sociálním službám ve městě Chybějící navazující služby – omezený přístup do sociál. bydlení, chybí azyl. dům a denní centrum pro bezdomovce, (při významnějším průniku bezdomovců do KC hrozí odliv klientů – UD) AT – nespolečná – dlouhodobě Špatná spolupráce se zdravot. sektorem – zajištěno pouze s inf. oddělením, ostatní resorty zdrav. služby poskytují jen v akutních případech (někdy odmítají i to) Nejsou pokryty služby TP v rámci celého okresu

¹³ Bude předložen samosprávě kraje v I. pololetí 2015 (vzhledem k tomu, že je nutnou součástí takového dokumentu finanční analýza, jeví se jako vhodné počkat na uzavření finančního roku 2014).

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>Českobudějovicko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specializace pro internetové závislosti • Práce s mladistvými experimentátory ve spolupráci s OSPOD, PČR, MP <p>Jindřichohradecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Účast Jihočeského kraje při kofinancování služeb obcemi každoročně • Zdravotní pojišťovny → adiktologické ambulance <p>Strakonicko (Blatná)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlepšit spolupráci mezi Policií ČR, Městskou policií, TP a Městem Blatná a okolními většími obcemi • rozšířit nabídku služeb pro osoby závislé - denní centrum (hygiena, stravování, oblečení a základní poradenství), pokusit se zapojit dobrovolníky • využití Komunitního centra aktivního života pro poskytování sociálních služeb - adiktologická poradna <p>Táborsko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nová služba PP – PORCETA – příležitost k rozvoji • Spolufinancování obcí – rozvoj • Zdravotnický sektor – rozvoj spolupráce 	<p>Českobudějovicko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Změna politické reprezentace (obecní volby) • Obstrukce ve financování či žádné financování • Migrace pracovníků (odborných) kvůli nedostatečnému ohodnocení <p>Jindřichohradecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udržení služeb → Odliv odborníků → Zánik služeb • Roste míra přenosu infekčních chorob přímo úměrně výkonnosti služeb → omezení služeb (výkonů) rizikovější chování klientů - UD <p>Strakonicko (Blatná)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrušení PL Lnáře • Svazek obcí Blatenska nebude v dalších letech financovat služby <p>Táborsko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znevýhodnění adiktolog. služeb oproti ostatním soc. službám (v roce 2014 ostatní soc. služby požádaly o mimořádnou dotaci – Auritus byl 2x odmítnut, ostatní služby získaly celkem asi 1 mil. Kč) • Snížení kvality a rozsahu služeb v důsledku nedostatečného financování, riziko propouštění zaměstnanců

Pozn.: V době přípravy Strategie nebyly k dispozici reakce/ ohlasy ze všech regionů, nicméně vzhledem k účelu toto nepovažujeme za zásadní nedostatek. Dále budeme pracovat na jejím doplnění, a získané konkrétní informace budou sloužit jako základ pro dokument Minimální síť protidrogových služeb na území Jihočeského kraje, i jako podklad pro vyjednávání dalšího postupu (např. v otázkách spolufinancování a spolupráce obecně) s jednotlivými samosprávami.

5. CÍLE A PRIORITY V TÉTO OBLASTI

Informace o stavu plnění těchto cílů a priorit budou dostupné každoročně v materiálu Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky kraje

Obecný cíl: Snížit a/nebo stabilizovat užívání všech typů drog a potencionální rizika a škody, které mohou jednotlivcům a společnosti v důsledku jejich užívání nastat.

Specifické cíle odpovídající cílům na národní úrovni:

- Zastavit, resp. případně zmírnit nárůst experimentálního a příležitostného užívání legálních i nelegálních drog;
- Stabilizovat, resp. případně snížit spotřebu legálních a nelegálních drog ve společnosti, zejména mezi nezletilými;
- Stabilizovat, případně snížit počet problémových uživatelů drog, alkoholu a tabáku;
- Snížit potenciální rizika užívání návykových látek a ekonomické, zdravotní a sociální dopady jejich užívání na jedince a společnost¹⁴;
- Zvyšovat kvalitu života uživatelů všech typů drog i alkoholu, jejich rodičů a blízkých prostřednictvím zajištění dostupnosti kvalitních služeb léčby a resocializace;
- Snížit dostupnost legálních a nelegálních drog zejména pro nezletilé mladé lidi prostřednictvím efektivnějšího využívání existujících legislativních a institucionálních nástrojů v podmínkách kraje.

Specifické cíle vycházející ze SWOT analýz, vztažených k situaci v Jihočeském kraji:

- Udržet (minimálně) objem spolufinancování této problematiky ze strany Jihočeského kraje;
- Zachovat/ prohloubit spolupráci s obcemi kraje v této oblasti (tak, jak bylo započato pro rok 2014 – model spolufinancování drogových služeb Jihočeského kraje ze strany samospráv)...
- ...a navázat/ iniciovat ji tam, kde dosud neprobíhá;
- Zachovat/ prohloubit partnerskou komunikaci mezi obcemi/ krajem/ poskytovateli služeb...
- ...a navázat/ iniciovat ji tam, kde dosud neprobíhá;
- V oblasti financování služeb intenzivněji spolupracovat s národní úrovní na zjednodušení tohoto systému;
- Aktivněji pracovat na propojení sítě adiktologických služeb se zdravotnickým sektorem;
- Udržet jedinečný model protidrogových/ adiktologických služeb dle standardů RVKPP v sítích dalších systémů (sociální služby, zdravotnické služby) při respektování jejich specifčnosti (multidisciplinarity, komplementarity.).

---

¹⁴ Přiměřeně lze aplikovat i na další formy závislostního chování, např. patologické hráčství.

1. Oblast primární prevence služby a aktivity zaměřené na neuživatele návykových látek

Priorita 1.1/ Podpora odborně způsobilých služeb zařazených na základě jejich potřebnosti do minimální sítě protidrogových služeb na území Jihočeského kraje

Opatření:

1.1.1: Finanční podpora služeb, zařazených na základě potřeb jednotlivých regionů kraje a odborné způsobilosti programů do minimální sítě služeb

1.1.2: Koordinační podpora služeb (spolupráce se samosprávami obcí, komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů finančních prostředků)

Priorita 1.2/ Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti. Průběžná identifikace případných nových potřeb (zjišťování potřebnosti) v oblasti primární prevence.

1.2.1: Průběžné zjišťování dostupnosti a vyhodnocování efektivity podporovaných služeb

1.2.2: Na základě ověřených informací pokrytí identifikovaných potřeb (rozšíření nabídky a kapacity služeb)

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj: plánováno 1,5 mil. Kč/ každoročně

- Opatření 1.1.1 a 1.2.2. – podrobněji viz **Oblast financování**;
- Opatření 1.1.2 a 1.2.1 – v rámci běžného rozpočtu kraje - výdaje na činnost PK a běžné provozní výdaje krajského úřadu

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- v konečném důsledku snížení poptávky po návykových látkách mezi nejmladší generací, nebo alespoň minimalizování nepříznivých důsledků případného užívání návykových látek pro jednotlivce i pro společnost

2. Oblast zdravotně sociálních služeb služby pro uživatele drog a jejich sociální okolí

Priorita 2.1/ Podpora odborně způsobilých služeb zařazených na základě jejich potřebnosti do minimální sítě protidrogových služeb

Opatření:

2.1.1: Finanční podpora služeb, zařazených na základě vyhodnocení jejich potřebnosti, efektivity a odborné způsobilosti do minimální sítě služeb

2.1.2: Koordinační podpora služeb (spolupráce se samosprávami obcí, komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů finančních prostředků)

Priorita 2.2/ Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti služeb. Průběžná identifikace případných nových potřeb (zjišťování potřebnosti) v oblasti zdravotně sociálních služeb.

Opatření:

2.2.1: Průběžné zjišťování dostupnosti a vyhodnocování efektivity podporovaných služeb

2.2.2: Na základě ověřených informací a vyhodnocení situace v konkrétním regionu kraje iniciace pokrytí identifikovaných potřeb (rozšíření stávajících služeb, iniciace vzniku nových služeb)

2.2.3: Koordinace zavedení služby „adiktologická ambulance“ do sítě služeb, ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami a poskytovateli adiktologických služeb

Pro období 2015 – 2017 je prioritou v této oblasti:

- hledat cestu v oblasti práce s mládeží, ohroženou rizikových chováním ve vztahu k návykovým látkám (systém včasné intervence)
- doplnění sítě služeb o nové možnosti ambulantní léčby/ doléčování
  - podpora postupného a koordinovaného vzniku adiktologických ambulancí

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj: plánováno 6,5 mil. Kč/ každoročně

- Opatření 2.1.1 a 2.2.2. – podrobněji viz **Oblast financování;**
- Opatření 2.1.2, 2.2.1 a 2.2.3 – v rámci běžného rozpočtu kraje - výdaje na činnost PK a běžné provozní výdaje krajského úřadu

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- v konečném důsledku ovlivnění/ snížení poptávky po návykových látkách, minimalizace souvisejících zdravotně/ sociálních škod pro uživatele drog i pro jednotlivé komunity na území kraje

3. Oblast Snižování nabídky drog a prosazování práva

Priorita 3.1/ Zprostředkování informací obcím k efektivnějšímu výkonu přenesené působnosti a vymáhání práva (v rámci přestupkového řízení).

Opatření:

3.1.1: Informování obcí v oblasti snižování dostupnosti tabáku a alkoholu, především směrem k dětem a mládeži, držení drog a pěstování rostlin s omamným a psychotropním účinkem v množství menším než malém, a problematika s tím související

3.1.2: Výměny informací mezi krajem a PČR k problematice prosazování práva (NPDC), koordinovaná spolupráce ve specifických oblastech

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

- Opatření 3.1.1 a 3.1.2 – v rámci běžného rozpočtu kraje - výdaje na činnost PK a běžné provozní výdaje krajského úřadu

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- snížení dostupnosti („legálních“) návykových látek pro nejmladší generaci, v konečném důsledku snížení poptávky po návykových látkách (legálních i nelegálních);
- podpora právního vědomí u pracovníků obcí i široké veřejnosti.

4. Oblast koordinace a vzdělávání na úrovni kraje

Priorita 4.1/ Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace protidrogové politiky Jihočeského kraje

Opatření:

4.1.1: Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji prostřednictvím krajské protidrogové koordinační skupiny

4.1.2: Systematičtější zapojení zástupců samospráv a poskytovatelů služeb do práce krajské protidrogové koordinační skupiny

Priorita 4.2/ Aktivní spolupráce s obcemi na rozvoji koordinace protidrogové politiky na místní úrovni

Opatření:

4.2.1: Metodická a koordinační podpora kraje obcím v případě specifických přístupů k protidrogové politice na místní úrovni;

4.2.2: Zprostředkování efektivnějšího přenosu informací a intenzivnější spolupráce mezi obcemi, poskytovateli služeb a dalšími subjekty (např. školami) v oblasti protidrogové politiky.

Priorita 4.3/ Vzdělávání – iniciace a podpora

Opatření:

4.3.1: Realizace aktivit, zaměřených na šíření odborných informací o protidrogové problematice mezi spolupodílející se subjekty (samospráva, poskytovatelé služeb, další subjekty v této oblasti – krajské fórum);

4.3.2: Podpora odborného vzdělávání místních protidrogových koordinátorů (případně odborníků v oblasti prevence závislostí, pracujících v dalších institucích) na území kraje.

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

- Opatření 4.3.1 – náklady na realizaci Adiktologické konference Jihočeského kraje
  - 2015 – 120 000 Kč
  - 2016 – 120 000 Kč
  - 2017 – 120 000 Kč
- Opatření 4.3.2 – náklady na realizaci vzdělávacího kurzu pro místní protidrogové koordinátory – 2015 – 30 000 Kč
- Opatření 4.3.2 – v letech 2016 a 2017 – nejsou předpokládány žádné významné výdaje z rozpočtu Jihočeského kraje
- Ostatní aktivity, související s opatřeními 4.3.1 a 4.3.3 - výdaje na činnost PK a běžné provozní výdaje krajského úřadu

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- Efektivnější koordinace aktivit protidrogové politiky realizovaných na krajské a místní úrovni v rámci Jihočeského kraje;
- zvýšení odborné úrovně a informovanosti pověřených pracovníků obcí, zprostředkování kontaktů a spolupráce mezi krajem, obcemi a dalšími institucemi, dlouhodobě působícími v této oblasti;
- zapojení všech relevantních aktérů do odborného dialogu ohledně realistické podoby protidrogové politiky v Jihočeském kraji.

5. Oblast koordinace na národní úrovni

Priorita 5.1/ Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace protidrogové politiky Jihočeského kraje ve vztahu k centrálním institucím

Opatření:

5.1.1: Posílení přenosu informací z krajské úrovně směrem k úrovni celostátní (RVKPP a další subjekty), zapojení kraje do pracovních a poradních orgánů na celostátní úrovni;

Priorita 5.2/ Aktivní spolupráce s národní úrovní na plnění Akčního plánu realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2013 až 2015

Opatření:

5.2.1: Spolupráce na plnění jednotlivých Aktivit AP realizace Národní strategie protidrogové politiky 2013 – 2015

Spolupráce na Aktivitě 1 AP: Koordinace specifické primární prevence užívání návykových látek

- aktivita AP 1.4. zmapovat síť programů primární prevence rizikového chování;
- aktivita AP 1.5. ve statistikách zajistit sledování protidrogové složky minimálních preventivních programů;
- aktivita AP 1.6. podporovat rozšíření preventivních programů, založených na „evidence based“ přístupu

Spolupráce na Aktivitě 3 AP: Síť služeb pro uživatele drog, jejich dostupnost a kvalita.

- aktivita 3.7. podporovat programy specifického internetového poradenství

Spolupráce na Aktivitě 4 AP: Rozvoj programů pro uživatele návykových látek ve vězení a udržení jejich dostupnosti

- aktivita AP 4.5. Vypracovat a pravidelně aktualizovat seznam služeb, které pracují s osobami po výkonu trestu v daném kraji

Spolupráce na Aktivitě 6 AP: Prevence infekčních onemocnění a dalších rizik, spojených s injekčním/ problémovým užíváním drog

- Aktivita AP 6.1. podílet se na zabezpečení provozu nízkoprahových harm reduction služeb;
- Aktivita AP 6.2. zabezpečit dostupnost poradenských a harm reduction programů v soc. vyloučených lokalitách;
- Aktivita AP 6.3. zabezpečit dostupnost poradenských a harm reduction programů ve stigmatizovaných a jinak obtížně dostupných skupinách obyvatel

Spolupráce na Aktivitě 9 AP: Snížení dostupnosti legálních a nelegálních drog a zvýšení vymahatelnosti práva

- Aktivita AP 9.4. iniciovat a koordinovat postup kontrolních inspekčních a správních orgánů v rámci kontroly zejména tržnic v příhraničních oblastech

Spolupráce na Aktivitě 10 AP: koordinace protidrogové politiky na národní úrovni

- Aktivita AP 10.7. zlepšení spolupráce mezi státní správou a samosprávou

Spolupráce na Aktivitě 11 AP: koordinace protidrogové politiky na krajské úrovni

- Aktivita AP 12.1. zpracovávat strategické dokumenty protidrogové politiky kraje...;
- Aktivita AP 12.2. do krajských strategických dokumentů rozpracovat úkoly stanovené v AP 2013 - 2015;
- Aktivita AP 12.3. sbírat data o situaci v užívání návykových látek v krajích...;
- Aktivita AP 12.4. aktualizovat metodický materiál ke složení krajské protidrogové komise;
- Aktivita 12.5. realizovat nezávislé analýzy potřeb kraje v protidrogové politice.

Spolupráce na Aktivitě 13 AP: efektivní financování protidrogové politiky

- Aktivita AP 13.1. udržení nebo navýšení stávající úrovně prostředků, rozpočtovaných na program protidrogové politiky ve státních, krajských a obecních rozpočtech;
- Aktivita AP 13.2. analýza a řešení vlivu ESF na financování služeb pro uživatele drog, návrh na řešení v případě tohoto výpadku;
- Aktivita AP 13.3. pilotně ověřit zavedení tzv. Memoranda o financování služeb v kraji jako domluvu mezi státem, krajem, obcemi a zdravotními pojišťovnami;
- Aktivita AP 13.9. zanalyzovat možnost účasti soukromých sponzorů na financování aktivit protidrogové politiky...

Spolupráce na Aktivitě 14 AP: rozvoj drogového informačního systému zaměřeného na monitorování situace v oblasti drog

- Aktivita AP 14.3. zajištění šíření informací o drogové situaci, o opatřeních protidrogové politiky odborné a laické veřejnosti

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj: Výdaje na činnost PK a běžné provozní výdaje krajského úřadu

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- koordinace aktivit protidrogové politiky realizovaných na krajské úrovni s úrovní celostátní;

- prezentace Jihočeského kraje jako spolehlivého a odborného partnera centrální úrovně;
- reálná možnost ovlivnit financování a koordinaci regionálních služeb (především nízkoprahových a zaměřených na Harm reduction) na celostátní úrovni;

6. Oblast Informace - výzkum – hodnocení

Priorita 6.1/ Informování veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje

Opatření:

6.1.1: Pravidelné zveřejňování informací o realizaci protidrogové politiky kraje směrem k veřejnosti (Výroční a závěrečné zprávy, další dokumenty v této oblasti - web kraje, spolupráce s médii)

Priorita 6.2/ Aktivní spolupráce s obcemi na zvyšování informovanosti samospráv, veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky

Opatření:

6.2.1: Spolupráce se samosprávami obcí – zajištění informování samospráv (a jejich prostřednictvím obyvatel obcí) o aktuálních a konkrétních otázkách realizace protidrogové politiky

Priorita 6.3/ Udržet stávající systém sběru dat o situaci v oblasti protidrogové politiky Jihočeského kraje (viz VZ kraje)

Opatření:

6.3.1: Zpracování a publikace Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje, Výroční zprávy o plnění Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj: Výdaje na činnost PK a běžné provozní výdaje krajského úřadu

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- zajištění objektivních informací o skutečném stavu drogové problematiky na území kraje a o realizaci či přípravě opatření k řešení jednotlivých, konkrétních oblastí;
- aktuální a objektivní informace zajistí lepší orientaci v této problematice, faktickou realizaci opatření protidrogové politiky kraje;
- umožní službám se výrazně úspěšněji ucházet o finanční podporu ze strany obcí; na druhé straně poskytne samosprávám obcí a jejich úřadům věrohodné a odborné informace o stavu této problematiky na jejich území.

7. Oblast Financování

Priorita 7.1/ Zajištění spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z rozpočtu Jihočeského kraje

Opatření:

7.1.1: Udržení spoluúčasti kraje na projektech, zařazených do Minimální sítě služeb Jihočeského kraje na základě identifikovaných potřeb – zajištění místní a typové dostupnosti protidrogových služeb, průběžné navyšování alokace na základě ekonomické situace – inflace apod. a možností rozpočtu kraje);

7.1.2: Podpora rozvoje sítě služeb nebo rozvoje stávajících služeb (zvýšení dostupnosti) na základě identifikovaných potřeb, případně vznik nových služeb;

7.1.3: Udržení stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje; průběžná optimalizace těchto GP z hlediska zefektivnění jak pro administrátory, tak pro žadatele (souvisí s opatřením 4.1.3.);

Priorita 7.2/ Zajištění spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z ostatních zdrojů

Opatření:

7.2.1: Aktivní spolupráce s centrálními orgány (RVKPP, ministerstva) při podpoře projektů/ služeb, realizovaných na území kraje;

7.2.2: Aktivní spolupráce s obcemi kraje při zajištění spolufinancování projektů/ služeb, realizovaných na území kraje ze zdrojů samospráv.

Priorita 7.3/ Příprava efektivnějšího systému spolufinancování protidrogových služeb z prostředků samospráv v Jihočeském kraji

Opatření:

7.3.1: Příprava (vyjednávání) změny systému spolufinancování ze strany samospráv (kraj i obce);

Pozn.: Jako možný model k zahájení vyjednávání se jeví společný fond. Přínosem by bylo zefektivnění procesu poskytování dotací a příspěvků, ale i zjednodušení práce pro samotné poskytovatele služeb, snížení celkové administrativní zátěže. Vycházíme z předpokladu, že hlavním účelem poskytnutých prostředků je podpora přímé práce s klienty, nikoli zvyšování nároků na rutinní administrativní práci.

7.3.2: Zahájení spolufinancování protidrogových služeb v Jihočeském kraji podle změněného systému (v tom případě by skončilo svou platností Opatření 7.1.3.)

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj*:

• Opatření 7.1.1:

○ Oblast primární prevence 2015 (Op. 1.1.1.)	1,5 mil. Kč
○ Oblast primární prevence 2016 (Op. 1.1.1.)	1,5 mil. Kč
○ Oblast primární prevence 2017 (Op. 1.1.1.)	1.5 mil. Kč
○ Oblast zdravotně sociálních služeb 2015 (Op. 2.1.1.)	6,5 mil. Kč
○ Oblast zdravotně sociálních služeb 2016 (Op. 2.1.1.)	6,5 mil. Kč
○ Oblast zdravotně sociálních služeb 2017 (Op. 2.1.1.)	6,5 mil. Kč

* Jedná se spíše o kvalifikovaný odhad výše prostředků na základě zkušeností z uplynulých období. Tuto výši finančních prostředků nelze chápat jako neměnnou (tedy ani jako minimum, ani jako maximum). Vždy bude záležet na aktuálních možnostech Jihočeského kraje a vůli jeho politické reprezentace, obdobně to platí pro úroveň celostátní (Finanční prostředky Jihočeského kraje tvoří dlouhodobě cca 30 – 35 % rozpočtů jednotlivých služeb, tedy bez spojení s prostředky z jiných zdrojů nemohou zajistit ani minimální provoz služeb. Totéž ale platí i obráceně, bez tohoto významného podílu kraje na spolufinancování služeb by naprostá většina z nich bez adekvátní náhrady nebyla schopna poskytovat služby – už jen vzhledem k požadované spoluúčasti ke státním dotacím.). Vzhledem k charakteru financování protidrogové politiky v ČR nelze ani vyčíslit konkrétní výši prostředků pro jednotlivé služby – i nadále předpokládáme, že Jihočeský kraj bude vybalancovávat případné výkyvy ve financování na národní úrovni s ohledem na udržení celého komplexu služeb (minimální síť).

Financování služeb Minimální sítě protidrogových služeb na území Jihočeského kraje souvisí mj. i se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2014 – 2016.

- Opatření 7.1.2: Dle aktuálních, nově zjištěných potřeb a finančních možností kraje
- Opatření 7.1.3; Priorita 7.2., 7.3: Výdaje na činnost PK a běžné provozní výdaje krajského úřadu

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- zajištění realizace efektivních, vědecky podložených aktivit, naplňujících cíle této strategie a dalších souvisejících dokumentů;
- naplnění znění zákona č. 379/2005 Sb., § 22;
- v konečném důsledku snížení poptávky po návykových látkách, minimalizace souvisejících zdravotně/ sociálních škod nejen pro uživatele drog, ale i pro ostatní obyvatele Jihočeského kraje.

1/ OBLAST PRIMÁRNÍ PREVENCE	
Priorita 1.1	Podpora odborně způsobilých služeb na základě jejich zařazení do minimální sítě protidrogových služeb
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit. Statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, školami a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence rizikového chování).
Opatření 1.1.1	Finanční podpora služeb, zařazených na základě potřeb jednotlivých regionů a odborné způsobilosti programů do minimální sítě služeb.
Výstupy	Počet podpořených programů, výše uvolněných finančních prostředků 1. Počet podpořených aktivit a programů primární prevence 2. Výše finančních prostředků na podporu Opatření, z rozpočtu Jihočeského kraje.
Termín	Každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora služeb specifické primární prevence, snížení poptávky po návykových látkách a jejich užívání a/nebo méně rizikové vzorce jejich užívání a snížení nepříznivých důsledků souvisejících s jejich užíváním.
Opatření 1.1.2	Koordinační podpora služeb (spolupráce se samosprávami obcí, komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů finančních prostředků)
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice primární prevence a jejího financování.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků, stabilní postavení poskytovatelů služeb.
Priorita 1.2	Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti služeb. Průběžné zjišťování nových potřeb (zjišťování potřebnosti) v oblasti primární prevence
Indikátory	Údaje o provedených šetřeních, statistické údaje, provedená jednání.
Strategie	Sledování výkonnosti služeb PP a poptávky po nich, porovnání s předcházejícím obdobím, aktivní spolupráce s obcemi, školami a poskytovateli služeb.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence rizikového chování).
Opatření 1.2.1	Průběžné zjišťování dostupnosti a vyhodnocování efektivity podporovaných služeb.
Výstupy	Porovnání potřeb regionů s výkonností odborně způsobilých služeb, provedená srovnání s identifikovanými potřebami regionů kraje, počet uskutečněných jednání se zástupci samosprávy, škol. Údaje o výkonnosti a potřebnosti služeb primární prevence.
Termín	Každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Efektivní pokrytí území Jihočeského kraje (jednotlivých regionů) odborně způsobilými službami primární prevence.
Opatření 1.2.2	Na základě ověřených informací (a finančních možností kraje) pokrytí identifikovaných potřeb (rozšíření nabídky/ kapacity služeb).
Výstupy	Vznik nových, odborně způsobilých služeb, případně rozšíření kapacity stávajících služeb (rozšíření do dosud nepodchycených regionů nebo lepší pokrytí v místech, kde jsou služby již realizovány) na základě průkazných potřeb. Údaje o změnách v síti služeb PP.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zefektivnění pokrytí území Jihočeského kraje (jednotlivých regionů) odborně způsobilými službami PP, zlepšení dostupnosti služeb pro cílovou skupinu.

2/ OBLAST ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	
Priorita 2.1	Podpora odborně způsobilých služeb zařazených na základě jejich potřebnosti do minimální sítě protidrogových služeb
Indikátory	Počet podpořených služeb a programů. Statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS).
Opatření 2.1.1	Finanční podpora služeb, zařazených na základě vyhodnocení jejich potřebnosti, efektivity a odborné způsobilosti do minimální sítě služeb.
Výstupy	Počet podpořených programů, výše uvolněných finančních prostředků 1. Počet podpořených služeb/ programů. 2. Výše finančních prostředků na podporu Opatření, z rozpočtu Jihočeského kraje.
Termín	Každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora realizátorů/ poskytovatelů služeb pro uživatele návykových látek a jejich sociální okolí, zajištění optimální dostupnosti služeb pro jejich uživatele/ klienty.
Opatření 2.1.2	Koordinační podpora služeb (spolupráce se samosprávami obcí, komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů finančních prostředků).
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice služeb pro uživatele návykových látek a jejich sociální okolí.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků, stabilní postavení poskytovatelů služeb.
Priorita 2.2	Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti služeb. Průběžné zjišťování nových potřeb (potřebných služeb) v oblasti zdravotně sociálních služeb pro uživatele drog a jejich sociální okolí
Indikátory	Údaje z provedených šetření, statistické údaje, realizovaná jednání.
Strategie	Sledování výkonnosti služeb, porovnání nabídky služeb a poptávky po nich, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS)
Opatření 2.2.1	Průběžné zjišťování dostupnosti a vyhodnocování efektivity podporovaných služeb.
Výstupy	Porovnání potřeb regionů s výkonností odborně způsobilých služeb, provedená srovnání s identifikovanými potřebami regionů kraje.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Efektivní pokrytí území Jihočeského kraje (jednotlivých regionů) odborně způsobilými službami, zajištění jejich optimální dostupnosti
Opatření 2.2.2	Na základě ověřených informací a vyhodnocení situace v konkrétním regionu kraje iniciace pokrytí identifikovaných potřeb (rozšíření stávajících služeb, iniciace vzniku nových služeb).
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS)
Výstupy	Vznik nových, odborně způsobilých služeb, případně rozšíření kapacity stávajících služeb/ programů na základě průkazných potřeb.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zefektivnění pokrytí území Jihočeského kraje (jednotlivých regionů) odborně způsobilými službami. Zajištění optimální dostupnosti služeb pro jejich uživatele
Opatření 2.2.3	Koordinace zavedení služby „adiktologická ambulance“ do sítě služeb, ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami a poskytovateli adiktologických služeb.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS)
Výstupy	Vznik nových, odborně způsobilých služeb, které mohou pomoci doplnit nedostatečnou síť ambulantní léčby závislostí.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zlepšení dostupnosti vybraných adiktologických služeb pro obyvatele Jihočeského kraje (jednotlivých regionů).

3/ OBLAST SNIŽOVÁNÍ NABÍDKY DROG A PROSAZOVÁNÍ PRÁVA	
Priorita 3.1	Zprostředkování informací obcím k efektivnějšímu výkonu přenesené působnosti a vymáhání práva (v rámci přestupkového řízení).
Indikátory	Předané aktuální informace, realizace vzdělávání v této oblasti.
Strategie	Předávání/ zprostředkování informací obcím/ vzdělávání příslušných pracovníků obcí (samospráv). Podpora předávání zkušeností a šíření příkladů dobré praxe.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence rizikového chování a manažerem prevence kriminality).
Opatření 3.1.1	Informování obcí v oblasti snižování dostupnosti tabáku a alkoholu, především směrem k dětem a mládeži, držení drog a pěstování rostlin s omamným a psychotropním účinkem v množství menším než malém, a problematika s tím související.
Výstupy	Realizované informativní/ vzdělávací aktivity v této oblasti (pro samosprávy a úředníky obcí, městské/ obecní policie).
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zvýšení informovanosti obcí o možnostech omezování dostupnosti legálních návykových látek osobám mladším 18 let, snížení dostupnosti těchto látek (alkohol, tabákové výrobky); zlepšení vymahatelnosti práva v přestupkovém řízení (držení v množství menším než malém), minimalizace zdravotně sociálních škod v této oblasti
Opatření 3.1.2	Výměny informací mezi krajem a PČR k problematice prosazování práva (NPDC), koordinovaná spolupráce ve specifických oblastech.
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, seminářů k této problematice pro obce/ předané informace (kraj - obce – PČR).
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zvýšení informovanosti obcí a dalších aktérů v souvisejících oblastech, snížení dostupnosti škodlivých látek (především pro děti a mladistvé), minimalizace zdravotně sociálních škod v této oblasti

4/ OBLAST KOORDINACE A VZDĚLÁVÁNÍ NA ÚROVNI KRAJE	
Priorita 4.1	Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace protidrogové politiky Jihočeského kraje
Indikátory	Zachování stávající podoby/ struktury koordinace protidrogové politiky v Jihočeském kraji
Strategie	Pokračování v dosavadní praxi, rozšíření krajské protidrogové koordinační skupiny, posilování spolupráce s centrálními orgány a dalšími institucemi
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS)
Opatření 4.1.1	Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji prostřednictvím krajské protidrogové koordinační skupiny.
Výstupy	Počet jednání KPKS, projednaná a konzultovaná témata. Udržení rovnoměrného zastoupení obcí/ regionů.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Udržení systému koordinace, kvalitní přenos informací, zpětná vazba od obcí – optimalizace krajské politiky vzhledem k aktuálním potřebám obcí (samospráv).
Opatření 4.1.2	Systematičtější zapojení zástupců samospráv a poskytovatelů služeb do práce krajské protidrogové koordinační skupiny.
Výstupy	Změny ve složení KPKS, jejich dopad na projednávaná a konzultovaná témata.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zlepšení systému koordinace, kvalitnější přenos informací, zpětná vazba od obcí a poskytovatelů, jejich intenzivnější zapojení do procesu optimalizace krajské protidrogové politiky vzhledem k aktuálním potřebám v této oblasti.

↓ POKRAČOVÁNÍ PRIORITY 4 ↓

4/ OBLAST KOORDINACE A VZDĚLÁVÁNÍ NA ÚROVNI KRAJE	
Priorita 4.2	Aktivní spolupráce s obcemi na rozvoji koordinace protidrogové politiky na místní úrovni.
Indikátory	Počet jednání KPKS, individuálních konzultací, Předané/ zprostředkované informace. Počet a kvalita místních protidrogových strategií (jiných, obdobně zaměřených strategických dokumentů).
Strategie	Spolupráce se samosprávami obcí, účast kraje (PK) na jednáních samosprávy a účinná metodická a informační podpora obcím (nejen místním koordinátorům).
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS, krajský školský koordinátor rizikového chování).
Opatření 4.2.1	Metodická a koordinační podpora kraje obcím v specifických přístupech k protidrogové politice na místní úrovni.
Výstupy	Strategické dokumenty obcí (protidrogová strategie, komunitní plán, plán místního rozvoje apod.) se vztahem k protidrogové politice.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Efektivnější provázanost a zpětná vazba mezi protidrogovou politikou na místní a krajské úrovni, podpora obcí na realizaci služeb zařazených v minimální síti kraje.
Opatření 4.2.2	Zprostředkování efektivnějšího přenosu informací a intenzivnější spolupráce mezi obcemi, poskytovateli služeb a dalšími subjekty (školy) v oblasti protidrogové politiky.
Výstupy	Uskutečněná jednání (školní metodici, vedení škol, obce, kraj apod.). Realizovaná metodická podpora pro jednotlivé, konkrétní obce (na základě jejich požadavků).
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zlepšení spolupráce obcí se školami v oblasti prevence rizikového chování, v dalších oblastech mezi obcemi a poskytovateli služeb obecně.
Priorita 4.3	Vzdělávání – iniciace a podpora
Indikátory	Počet realizovaných nebo zprostředkovaných aktivit, včasná reakce na požadavky (obcí, poskytovatelů služeb a dalších subjektů) v této oblasti v rámci kraje. Spolupráce na zavedení systému uceleného odborného vzdělávání v oblasti koordinace protidrogové politiky na celostátní úrovni.
Strategie	Podpora šíření kvalitních, odborně prováděných vzdělávacích aktivit. Zprostředkování přenosu informací, koordinace, přímá realizace.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor).
Opatření 4.3.1	Realizace aktivit, zaměřených na šíření odborných informací o protidrogové problematice mezi spolupodílející se subjekty (samospráva, poskytovatelé služeb, další subjekty v této oblasti – krajské fórum).
Výstupy	1. Počet realizovaných aktivit na území kraje, zajištěných nebo přímo realizovaných krajem. Participace na ostatních obdobných aktivitách na území kraje 2. Udržení realizace krajské adiktologické konference, zaměřené podle potřeb koordinace protidrogové politiky na místní/ krajské úrovni (pro Jihočeský kraj).
Termín	1. Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“. 2. Každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Vyšší odborná úroveň spolurealizátorů/ gestorů protidrogové politiky na území kraje.
Opatření 4.3.2	Podpora odborného vzdělávání místních protidrogových koordinátorů (případně odborníků v oblasti prevence závislostí, pracujících v dalších institucích) na území Jihočeského kraje.
Výstupy	Podpora (koordinační, finanční) profesního vzdělávání místních protidrogových koordinátorů.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zajištění odborné úrovně koordinace protidrogové politiky na místní úrovni povede k jejímu zefektivnění a provázanosti. Posílení postavení místních protidrogových koordinátorů jako odborníků na tuto oblast.

5/ OBLAST KOORDINACE NA NÁRODNÍ ÚROVNI	
Priorita 5.1	Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace protidrogové politiky Jihočeského kraje ve vztahu k centrálním institucím
Indikátory	Počet uskutečněných jednání na národní úrovni, zapojení do odborných pracovních skupin a poradních struktur, prezentace protidrogové politiky kraje navenek
Strategie	Využití všech možností k ovlivnění protidrogové politiky na národní úrovni směrem k akceptaci místními potřebami podložených aktivit a opatření, důsledné využívání všech možností (připomínkování zásadních dokumentů, obhajoba krajských projektů v dotačních řízeních atp.)
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)
Opatření 5.1.1	Posílení přenosu informací z krajské úrovně směrem k úrovni celostátní (RVKPP), zapojení kraje do pracovních a poradních orgánů na celostátní úrovni.
Výstupy	Počet uskutečněných jednání a účastí na aktivitách realizovaných na národní úrovni
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zvýšit povědomí centrálních orgánů a dalších institucí (vzdělávacích, vědeckých apod.) o úrovni protidrogové politiky v Jihočeském kraji (zohlednění potřeb obyvatel kraje, konkrétních poskytovatelů služeb atp.)
Priorita 5.2	Aktivní spolupráce s národní úrovní na plnění Akčního plánu realizace Národní strategie protidrogové politiky 2013 – 2015 (a následujících AP)
Indikátory	Počet skutečně realizovaných (splněných) aktivit APOD.
Strategie	Základem, vzhledem k charakteru AP, je přizvání kraje ke spolupráci na plnění těchto úkolů. Aktivní přístup kraje (KPK) je hlavní formou úspěšné spolupráce
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)
Opatření 5.2.1	Spolupráce na plnění jednotlivých Aktivit AP realizace Národní strategie protidrogové politiky 2013 - 2015
Výstupy	Souvisí s konkrétními realizovanými aktivitami, viz popis vybraných aktivit v textové části této „Strategie“. <i>Pozn.: Vzhledem k časové nekompatibilitě „Strategie“ (2015 – 2017) a národního AP (2013 – 2015) budou v případě změn, spojených s novým/ následujícím AP na celostátní úrovni tyto konkrétní aktivity aktualizovány (bude-li to potřebné).</i>
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Podíl kraje na realizaci popsanych aktivit, zohlednění místních/ regionálních potřeb na celostátní úrovni.

6/ OBLAST INFORMACE – VÝZKUM - HODNOCENÍ	
Priorita 6.1	Zvyšování informovanosti veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje
Indikátory	Zveřejněné koncepční, odborné a metodické materiály a dokumenty, tiskové zprávy, informace o realizovaných aktivitách prezentované v médiích
Strategie	Zveřejnění všech relevantních materiálů, souvisejících s realizací protidrogové politiky kraje, včetně odborných textů. Aktivní poskytování informací, týkajících se realizace protidrogové politiky Jihočeského kraje (obce, média, poskytovatelé služeb, další subjekty)
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)
Opatření 6.1.1	Pravidelné zveřejňování informací o realizaci protidrogové politiky kraje směrem k veřejnosti a spolupracujícím subjektům v této oblasti.
Výstupy	Zveřejněné koncepční a strategické dokumenty (včetně Výročních a Závěrečných zpráv o jejich naplňování, další dokumenty – analýzy apod.). Poskytnuté informace (směrem k veřejnosti, médiím, obcím, poskytovatelům služeb a dalším subjektům). Webové stránky kraje, spolupráce s médii.
Termín	Pravidelně, každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zajištění informovanosti o realizaci protidrogové politiky kraje. Včasné předávání aktuálních a potřebných informací zajistí lepší orientaci v této problematice, usnadní dostupnost potřebných služeb a kontakt s nimi

↓ POKRAČOVÁNÍ PRIORITY 6 ↓

6/ OBLAST INFORMACE – VÝZKUM - HODNOCENÍ	
Priorita 6.2	Aktivní spolupráce s obcemi na zvyšování informovanosti samospráv, veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky.
Indikátory	Informace, dostupné na místní úrovni.
Strategie	Předávání informací, metodická podpora, poskytování informativních materiálů a příslušných dokumentů.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor).
Opatření 6.2.1	Spolupráce se samosprávami obcí – zajištění informování samospráv (a jejich prostřednictvím obyvatel obcí) o aktuálních a konkrétních otázkách realizace protidrogové politiky.
Výstupy	Aktivita, realizované na základě požadavků obcí na zajištění jejich informovanosti (nebo informovanosti jejich občanů). Uskutečněná jednání, semináře, vzdělávací aktivity.
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zajištění informovanosti samospráv, místních úřadů a obyvatel o realizaci protidrogové politiky. Předávání aktuálních a relevantních informací zajistí lepší orientaci v této problematice, zlepši dostupnost potřebných služeb a usnadní kontakt s nimi.
Priorita 6.3	Udržit stávající systém sběru dat o situaci v oblasti protidrogové politiky Jihočeského kraje.
Indikátory	Zveřejněné dokumenty, vypovídající o situaci v oblasti užívání návykových látek a o řešení této problematiky v Jihočeském kraji.
Strategie	Mapování a popis vývoje v této oblasti, pravidelné zveřejňování informací.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor).
Opatření 6.3.1	Zpracování a publikace Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje, Výroční zprávy o plnění Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje.
Výstupy	1. Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje 2. Výroční zprávy o plnění Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje
Termín	každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“. Zveřejnění vždy během následujícího roku.
Výsledky	Doložitelné a ověřitelné informace o stavu drogové problematiky v Jihočeském kraji. Konkrétní podklady pro aktualizaci strategických dokumentů kraje, odůvodnění vydaných finančních prostředků kraje a samospráv. Podklad pro hodnocení efektivity a potřebnosti preventivních, sociálních a zdravotních intervencí.

7/ OBLAST FINANCOVÁNÍ	
Priorita 7.1	Zajištění spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z rozpočtu Jihočeského kraje.
Indikátory	Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu protidrogové politiky v příslušném období.
Strategie	Na základě odůvodněných a dlouhodobě plánovaných potřeb zajistit odpovídající finanční prostředky prostřednictvím samosprávy kraje.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor).
Opatření 7.1.1	Udržení spoluúčasti kraje na projektech, zařazených do Minimální sítě služeb na základě identifikovaných potřeb - zajištění místní a typové dostupnosti protidrogových služeb, průběžné navyšování alokace na základě ekonomické situace – inflace apod. a možností rozpočtu kraje.
Výstupy	Celková výše podpory služeb a aktivit, zařazených do Minimální sítě protidrogových služeb na území jihočeského kraje. Počet podpořených služeb, realizovaných programů, kontaktovaných a léčených klientů, dalších výkonů. Počet účastníků programů primární prevence
Termín	Pravidelně, každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního spolufinancování služeb a aktivit protidrogové politiky v Jihočeském kraji, faktický podíl kraje na předcházení vzniku závislosti na návykových látkách (prevence v obecné populaci), včasném řešení problémů, spojených s užíváním návykových látek a minimalizaci zdravotních a sociálních rizik nejen pro jejich uživatele, ale i pro obecnou populaci

↓ POKRAČOVÁNÍ PRIORITY 7 ↓

7/ OBLAST FINANCOVÁNÍ	
Priorita 7.1	Zajištění spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z rozpočtu Jihočeského kraje.
Opatření 7.1.2	Podpora rozvoje sítě služeb nebo rozvoje stávajících služeb (navýšení kapacity nebo zlepšení dostupnosti) na základě identifikovaných potřeb, případně vznik nových služeb.
Výstupy	Výše podpory služeb a aktivit, identifikovaných jako potřebné a nově zařazených do Minimální sítě protidrogových služeb na území jihočeského kraje. Počet nových, z rozpočtu kraje podpořených služeb, (kontaktování a léčení klienti, počet účastníků nových programů primární prevence).
Termín	Průběžně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zajištění místní a typové dostupnosti protidrogových služeb za podmínky navýšení alokovaných prostředků – aby se rozvoj sítě služeb nedotkl služeb stávajících. Zefektivnění poskytování služeb, zaměřených na předcházení vzniku závislostí na návykových látkách (prevence v obecné populaci); včasné řešení problémů, spojených s užíváním návykových látek a minimalizaci zdravotních a sociálních rizik.
Opatření 7.1.3	Udržení stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje; průběžná optimalizace těchto GP z hlediska zefektivnění jak pro administrátory, tak pro žadatele.
Výstupy	Zachování existence mechanismů finanční podpory – grantové programy.
Termín	Pravidelně, každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Vyhlášené grantové programy na podporu protidrogové politiky, založené na identifikovaných potřebách kraje a odbornosti přístupů k jejich řešení.
Priorita 7.2	Zajištění spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z ostatních zdrojů
Indikátory	Celkový objem finančních prostředků na realizaci protidrogové politiky v prioritních oblastech v Jihočeském kraji, definovaných v této Strategii a souvisejících koncepčních dokumentech (Min. síť) z ostatních zdrojů
Strategie	Aktivní role kraje (protidrogového koordinátora) při získávání finančních zdrojů na podporu místní protidrogové politiky
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)
Opatření 7.2.1	Aktivní spolupráce s centrálními orgány (RVKPP, ministerstva) při podpoře projektů/ služeb, realizovaných na území kraje.
Výstupy	Celkový objem získaných finančních prostředků, počet podpořených služeb a programů ze strany centrálních orgánů (RVKPP, MPSV, MZ, MŠMT). Počet uskutečněných jednání a konzultací.
Termín	Pravidelně, každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zajištění optimálního financování služeb a aktivit protidrogové politiky v Jihočeském kraji z veřejných rozpočtů, využití všech dostupných zdrojů.
Opatření 7.2.2	Aktivní spolupráce s obcemi kraje při zajištění spolufinancování projektů/ služeb, realizovaných na území kraje ze zdrojů samospráv.
Výstupy	Celkový objem získaných finančních prostředků, počet podpořených služeb a programů ze strany obcí. Počet uskutečněných jednání a konzultací.
Termín	Pravidelně, každoročně v průběhu realizace/ trvání „Strategie“.
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního financování služeb a aktivit protidrogové politiky v Jihočeském kraji. Udržení nastaveného „modelu spolufinancování protidrogových služeb v Jihočeském kraji“, započatém pro rok 2014, pro další období. Inicializace zájmu obcí o aktivity protidrogové politiky, realizované ve prospěch i jejich občanů.

↓ POKRAČOVÁNÍ PRIORITY 7 ↓

7/ OBLAST FINANCOVÁNÍ	
Priorita 7.3	Příprava efektivnějšího systému spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z prostředků samospráv v Jihočeském kraji.
Indikátory	Snížení administrativní zátěže pro krajský úřad, samosprávy obcí i samotné poskytovatele/ realizátory služeb – snížení počtu žádostí o prostředky na realizaci služby/ programu, vyúčtování, zpráv apod. u konkrétních realizátorů.
Strategie	Aktivní role kraje (protidrogového koordinátora) při změnách, vedoucích ke snížení nadměrné administrativní zátěže při financování aktivit protidrogové politiky na regionální úrovni.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor) ve spolupráci s dalšími odbory kraje (OEKO, OIAK apod.)
Opatření 7.3.1	Příprava (vyjednávání) změny systému spolufinancování ze strany samospráv (kraj i obce). <i>Pozn.: Jako možný model k zahájení vyjednávání se jeví společný fond. Přínosem by bylo zefektivnění procesu poskytování dotací a příspěvků, ale i zjednodušení práce pro samotné poskytovatele služeb, snížení celkové administrativní zátěže. Vycházíme z předpokladu, že hlavním účelem poskytnutých prostředků je podpora přímé práce s klienty, nikoli zvyšování nároků na rutinní administrativní práci.</i>
Výstupy	Počet uskutečněných jednání a konzultací, kvalifikovaný odhad finančních úspor – pro poskytovatele dotací a příspěvků i realizátorů jednotlivých služeb. Finanční prostředky, ušetřené na administraci, směřované do přímé práce poskytovatelů služeb.
Termín	V průběhu realizace/ trvání „Strategie“ (především rok 2015).
Výsledky	Připravené optimální a efektivní spolufinancování služeb a aktivit protidrogové politiky v Jihočeském kraji z rozpočtů samospráv.
Opatření 7.3.2	Zahájení spolufinancování protidrogových služeb v Jihočeském kraji podle změněného systému (v tom případě by skončilo svou platnost Opatření 7.1.3).
Výstupy	Doložené snížení administrativní zátěže.
Termín	V průběhu realizace/ trvání „Strategie“ (po úspěšné realizaci Opatření 7.3.1).
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního financování služeb a aktivit protidrogové politiky v Jihočeském kraji z rozpočtů samospráv.

Mgr. Marek Nerud k 25. 11. 2014

2/ Oblast prevence rizikového chování

Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajský plán primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2015 - 2017

Úvod

Součástí základního poslání škol a školských zařízení Jihočeského kraje je primární prevence rizikového chování důležitou součástí činnosti škol. Realizuje se v každé škole na základě vypracovaného Preventivního programu v součinnosti se Školním vzdělávacím programem v osnovách a učebních plánech Školního vzdělávacího programu a dalších dokumentů škol. Pod pojmem rizikové chování se rozumí zejména předcházení následujícím rizikovým jevům v chování žáků: záškoláctví, šikana, násilí, divácké násilí, kriminalita, delikvence, vandalismus, závislost na politickém a náboženském extremismu, rasismus, xenofobie, užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky – dále jen „OPL“), onemocnění HIV/AIDS a další nemoci šířící se krevní cestou, poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie), netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling).

Jihočeský kraj klade důraz především na specifickou primární prevenci, to znamená na aktivity a služby zaměřené na populaci, u které lze v případě jejich absence očekávat rizikový vývoj. Specifická primární prevence se snaží předcházet výskytu rizikového vývoje, případně jej co nejdéle oddálit nebo minimalizovat jeho možné nepříznivé dopady pro jednotlivce, rodiny a místní společenství. Specifické primárně-preventivní programy se tedy explicitně zaměřují na určitou cílovou skupinu a snaží se hledat způsoby, jak předcházet vzniku a rozvoji rizikového chování. Základním principem prevence rizikového chování u dětí a mládeže proto jsou výchova ke zdravému životnímu stylu, podpora osvojování si pozitivního sociálního chování a rozvoje sociálních kompetencí vedoucí k harmonickému rozvoji osobnosti. Základními východisky efektivní primární prevence je kontinuita, systematickosti a komplexnost preventivního působení s ohledem na věk dítěte a jeho aktuální prožívání světa. Primární prevence je zaměřena zejména na rizikové faktory spolupodílející se na vzniku rizikového chování. Zvláštní zřetel by měl být v rámci plánovaného období kladen na prevenci a nápravu v celé šíři negativních jevů, tj. poruchy chování, primární prevence, prevence a náprava šikany, uvolňování napětí v třídních kolektivech, odstraňování agresivity, komunikace mezi dětmi a dospělými. Je žádoucí rozšířit poradenství i na dospělé pedagogické pracovníky (učitele), pomoci jim před syndromem vyhoření, pomáhat jim v harmonizaci klimatu sborů a tříd.

Tvorba krajských koncepčních materiálů vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 291/2010-28, vydaného MŠMT.

1. Základní demografické údaje

Jihočeský kraj leží při jižní hranici České republiky s Rakouskem (Horní a Dolní Rakousko) a Spolkovou republikou Německo (Bavorsko). Má rozlohu 10 tis km², (což je 13 % rozlohy České Republiky). V kraji žije podle údajů ČSÚ 639 096 obyvatel, hustota obyvatel je nejnižší v České republice (63,3 obyvatel na km²). Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích je vymezen územím okresů České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor.

1.1. Administrativní členění

Jihočeský kraj patří v rámci České Republiky mezi málo urbanizované území; v současnosti má celkem 623 obcí, z toho 52 se statutem města. Z geografického hlediska je území kraje rozděleno na 7 okresů a administrativně se dělí na 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Územně - administrativní členění Jihočeského kraje

Jihočeský kraj je dlouhodobě vnímán především jako zemědělská oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím. Až v průběhu minulého století se zde rozvinul průmysl se zaměřením na zpracovatelské činnosti. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní přeshraniční spolupráce ve výrobní oblasti i v oblasti služeb spolu s rozvojem cestovního ruchu, kde je využívána celková atraktivita kraje s méně narušenou přírodou a množstvím kulturních památek. *(Příhraniční poloha má ovšem své dopady i do jiných oblastí, kterých se dotýká i tento krajský plán prevence, např. rozvinutá pouliční prostituce; obchod s OPL, čím dále větší váhu získává „drogová turistika“)*

1.2. Struktura a počet obyvatel

Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění z celé České republiky. Ke konci roku 2013 v kraji žilo více než 639 096 obyvatel, tedy 64 obyvatel na 1 km². Z jeho sedmi okresů má největší hustotu obyvatelstva okres České Budějovice, kde žije téměř 30 % obyvatel kraje. Je to dáno především soustředěním do samotného města České Budějovice, v němž bydlí 94,8 tis. osob. Dalšími velkými městy jsou Tábor (35,3 tis. obyvatel), Písek (29,9 tis. obyvatel), Strakonice (23,0 tis. obyvatel) a Jindřichův Hradec (22,4 tis. obyvatel). V těchto 5 městech žije téměř třetina Jihočechů. Naproti tomu nejmenší obce do 200 obyvatel představují 37,7 % z celkového počtu obcí, ale žije v nich pouze 4,1 % celkového počtu obyvatel kraje. Nejmenší obcí v kraji (i v celé České republice) je obec Vlčkov v okrese České Budějovice s 17 trvale žijícími obyvateli.

Věková struktura obyvatel kraje je obdobná jako v celé České republice; průměrný věk v kraji i ČR je 40,9 roku. Od demografické struktury kraje se výrazněji odlišuje pohraniční okres Český Krumlov s pestřejším národnostním složením. Je zde mladší věková struktura, téměř nejvyšší porodnost a nejnižší úmrtnost. Okres Český Krumlov společně s okresem České Budějovice zaznamenával trvalý růst početních stavů obyvatel. Naproti tomu v ostatních okresech počty obyvatel spíše stagnovaly. Zdroj: ČSÚ

1.3. Nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob, který publikuje MPSV, je ve vývoji obdobný s obecnou mírou nezaměstnanosti pocházející z výsledků VŠPS. K 31. 12. 2013 dosáhl v kraji 7,10 %, zaznamenal tedy mírný růst, ale mezi kraji zůstává čtvrtý nejnižší. Nejnižší podíl nezaměstnaných osob je dlouhodobě v okrese České Budějovice; nejvyšší je v okrese Český Krumlov. Nezaměstnanost meziročně nejvíce vzrostla v okrese Jindřichův Hradec, naopak nejnižší přírůstek zaznamenal okres Prachatice. Dlouhodobá nezaměstnanost v kraji je nejvyšší za 14 let, mezi kraji je přitom druhá nejnižší (po Hl. m. Praze). Zdroj: ČSÚ

1.4. Mzdy

Postavení kraje z hlediska mediánu mezd v roce 2013 zůstalo na úrovni roku předchozího, přičemž nižší průměrnou úroveň mají pouze kraje Vysočina, Olomoucký, Pardubický, Zlínský a Karlovarský. Z dlouhodobého hlediska roste počet příjemců důchodů; zvyšuje se podíl starobních důchodců, kteří odešli do předčasného důchodu (více než čtvrtina celkového počtu starobních důchodců).

Z mezikrajského srovnání je patrné, že nejvyšší mzdy jsou v Praze; kde překračují medián mezd České republiky o více než 23 %. Druhé nejvyšší mzdy pobírají pracující v kraji Středočeském, který je také jediným krajem po Praze, který přesahuje mediánové mzdy ČR u obou pohlaví. V případě mužů jsou nad republikovým mzdovým mediánem i kraje Plzeňský (kde se i medián mezd žen blíží jeho celorepublikovému protějšku) a Moravskoslezský.

Jihočeský kraj má pátý nejnižší mzdový medián mužů a čtvrtý nejnižší medián žen. Zdroj: ČSÚ

1.5. Počet základních a středních škol a počet žáků

V souvislosti s demografickým vývojem se zvyšují nároky na kapacity mateřských a základních škol, nejvíce však roste počet studentů vysokých škol. Zatímco základní školy se do roku 2010 potýkaly s poklesem počtu žáků, nyní už i ony zaznamenávají jejich nárůst a zvyšující se poptávku po místech. Relativně slabé ročníky teď nastupují do středních škol. Vysoké školství, které není závislé ani tak na demografickém vývoji jako na požadavcích trhu práce pro budoucí uplatnění, zaznamenalo v minulých letech podstatný rozvoj. I přesto, že studujících Jihočechů od roku 2011 mírně ubylo, pořád je jich o téměř 40 % více než před osmi lety. V roce 2013 také poklesl počet studentů na jihočeských vysokých školách.

Sít' školských zařízení tvoří 170 mateřských škol, 254 základních škol a 92 středních škol, včetně 25 gymnázií (a domovy mládeže – samostatně nebo jako součást středních škol). Vysokoškolské vzdělání je možno získat na některé z osmi fakult Jihočeské univerzity (ekonomické, filozofické, pedagogické, přírodovědecké, teologické, zdravotně sociální, zemědělské, rybářství a ochrany vod), na Vysoké škole technické a ekonomické, a na dalších vysokých školách.

Tabulka: Přehled škol a školských zařízení Jihočeském kraji roztržiděných podle zřizovatele

	ZŘIZOVATEL				
	kraj	církev	obec	soukromé	celkem
mateřské školy	8	4	147/142 součástí ZŠ	11/2 součástí ZŠ	170
základní školy	21	4	223	6	254
střední školy a VOŠ	73	2	2	15	92
základní umělecké školy	22	0	9	3	34
domy dětí a mládeže	8	1	1	0	10
celkem	132	11	382	35	560

(stav k 1. 9. 2014)

Tabulka: Počty žáků a tříd ve školním roce 2013/2014

	Počet žáků	Počet tříd
Mateřská škola	23 277	968
Základní škola	51 510	2 604
Střední škola (včetně VOŠ)	29 037	1 284
CELKEM	103 824	4 874

(stav k 1. 9. 2014)

2. SWOT analýza

2.1. Cíle Strategie a krajského plánu

Hlavním cílem prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajského plánu primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje je souhrnné zpracování a stanovení priorit, hlavních a dílčích problémů k řešení byla využita SWOT analýza. Popisuje skutečný stav, identifikuje silné a slabé stránky systému prevence, dále také příležitosti a hrozby. Nastiňuje kroky nezbytné pro zlepšení slabých stránek a eliminaci hrozeb.

2.2. SWOT analýza

SWOT analýza popisuje skutečný stav, případná rizika, nastiňuje kroky nezbytné pro zlepšení slabých stránek a eliminaci hrozeb.

SWOT analýza byla sestavena členy pracovní skupiny, která se skládá z pracovníků KÚ JČK, metodiků v pedagogicko psychologických poradnách, zástupců neziskového sektoru a zástupců škola školských zařízení.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Funkční grantový program kraje na certifikované protidrogové programy primární prevence - Stabilizovaná síť NNO v Jihočeském kraji poskytující kvalitní služby v primární prevenci rizikového chování, reagují na potřeby škol (zajišťují prevenci všeobecnou a selektivní) - Systém koordinace a metodického vedení (MPP školy) Kraj → Metodici v PPP → ŠMP (neustále se zlepšující) - Ochota ŠMP vzdělávat se a získat kvalifikační předpoklady pro výkon své funkce - Zavedení nového systému v prevenci RCH u jednotlivců, větší součinnost rodičů při výskytu výchovných problémů, větší možnost spolupráce metodika poradny s OSPODy, NNO a ostatními institucemi - Vznik nových programů v prevenci – práce s rodinami v evidenci OSPOD - Pravidelné konference PP pořádané JČK v Českých Budějovicích – pravidelné setkávání a možnost vzdělávání pedagogů a metodiků poraden - Pravidelné adiktologické konference JČK, v Červené/Vltavou – spolupráce metodiků a pracovníků setkávání s ostatními organizacemi v kraji zabývajícími se prevencí a léčbou závislostí - Pravidelné celostátní/mezinárodní konference v Praze, pořádané ve spolupráci s MŠMT, UK 1. LF adiktologie, ČAA, a další - Pravidelná evaluace programů PP – PZ, ZZ, VZ - Setkávání metodiků poraden s NNO v kraji - Užší spolupráce metodiků, NNO, OSPOD, ústavní výchovou... - Existence systematických a dlouhodobých programů PP - Existence certifikačního procesu primární prevence rizikového chování v resortu školství a jeho rozšíření pro všechny žadatele o dotaci na MŠMT, potažmo kraje – větší možnost kontroly kvality všech programů PP, včetně prevence kriminality - Navázaná spolupráce, koordinace a komunikace	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek finančních prostředků na realizaci PP programů (zejména pro oblast prevence kriminality, která v současné době ve velké míře převyšuje potřebu drogových programů) - Nesystematické přerozdělování finančních prostředků z centrálních zdrojů - Zpětná centralizace finančních prostředků na primární prevenci rizikového chování MŠMT ČR, neposkytování finančních prostředků krajům - Nevůle samospráv některých obcí k podpoře problematiky primární prevence rizikového chování - Chybí grantový program kraje na programy primární prevence rizikového chování - Chybí systém návazné primární prevence rizikového chování ve třídách (mimo drogovou problematiku) (SP+TP) na SŠ, zejména na SOU - Ucelený systém vzdělávání celých pedagogických týmů ve smyslu vedení rozhovorů - V některých školách chybí podpora vedení - Nevyhovující úroveň evaluace primární prevence rizikového chování (zejména na školách) - Potíže se zjišťováním efektivity programů primární prevence rizikového chování, nedostatečná kontrola kvality necertifikovaných programů - Financování poskytovatelů PP pouze na 1 rok – ohrožení odborných personálních lidských zdrojů, nemožnost plánování do budoucna a rozvoje služby - Omezování finančních prostředků na prevenci RCH se snižující se tendencí - Není dostatek času ve škole na komplexní a dostačující PP - Certifikace nezaručuje dlouhodobé financování ani získání finančních prostředků z centrálních zdrojů, přidělování více finančních prostředků na necertifikované programy bez kontroly kvality - Na školách není vždy ochota (ze strany vedení i pedagogů) vytvářet prostor pro komplexní PP, navíc není dostatečná erudovaná práce s třídním kolektivem - Malá informovanost veřejnosti o smyslu primární

<p>mezi metodiky z PPP, ŠMP a poskytovateli PPRCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existuje opora v legislativě primární prevence rizikového chování (vyhlášky a metodické pokyny MŠMT) - Ochota většiny ŠMP realizovat a koordinovat primární prevenci i přes nesnížené pracovní úvazky a nedostatečné finanční ohodnocení - Prezentace a komunikace přes webové stránky (kraj, metodici v poradnách, školní metodici) - Nové stránky prevence - info - Existuje spolupráce (městská policie, policie PČR, zdravotní instituce, speciální školství, SVP, výchovné ústavy, OSPOD, PPP) 	<p>prevence rizikového chování</p> <ul style="list-style-type: none"> - Způsob financování vede k nestabilitě a k nemožnosti plánování programů primární prevence rizikového chování vyváženě na celý školní rok - Díky nestabilním financování PP nelze dlouhodobě vytvářet funkční týmy odborníků - Systém upřednostňuje byrokracii
---	--

Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> - Zvýšení informovanosti ředitelů škol a školských zařízení o potřebě realizace primární prevence rizikového chování v souladu se zákonem nařízenými náležitostmi a současně nutnosti podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti - Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků a podpora vzdělávání v oblasti práce s celou třídou jako skupinou - Realizace efektivní kontroly kvality programů primární prevence rizikového chování - Zavedení víceletého financování - Podpora poskytovatelů primární prevence rizikového chování krajem, zviditelnění jejich práce, více informovat veřejnost - Vyšší zapojení odborných procesů (etopedi, psychologové...) - Vyšší uchopení/zakotvení primární prevence rizikového chování do škol a NNO poskytující služby - Pokračovat v setkávání s odborníky a další rozvoj - Vzdělávání pedagogických pracovníků (včetně vedení) - Započítí dlouhodobé spolupráce s ped. fakultami na přípravě budoucích pedagogů, podpora třídního učitele pro práci s třídou 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokračující zhoršování podmínek realizace výkonu primární prevence rizikového chování na školách a školských zařízeních (podceňování potřeby vzdělávání pedagogů, nesnížení přímé míry vyučovací povinnosti pro školní metodiky prevence atd.), ztráta motivace školních metodiků prevence a odborníků - Další snižování finančních prostředků poskytovatelům primární prevence - ohrožení existence služeb a rozsahu prevence ve školách, odliv odborníků - Nedostatečné financování primární prevence rizikového chování, zejména z krajských finančních zdrojů - Legislativní neukotvení fungujícího systému spolupráce MŠMT, KŠKP a MP v PPP - Upřednostňování určitých typů prevence RCH s ohledem na grantové programy bez ohledu na aktuální potřeby krajů - Odchod erudovaných pracovníků za lepším výdělkem a jistotou - Společenská tolerance rizikových forem chování, negativní jevy se stanou „normou pro děti“ - Realizace neodborné a nekvalifikované primární prevence rizikového chování na školách a školských zařízeních (zejména vstupem nekvalifikovaných realizátorů) - Snižování míry spolupráce aktérů primární prevence na vertikální i horizontální úrovni - Koexistence částečně dotovaných programů PP a programů PP, které jsou zcela zdarma - Systém nastavený na řadě škol, který jde proti myšlence prevence (adaptačních kurzů bez další návazné práce se třídou)

Schéma SWOT analýzy:

S – strength – silná stránka, označuje pozitiva, úspěchy, přednosti, to co se aktuálně v kraji v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže daří.

W – weakness – slabá stránka, zaznamenává současné rezervy, slabiny, to co se aktuálně v kraji v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže příliš nedaří.

O – opportunity – příležitosti, popisuje to, co by v budoucnosti mohlo přinést zlepšení situace, čeho je možné v kraji v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže využít.

T – threat – hrozby, mapuje nebezpečí, která by mohla v budoucnu přinést zhoršení situace či vážné ohrožení v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže.

2.3. Analýza výskytu rizikových projevů chování na školách a školských zařízení

(Analýza výskytu vychází z Vyhodnocení Závěrečných zpráv za školní rok 2012/2013)

Školní preventivní strategii (dříve Minimální preventivní program)

Základním koncepčním materiálem v oblasti prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních je Minimální preventivní program (dále jen „MPP“). Termín „školní preventivní strategie“ je pouze zástupný, neboť termín MPP je uvedený v § 18 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami. Zpracování MPP je v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Minimálně preventivní program je dokument školy zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Cílem MPP je zvýšit odolnost dětí a mládeže vůči rizikovému chování a tím dosáhnout zlepšení vztahů v třídním kolektivu a celkově příznivého sociálního klimatu ve škole mezi žáky různých věkových kategorií. Měl by zejména pomáhat těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin (minoritám, cizincům, dětem).

MPP definuje Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j.: 21 291/2010-28 s platností od 1. 1. 2012. Důležitou součástí Metodického doporučení je praktický návod pro školy „Co dělat když“, který obsahuje velice detailní a současně praktické doporučení ředitelům škol a školním metodikům prevence, jak se zachovat při výskytu určitého rizikového chování ve školách.

Zpracování MPP je zakotveno v Souboru pedagogicko-organizačních opatření pro mateřské školy, základní školy, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy, základní umělecké školy, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a školská zařízení. MPP připravuje a koordinuje v jednotlivých školách a školských zařízeních školní metodik prevence. Prevence rizikového chování (ve specifické i nespecifické formě) je taktéž součástí školních vzdělávacích programů. V rámci realizace MPP se využívá kromě předávání informací o rizikových formách chování, také informace o různých interaktivních a zážitkových programech. Přímými realizátory preventivních programů ve školní výuce jsou většinou přizvaní externí odborníci.

Minimálně preventivní program je zpracováván na jeden školní rok a zodpovídá za něj školní metodik prevence. Na tvorbě a realizaci MPP se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy. MPP podléhá kontrole České školní inspekce, je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

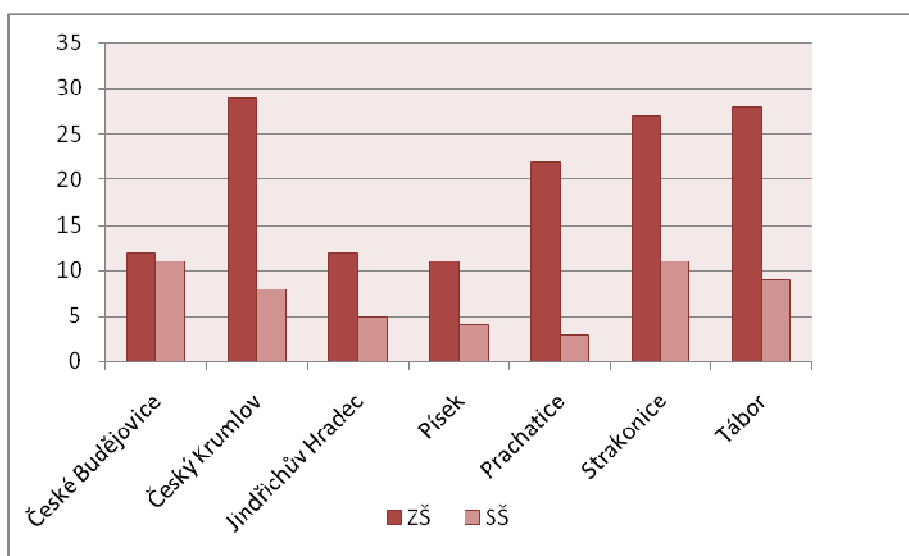
MPP je každoročně aktualizován a vyhodnocován, a to především formou diskuse nebo dotazů, které preventivní aktivity se žákům/studentům/pedagogům líbily či nelíbily.

Vyhodnocení obdržených Závěrečných zpráv o plnění Minimálně preventivního programu za školní rok 2012/2013 je pouze ze sledovaných dat základního a středního školství. Celkově bylo vyhodnoceno 192 základní a středních škol (včetně škol samostatně zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami). Některé školy sdělují metodikům prevence v PPP vyhodnocení MPP slovní formou, z čehož však není možné požadované data zjistit, a proto vyhodnocené MPP předané slovní formou nemohou být do celokrajského vyhodnocení zařazeny.

Tabulka: Celkový počet zapojených škol do vyhodnocení MPP ve školním roce 2012/2013

Okres	Celkem škol	
	ZŠ	SŠ
České Budějovice	12	11
Český Krumlov	29	8
Jindřichův Hradec	12	5
Písek	11	4
Prachatice	22	3
Strakonice	27	11
Tábor	28	9
Celkem	141	51

Graf: Celkový počet zapojených škol do vyhodnocení MPP ve školním roce 2012/2013

Na území Jihočeského kraje působí velké spektrum organizací, které vzdělávají pedagogické pracovníky v problematice prevence rizikového chování. V následující tabulce jsou uvedeny nejžádanější témata a instituce ve školním roce 2012/2013.

Tabulka: vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence rizikového chování

Témata - odborné zaměření (vzdělávání) ZÁKLADNÍ ŠKOLY	Realizátor - organizace, odborník
Syndrom CAN	Krizové centrum pro děti a rodinu v ČB; KÚ JČK - Maranatha o. s., J. Nadrchal; Cassiopeia – PaedDr. Zdeněk Martínek; Josef Nadrchal; Mgr. Marek Šulc; Klinika adiktologie; ELIO o. s.; BESIP; Policie ČR – preventivně informační oddělení; KÚ JČK – Do Světa o. s.; OS Meta; PPP J. Hradec; SPIV CB; o. s. Pyramidas; PPP Strakonice – Vácha; Dr. Beníšek; Apla, Středisko služeb školám; Dr. Nováčková a Dr. Nevolová; Mgr. Kropíková; Educo prosperity (Jiří Beníšek); Arkáda; Asi-milování, o. s., Porceta o. s.; MŠ Planá nad Lužnicí; Mateřské centrum; Mgr. Burdová; DVPP; Mgr. Sixta; Mgr. Veselá; ARKÁDA;
Skrytá nebezpečí internetu, Šikana jako narušení vztahů ve skupině	
Psychohygiena	
Role a osobnost pedagoga v prevenci rizikového chování	
Kázeň a klima školy	
Elio pro školy“, vedení třídnických hodin,	
Třídnické hodiny	
Agrese a agresivita dětí a mládeže	
Hrou proti diskriminaci a rasismu u dětí a mládeže	
Specifické poruchy chování	
Spokojená sborovna – harmonická škola	
II. Krajská konference primární prevence rizikového chování	
Typologie MBTI a její využití ve škole – blok A	
Typologie MBTI a její využití ve škole – blok B	
Respektovat a být respektován	
Emoční inteligence	
Komunikace a právo ve škole	
ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ	
IMPLEMENTACE MULTIPOLIS	
Šikana, prevence, postupy řešení	
Metodické vedení k MPP a krizovým plánům	
Práce s problémovým žákem	
Třídní výcvik pedagogů – práce s třídním kolektivem	
Seminář „práce s třídním kolektivem a role pedagoga“	
Komunikace a právo ve škole	
Drogová prevence ve školách a zákon č. 40/2009 sb.	
Pravicový, levicový, náboženský extremismus a sekty	
Emoční inteligence a zvládání stresu	
Doporučené postupy školy „Co dělat když“	
Dotační politika na období roku 2014 a stavba projektů	
Šikana	
Práce s třídním kolektivem	
Romské dítě ve škole	
Prevence ve škole – co dělat, když...	
Porucha autistického spektra (autismus, aspergrův syndrom)	
Respektovat a být respektován – tresty, hodnocení	
Práce s neukázněným a neprospívajícím žákem	
Autonomní třída	
Úspěšná komunikace v osobnostním rozvoji pedagoga	
Je to legální	
Práce s třídním kolektivem	
Šikana	
Co dělat, když...	
Třídní klima	
Komunikace učitel- žák- rodič	
Právo ve škole	
Zážitková pedagogika	
Kriminalita mladistvých	
Sex, AIDS a vztahy	
I za zdí je život	

Témata - odborné zaměření (vzdělávání) STŘEDNÍ ŠKOLY	Realizátor - organizace, odborník
Skrytá nebezpečí na internetu	KÚ JČK – Maranatha, J. Nadrchal; CEGV ČB – Michal Kolář; CV KHK – PaedDr. Zdeněk Martínek; CV KHK – Mgr. Michaela Veselá; PdF UHK – Mgr. Martin Kaliba; KÚ JČK – Do Světa o. s.; Mgr. Pavel Vácha; CPIV – J. Beníšek; PPP J. Hradec; Deskartes, Praha; VŠERS; ADRA; o. s. Pyramidas; PPP Strakonice – Vácha; Dr. Beníšek; Prevalis; Centrum mediálního vzdělávání; Institut tereziánské iniciativy ČB; Policie ČR; Mgr. Burdová; ARKÁDA; OS Meta
Řešení šikany ve školním prostředí, první pomoc při šikanování, agresivita mládeže	
Právní povědomí v oblasti ITC	
Role a osobnost pedagoga v prevenci rizikového chování	
Efektivní zvládání krizových situací, jak úspěšně komunikovat	
Kázeň a klína školy	
Elio pro školy „vedení třídnických hodin“	
Hrou proti diskriminaci a rasismu u dětí a mládeže	
Specifické poruchy chování	
II. Krajská konference primární prevence RCH „Spokojená sborovna – harmonická škola“	
Emoční inteligence	
Deskartes, Praha	
Metodické vedení k MPP a krizovým plánům	
Zvyšující se kyberšikana	
Promiskuita	
Rodina a patologické jevy v rodině	
Nebezpečí vyplývající z užívání drog	
První pomoc při šikanování	
Prostituce a její rizika	
Doporučené postupy školy „Co dělat když“	
Drogová prevence ve školách a zákon č. 40/2009 sb.	
Pravicový, levicový, náboženský extremismus a sekty	
Seminář „práce s třídním kolektivem a role pedagoga“	
Dotační politika na období roku 2014 a stavba projektů	
Kriminalita mládeže	
Mediální výchova	
Naši nebo cizí	
Kriminalita mladistvých	
Práce s třídním kolektivem	
Jak pracovat s psychotrofy	
Ochrana reprodukčního zdraví	
Kolektiv- dobré vztahy ve třídě	
Zážitková pedagogika	
Drogová problematika	
I za zdi je život	

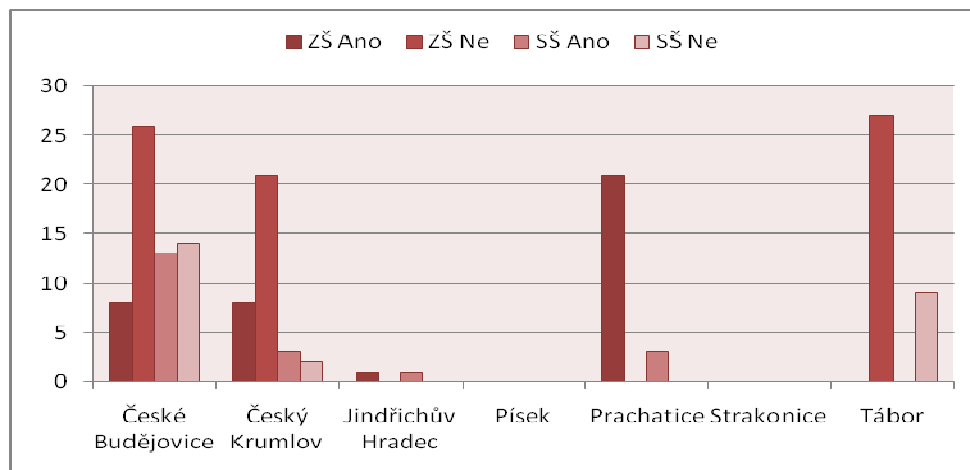
Témata, o která je mezi pedagogy všeobecně největší zájem:

- Šikana, její diagnostika a řešení
- Řešení konfliktních situací ve třídě (komunikace, vztahy, emoce)
- Způsoby řešení záškoláctví
- Vandalismus
- Komunikace s rodiči
- Krádeže
- Praktické návody "co dělat, když...."
- Syndrom vyhoření
- Vztahy mezi učiteli
- Poruchy chování dětí a mládeže

Tabulka: Počet ŠMP, kteří absolvovali specializační vzdělávání školního metodika prevence

	ANO	NE
ZŠ	38	74
SŠ	20	25

Graf: Počet ŠMP, kteří absolvovali specializační vzdělávání školního metodika prevence

Tabulka: Preventivní aktivity pro žáky ZŠ a SŠ v rámci školní docházky, zajišťované externí organizací

Témata – zaměření aktivit - ZÁKLADNÍ ŠKOLY	Realizátor - organizace, odborník
Obecná prevence RCH	Policie ČR; Sananim o. s.; ČČK – p. Pešková; Cassiopeia o. s.; THEIA o. s.; ACET o. s. – J Nadrchal; Taneční škola – p. Fila; DDM ČB; Pyramidas o. s.; Firma Always; MUDr. Kravarová; Lenka Fialová; Nadační fond Alber; Elío o. s.; SANANIM, o. s.; Záchraná služba první pomoci ČB – Záchytná stanice; Městská policie Kaplice; Cassiopea ČB; o. s. Portus Phénix; PPP ČB – pracoviště ČK; Sdružení Spirála; Acet – Josef Nadrchal; MUDr. Kovář; Plk. Piksa, o. s. Meta; o. s. Acet – Neužil; PhDr. Váchová; PPP; KreBul; Cheiron-T, ZŠ B. Bolzana; Cheiron T, o. p. s.; ARKÁDA; ACET; PPP - Mgr. Krčková; EXIT TOUR; FOKUS; APLA; PhDr. Douda
Prevenční užívání návykových látek a drogových závislostí	
Trestní odpovědnost mládeže	
Dopravní problematika	
Prevenční šikany a kyberšikany	
Extremismus, prevence xenofobie a rasismu	
Zdravý životní styl	
Prevenční dětské kriminality	
Bezpečí pro dívky	
Prevenční agresivity a šikany	
Moderní je nekouřit	
Jak si nenechat ublížit	
Přátelství a láska, Sex, AIDS a vztahy	
Sexuální výchova	
Prevenční rizikového chování, vztahy ve skupině	
Kyberšikana, autorství-plagiátorství	
Láska ano, děti ještě ne	
Obecná prevence RCH	
„Moderní je nekouřit“ (projekt „Prevenční krok za krokem“)	
Přátelství a láska	
Následný program peer aktivistů a Spirály o. s.	
Jak si nenechat ublížit	
Ajaxův zápisník	
Třídní klima	

Mezilidská tolerance
Nad propastí aneb my a alkohol
Přednáška Trestní odpovědnost
Exkurze Záchraná služba první pomoci ČB – Záchytná stanice
Než užiješ alkohol, užij svůj mozek (7-8. třída)
Elio o. s. – programy primární prevence
Sapere - Umět a vědět jak žít
Etika a etické chování
Bio-psycho-socio-spirit model závislosti
Marihuana a její legislativa
Závislosti, stádia, formy, příčiny
Finanční gramotnost
Gambling
Intervenční program SORAD
Zážitkový kurz
Adaptační pobyty
Besedy primární prevence Portus Phénix
Kamarádství, vztahy, šikana
Festival Jeden svět – lidská práva
Jeden svět – zakázané hlasy
Interaktivní preventivní program
Adaptační kurzy
Bolest jménem šikana
Adaptační kurzy
Peer program
Kriminalita mládeže
Preventivní programy- vztahy, závislosti, rasismus, zdravý životní styl
Arkáda klub
Prevence kouření
Život v závislostech
Než užiješ alkohol, užij mozek
Duševní zdraví
Drogová problematika
Extrémismus a výtržnictví

Témata - zaměření aktivit - STŘEDNÍ ŠKOLY	Realizátor organizace, odborník
Zdravý životní styl	Pyramidas o. s.; ZÚ ČB; ČMSO; Policie ČR; ZSF JČU; THEIA o. s.; PPP ČB; Intervenční centrum ČB; Do Světa o. s.; MP ČK, Policie ČK; o. s. Meta; PČR; Acet – Neužil; PhDr. Váchová; PPP; KreBul; O. S. Prevent, Policie ČR, PPP ST, O. S. Pyramidas; Manželská poradna Strakonice; ARKÁDA; ACET; PPP - Mgr. Krčková; EXIT TOUR; FOKUS; APLA; PhDr. Douda; CAT
Zákoník práce - legislativa	
Prevence drogových závislostí a užívání návykových látek	
Bezpečný sex	
Prevence zneužívání návykových látek	
Virtuální svět	
Nebezpečí sekt, výtržnictví, extremismus	
Domácí násilí	
Sexuality partnerství	
Prevence šikany	
Trestní odpovědnost	
Bezpečně v dopravě	
Trestní odpovědnost (drogy, šikana) - beseda	
Žij a nech žít (drogy a bezpečnost v dopravě) - beseda	
Co teď frčí	
Finanční gramotnost	
Dovednosti pro život, komunikace, vztahy	
Marihuana a její legislativa	
Sekty	
Prevence úrazu-Expedice Island	
Intervenční program SORAD	
Kotel – Hudební přehlídka šk. kapel s prezentací org. prim prev.	

Pyramidas o. s.; ZÚ ČB; ČMSO; Policie ČR; ZSF JČU; THEIA o. s.; PPP ČB; Intervenční centrum ČB; Do Světa o. s.; MP ČK, Policie ČR; o. s. Meta; PČR; Acet – Neužil; PhDr. Váchová; PPP; KreBul; O. S. Prevent, Policie ČR, PPP ST, O. S. Pyramidas; Manželská poradna Strakonice; ARKÁDA; ACET; PPP - Mgr. Krčková; EXIT TOUR; FOKUS; APLA; PhDr. Douda; CAT

Adaptační kurz
Besedy primární prevence Portus Phénix
Prožitkové aktivity
Prevence užívání NL
Patologické hráčství a prevence nedrogových závislostí
Agrese, šikana, kyberšikana
Prevence rizik sexuálního chování
Kriminalita a právní povědomí
Extremismus
Rodina a vztahy v rodině
Adaptační kurzy
Sex, AIDS a vztahy
Za zdí
Peer program
Kriminalita mladistvých
Arkáda klub
Než užiješ alkohol, užij mozek

Aktivní zapojování rodin do života škol a školských zařízení v oblasti prevence rizikového chování

Ze zkušeností z předešlých let lze i nadále konstatovat, že do preventivních programů ve školách a školních zařízeních v Jihočeském kraji se stále moc nedaří zapojovat rodiče a zákonné zástupce. Rodiče zpravidla nemají zájem o témata z oblasti prevence rizikového chování a většinou neví, čím by jim mohla být přínosná.

Obecně větší zájem rodičů o problematiku prevence rizikového chování se objevuje na prvním stupni základních škol, kde spolupráce s rodiči funguje aktivněji. Na druhém stupni je již spolupráce o něco horší a preventivní činnost s rodiči na středních školách se často omezuje pouze na oslovování rodičů prostřednictvím písemných sdělení či předávání informací na třídních (rodičovských) schůzkách.

Ukazuje se, že spolupráce rodičů funguje spíše v individuální formě, ovšem to se děje spíše v případech již vzniklých problémů. Dlouhodobá spolupráce funguje pouze na waldorfských školách, kde jsou rodiče součástí dění dne.

Přesto se školy v Jihočeském kraji neustále snaží prohlubovat spolupráci s rodiči v oblasti prevence rizikového chování. Ve školním roce 2012/2013 bylo pro rodiče realizováno na základních školách 160 preventivních aktivit a 33 preventivních aktivit na středních školách.

Tabulka: Počet aktivit pro rodiče v oblasti prevence RCH

	ZŠ	SŠ
Počet aktivit pro rodiče v oblasti prevence RCH	160	33

Aktivita pro rodiče byly nejčastěji realizovány na téma:

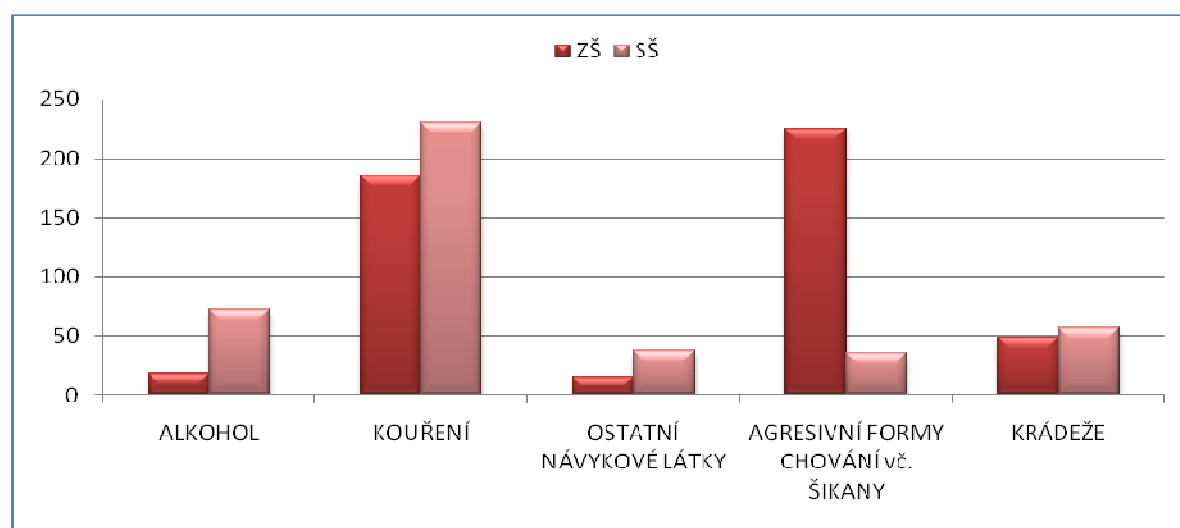
- Přednášky šikana, kyberšikana/ kyberprostor;
- Návykové látky;
- Předávání brožur – drogy (okres Český Krumlov);
- Nabídka besed – bez zájmu rodičů (okres Český Krumlov);
- Seznámení s dotazníkovým šetřením;
- Beseda s policií;
- Informace o RCH ve školním časopise, rada rodičů (seznámení s MPP – okres Prachatice), konzultační hodiny metodika a výchovné komise;
- Spolupráce rodiny a školy, práce s třídním kolektivem;
- Sexuologie;
- Den Země – prevence vandalismu.

Daleko více se daří školám a školským zařízením zapojit rodiče do neformálních akcí typu: sportovní aktivity, dny otevřených dveří, vánoční/velikonoční besídka, společné výlety a poznávací zájezdy, plesy, pečení buřtů, úklidy, maškarní, pyžamový bál, bruslení, vítání prvňáčků nebo loučení s deváťáky, kulturní představení (kina, divadla, přednášky) apod.

Tabulka: Výskyt rizikových forem chování ve školách ve školním roce 2012/2013

	ALKOHOL		KOUŘENÍ		OSTATNÍ NÁVYKOVÉ LÁTKY		AGRESIVNÍ FORMY CHOVÁNÍ vč. ŠIKANY		KRÁDEŽE	
	žáků	případů	žáků	případů	žáků	případů	žáků	případů	žáků	případů
ZŠ	233	18	394	185	230	15	484	225	265	49
SŠ	67	72	197	230	36	37	45	35	44	57

Graf: Výskyt rizikových forem chování ve školách ve školním roce 2012/2013

Nejčastější problémy, se kterými se školy ve školním roce 2012/2013 u žáků potýkaly, jsou agresivní chování (šikana, kyberšikana - zcizení identity na sociální síti, vyhrožování, urážky atd.), kouření, konzumace alkoholu a drog (nejčastěji jde o kouření žáků a studentů), krádeže, nekázeň (výchovné problémy, lhaní, podvody), záškoláctví, vandalismus a sebepoškozování.

Tyto případy RCH jsou nejčastěji zjištěny na základě:

- podnětů (oznámení, svědectví) ze strany třídního učitele, spolužáků či rodičů
- přistižení žáka
- zhoršení ve výuce nebo zdravotního stavu žáka
- provedené diagnostiky třídních kolektivů

Situaci při výskytu RCH zpravidla řeší školní metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel společně rodiči s vedením školy. Často také za přispění pomoci dalších institucí (PPP, místní NNO, Krizové centrum, Policie ČR, OSPOD apod.).

Využívané možnosti řešení RCH školou:

- Rozbor situace a následná práce s třídním kolektivem s výchovnými problémy, s projevy šikany apod. (psychosociální hry, přednášky, besedy na různá témata z oblasti prevence rizikového chování, které jsou vyhodnoceny jako důležité z pohledu školy - šikana, agresivita, vztahové problémy a další; aktivity směřující ke zklidnění třídního kolektivu, relaxační chvilky, zážitkový program, skrytý vrstevnický program),
- Individuální práce se studentem a rodiči,
- U opakovaného záškoláctví diagnostikovaný pobyt v SVP,
- Kázeňská opatření,
- Osobní rozhovory,
- Vyloučení agresora ze školy,
- Zajištění zdravotního, psychologického, psychiatrického vyšetření a péče nebo speciálně pedagogické vyšetření.

Další RCH vyskytující se nejčastěji ve školách:

- neomluvené hodiny; záškoláctví;
- vandalismus; záškoláctví; sebepoškozování; lhaní; podvody; falšování (známek a podpisů rodičů žáky);
- extremismus; xenofobie; rasismus; sebedestruktivní chování;
- toulání skupin dětí ve večerních hodinách po městě
- nošení nevhodných předmětů do školy (imitace zbraní);
- konzumace energy drinků

3. Koordinace primární prevence

Páteří systém prevence rizikového chování u dětí a mládeže tvoří Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, oddělení prevence a speciálního vzdělávání. Sekce "Prevence rizikového chování". MŠMT od roku 2011 vytváří strategické dokumenty v návaznosti na koncepce, kterými vláda České republiky již v roce 1993 položila základy národní protidrogové politiky. MŠMT z oblasti národní protidrogové politiky převzalo do své působnosti plnění primárních preventivních aktivit v oblasti rizikových projevů chování ve školách a školských zařízeních. MŠMT vydává a připravuje strategické dokumenty v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže pro dané období, legislativně vymezuje aktivity v rámci preventivních aktivit na školách a školských zařízeních.¹⁵

Páteř koordinace tvoří Krajský úřad Jihočeského kraje, krajská pedagogicko psychologická poradna a její detašovaná pracoviště v okresech (České Budějovice, Český Krumlov, Písek, Prachovice, Strakonice, Jindřichův Hradec a Tábor), školy a školská zařízení a pracovníci zařazení do organizační struktury těchto zařízení s odpovědností za zajištění a realizaci preventivních opatření v obvodu působení.

Páteř prevence rizikového chování ve školství

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
odbor prevence, speciálního vzdělávání a institucionální výchovy

Krajský úřad Jihočeského kraje
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Oddělení prevence a humanitních činností

Pedagogicko-psychologická poradna České Budějovice
metodici prevence v PPP

Školy a školská zařízení v Jihočeském kraji
Školní metodici prevence ve spolupráci s poskytovateli služeb v oblasti prevence (NNO)

V Jihočeském kraji se oblastí prevence rizikového chování zabývá v samostatné působnosti oddělení prevence a humanitní činnosti, odbor sociálních věcí a zdravotnictví krajského úřadu.

V oblasti prevence rizikového chování plní oddělení řadu úkolů. Jednak je to stanovování základních strategií v daných oblastech, stanovení priorit na budoucí období, podpora vytváření struktury subjektů realizujících či spolupodílejících se na vytyčených

¹⁵ Zdroj: MŠMT, Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 - 2018.

prioritách a v neposlední řadě podpora vytváření materiálních, personálních a finančních podmínek nezbytných pro vlastní realizaci prevence ve školství. Na oddělení prevence a humanitní činnosti zabezpečuje tuto funkci krajská školská koordinátorka prevence. Jejím úkolem je vytvářet a inovovat krajské koncepce, spolupracovat s dotčenými odbory Krajského úřadu Jihočeského kraje (např. odborem školství, mládeže a tělovýchovy a dalšími subjekty, participujícími na řešení problematiky prevence na úrovni kraje) a především s krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou.

V úzké spolupráci s metodiky prevence v PPP monitoruje ve školách a školských zařízeních v Jihočeském kraji realizaci Minimálně preventivních programů a navazujících aktivit v oblasti prevence rizikového chování. Provádí kontrolu a připravuje vyhodnocení Minimálně preventivních programů a dalších aktivit škol a školských zařízení v oblasti prevence rizikového chování v kraji. Účastní se porad se školními a okresními metodiky prevence v jednotlivých okresech. Od roku 2009 se začala uskutečňovat pravidelná setkávání s poskytovateli programů primární prevence (neziskovými organizacemi), kteří zabezpečují preventivní programy pro školy a školská zařízení. Dochází k předávání vzájemných informací a poznatků na poli prevence. Na vertikální úrovni krajská školská koordinátorka prevence aktivně spolupracuje s věcně příslušnými resorty (oddělením prevence a speciálního vzdělávání MŠMT - úsek prevence, Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky) a ostatními krajskými školskými koordinátory prevence.

Krajská koordinátorka prevence je členkou výboru krajských školských koordinátorů prevence při MŠMT ČR, podílí se na výběru projektů v dotačním programu MŠMT ČR ze státního rozpočtu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování. Spolupracuje s odborem pověřeným koordinací prevence na MŠMT ČR. Pracuje jako členka krajské protidrogové koordinační skupiny a skupiny prevence kriminality. Organizuje pravidelné porady pracovní skupiny. Setkává se a spolupracuje se zástupci NNO, městských úřadů, Policií ČR.

Na internetových stránkách Jihočeského kraje (v sekci Krajský úřad/Odbor sociálních věcí a zdravotnictví) je vytvořen odkaz „**Prevence rizikového chování**“, který je určen nejenom školním metodikům prevence, ale také rodičům a dalším subjektům působícím v oblasti primární prevence. Pod tímto odkazem jsou zveřejňovány aktuální informace z oblasti prevence, k volnému stažení jsou zde dostupné metodické, koncepční, legislativní materiály a publikace.

4. Sít služeb

Sít služeb směřuje k efektivnímu zajištění primární prevence rizikového chování v Jihočeském kraji, v současné době je na dobré úrovni a je dlouhodobě stabilní.

Mezi hlavní aktéry patří zejména:

- Školy a školská zařízení
- Pedagogicko-psychologická poradna Jihočeského kraje
- Nestátní neziskové organizace
- Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- Další organizace – oddělení sociálně právní ochrany dětí, probační a mediační služba, městská policie, Policie ČR

Odkaz na stránky PPP České Budějovice <http://www.pppcb.cz/>

Mgr. Pavel Vácha – ředitel; reditel@pppcb.cz

Okres	Adresa	Metodik	Telefon	E-mail
České Budějovice	Nerudova 59, 370 04 České Budějovice	Edita Mečířová Tobi Pavla Nýdlová	387 927 177 387 927 111	edita.mecirova@pppcb.cz prevence@pppcb.cz
Český Krumlov	Kaplická 19, 381 01 Český Krumlov	Mgr. Jakub Průcha	380 711 505 602 325 691	jakub.prucha@pppcb.cz
Jindřichův Hradec	Pravdova 837/II, 377 01 Jindřichův Hradec Nám. republiky 86/II 380 01 Dačice	Mgr. Božena Havlová	725 438 733	havlova@pppcb.cz
Písek	Erbenova 722, 397 01 Písek	Mgr. Marie Krčková	382 213 387 724 831 376	marie.krckova@pppcb.cz
Prachatice	Zlatá stezka 245, 383 01 Prachatice	Mgr. Vladimír Hettner	388 313 519 777 897 109 777 313 511	vladimir.hettner@pppcb.cz
Strakonice	Chelčického 555, 386 01 Strakonice	Bc. Jan Hynek	727 962 263	metodik.strakonice@pppcb.cz
Tábor	Budova ŠPŠ ul. Martina Koláře 2118, 390 02 Tábor	Mgr. Soňa Fornůsková	381 252 851 724 831 375	sona.fornuskova@pppcb.cz

Zdroj: OSVZ

Místní poskytovatelé programů primární prevence (NNO)

Název	Adresa	Kontaktní osoba	Webové stránky E-mail	Stručná charakteristika poskytovaných aktivit
KRIZOVÉ CENTRUM PRO DĚTI A RODINU	Jiráskovo nábřeží 1549/10, České Budějovice, 370 04	Mgr. Tereza Korecká	pomoc@дитеvkrizi.cz	podpůrné skupiny pro adolescenty program Preventik (přetváříme) další aktivity budeme realizovat v následujícím roce
ARKÁDA – SOCIÁLNĚ PSYCHOLOG ICKÉ CENTRUM, o. s.	Husovo náměstí 2/24, 397 01 Písek	Bc. Zuzana Rysová	www.arkadacentrum.cz info@arkada-pisek.cz rysova@arkada-pisek.cz	Certifikovaný program Projekty občanského sdružení jsou koncipovány jako nabídka různých preventivních aktivit pro základní a střední školy v píseckém a milevském regionu. Jedná se o ucelené programy i o jednorázové především osvětové aktivity. Aktuální nabídku témat a programů najdete na internetových stránkách organizace.
PORTUS Prachatice, o. p. s.	Velké náměstí 14, 383 01 Prachatice	Dita Šmídová Hejníková, Dis.	www.portusprachatice.cz phenix@portusprachatice.cz	Certifikovaný program Primární prevence Phénix nabízí komplexní a kontinuální systém specifické primární prevence (alkohol, cigarety, drogy, sex, vztahy v kolektivu, komunikace mezi žáky, tolerance, rasismus, kyberšikana a mnoho dalších). Své preventivní aktivity realizuje pomocí interaktivních besed pro žáky od prvních tříd až po studenty středních škol.
DO SVĚTA, o. s.	Heydukova 349, 386 01 Strakonice	Mgr. Lenka Vyternová Josef Hruška	www.dosveta.org www.adaptaky.cz www.kurzyavzdelavani.cz dosveta@dosveta.org	Certifikované programy specificky zaměřené na primární prevence v rámci i mimo rámec školní docházky (Adaptační kurzy) pro základní a střední školy regionu Jižních Čech. Programy jsou zaměřeny dle zakázky školy na prevenci drog, šikany, záškoláctví, sexuální oblast, agresivity atd.
SDRUŽENÍ META, o. s.	Pravdova 837/II 377 01 J. Hradec	Mgr. Božena Havlová	www.osmeta.cz havlova@osmeta.cz	Certifikovaný program prevence rizikového chování u školní mládeže (prevence užívání návykových látek, šikany a ostatního rizikového chování, poruchy příjmu potravy), programy na podporu zdravého životního stylu (výživa, pohyb, duševní zdraví, vztahy, partnerství, etika), semináře pro pedagogy na klíč, osvěty pro rodiče, Dny zdraví. Programy pro žáky jsou realizovány v rámci školní docházky 1 - 2 vyučující hodiny, osvěty pro rodiče podle domluvy, semináře pro pedagogy dvouhodinové nebo celodenní. Aktuální nabídku témat a programů najdete na internetových stránkách organizace.
ELIO, o. s.	Dražejov 17, 386 01 Strakonice	Mgr. Magda Nováčková	www.elio.cz magda.novackova@elio.cz info@elio.cz	Komplexní péče v oblasti preventivního a psychologického působení na škole. Pro základní školy, učiliště, střední školy, gymnázia a vyšší odborné školy nabízíme preventivní programy rizikového chování. Aktuální nabídku programů najdete na internetových stránkách organizace. Občanské sdružení dále zajišťuje také sportovně, psychologicky i primárně- preventivně zaměřené programy v rámci škol v přírodě či lyžařských výcviků, a to včetně lyžařských instruktorů a sportovních lektorů.

PYRAMIDA S, o. s.	Pohůrecká 19, 370 06 České Budějovice	Mgr. Pavel Vácha	www.prevence.net pyramidas@seznam.cz	Komplexní program primární a specifické prevence určené pro ZŠ, SŠ (pedagogové, rodiče, žáci a studenti) prováděný formou přednášek, prožitkových seminářů, panelových diskusí intervenčních programů...
THEIA – krizové centrum, o.p. s.	Mánesova 11/3b 370 01 České Budějovice	Barbora Čechová Mgr. Alena Šimová	www.theia.cz info@theia.cz cechova@theia.cz simova@theia.cz	Nabízí programy pro žáky základních (1. -9. třída) a středních škol, zaměřené na prevenci rizikového chování. Programy jsou zaměřené na problematiku vztahů, chování, násilí, virtuálního svět, kyberšikany a médií, výtržnictví a extremismu, životních stylů a hodnot. Programy pro žáky jsou realizovány v rámci vyučování v rozsahu 1 – 2 vyučovacích hodin, případně dle specifických potřeb školy. Programy akreditované pro DVPP (MŠMT): Kyberšikana a její dopad na dnešní společnost – určeno pro pracovníky škol; Extremismus a výtržnictví – úvod do problematiky.
SVP SPIRÁLA	Vyšný 39, 381 01 Český Krumlov	Mgr. Ingrid Jílková PhDr. Zdeňka Šírková	www.spirala.krumlov.cz os.spirala@gmail.com	
Acet, o. s.		Josef Nadrchal Lucie Nadrchalová	www.acet.cz josef.nadrchal@maranath.cz lucie.nadrchalova@maranath.cz	ACET je mezinárodní, mezidenominální křesťanská organizace, která poskytuje bezpodmínečnou péči, praktické vzdělávání a vyučování v oblasti HIV/AIDS a rizikového chování mládeže.
PorCeTa, o. p. s.	Smetanova 1284, 390 02 Tábor	PhDr. Miroslava Horecká Mgr. Marika Kropíková Mgr. Radim Fiala	www.porceta.cz porceta@porceta.cz horecka@porceta.cz	Speciálně pedagogické poradenské a vzdělávací centrum v Táboře nabízí komplexní programy specifické primární prevence rizikového chování pro základní a střední školy. Aktuální nabídku programů a přehled dalších služeb centra pro děti, rodiče, pedagogy a třídní kolektivy najdete na webových stránkách společnosti.

Zdroj: OSVZ

NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let, ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.

Služba obsahuje tyto základní činnosti:

- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí

Poskytovatel	Název a forma poskytování sociální služby	Adresa	Webové stránky E-mail	Cílová skupina uživatelů
Domeček, středisko pro volný čas a integraci Diakonie a misie Církve československé husitské	Domeček, středisko pro volný čas a integraci Diakonie a misie Církve československé husitské ambulantní	Branka 588, 374 01 Trhové Sviny; Husova 548, Trhové Sviny	www.domecek.org	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Farní charita Týn nad Vltavou	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Bongo ambulantní	Hlinecká 746, 375 01 Týn nad Vltavou	www.tyn.charita.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Charita Zliv	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež No. 10 ambulantní	nám. Míru 10, 373 44 Zliv	www.zliv.vharita.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Městská charita České Budějovice	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež V. I. P. ambulantní, terénní	Skuherského 1418/70, 370 01 České Budějovice 3	www.mchcb.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky než. jevy, osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, rodiny s dítětem/děťmi, etnické menšiny
Městská charita České Budějovice	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Srdíčko – Jiloro ambulantní	Okružní 621/1a, 370 01 České Budějovice 4	www.mchcb.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách
Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže České Budějovice	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Oráč ambulantní, terénní	Antonína Barcela 2061/485, 370 05 České Budějovice 5	www.sasmcb.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, etnické menšiny
Charita Kaplice	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Dolní Dvořiště ambulantní	Dolní Dvořiště 171, 382 72 Dolní Dvořiště	www.kaplice.charita.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Domovy KLAS, o.p.s. (vznikl v roce 2011)	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ambulantní	Temelín 15, 373 01 Temelín	www.dvorectemelin.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s.	Nízkoprahový klub pro děti a mládež Bouda ambulantní, terénní	Špičák 114, Latrán, 381 01 Český Krumlov	www.cpdm.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky než. jevy, osoby v krizi, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, etnické menšiny
Charita Kaplice	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Molo ambulantní	Družstevní 596, 382 32 Velešín	www.kaplice.charita.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Charita Kaplice	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Depo ambulantní	Horská 740, 382 41 Kaplice	www.kaplice.charita.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
KoCeRo – komunitní centrum Rovnost, o.p.s.	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež AUTOŠKOLA ambulantní, terénní	Hřbitovní 425, Horní Brána, 381 01 Český Krumlov	www.kocero.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, etnické menšiny
Farní charita Protivín	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Síť ambulantní	St. Město pod Landštejnem 1, 378 82 St. Město pod Landšt.	charita.st.mesto@s znam.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy

NADĚJE	Středisko Naděje Písek – Nábřeží ambulantní	Nábřeží 1. máje 1401, Budějovické Předměstí, 397 01 Písek	www.nadeje.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, etnické menšiny
Portus Prachatice, o.p.s.	COOLna ambulantní	Velké náměstí 14, 383 01 Prachatice	<a href="http://www.portusprachati
ce.cz">www.portusprachati ce.cz	děti a mládež ve věku od 15 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Portus Prachatice, o.p.s.	Céčko ambulantní	Velké náměstí 14, 383 01 Prachatice	<a href="http://www.portusprachati
ce.cz">www.portusprachati ce.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 15 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Občanské sdružení Prevent	Station 17 - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Prevent ambulantní	Spálená 727, 388 01 Blatná	www.os-prevent.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Občanské sdružení Prevent	CROSS - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Prevent ambulantní	Lidická 194, 386 01 Strakonice	www.os-prevent.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
Cheiron T, o.p.s.	Cheiron T, o.p.s. ambulantní, terénní	Děkanská 302, 390 01 Tábor	www.cheiront.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky než. jevy, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, etnické menšiny
Farní charita Milevsko	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež sv. Františka z Assisi ambulantní	Hůrecká cesta 227, 399 01 Milevsko	www.fchm.cz	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy

Zdroj: OSVZ

5. Dokumenty upravující oblast primární prevence kraje

5.1. Dokumenty na celostátní úrovni

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018
- Koncepce podpory mládeže na období 2014 - 2020

5.2. Koncepční dokumenty Jihočeského kraje

- Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže Jihočeského kraje na období 2012 – 2014 (dále jen „Strategie“). Byla sválena zastupitelstvem Jihočeského kraje č. 165/2012/ZK-31 dne 15. 5. 2012. Navazuje (v této oblasti) na Strategii prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy.
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Jihočeském kraji na období 2012 – 2015, který byl schválen Radou Jihočeského kraje dne 11. 09. 2012 usnesením č. 783/2012/RK-97 a Zastupitelstvem Jihočeského kraje dne 20. 12. 2012 usnesením č. 29/2012/ZK-2

5.3. Další koncepční materiály Jihočeského kraje

- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2011 – 2013
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji
- Program rozvoje Jihočeského kraje

6. Aktivita kraje v oblasti primární prevence

Jihočeský kraj zajišťuje především institucionální výkon primární prevence rizikového chování. Spolupracuje se subjekty zabývající se primární prevencí a podílí se dílčím způsobem na vybraných aktivitách směřujících k řešení této problematiky.

Každoroční aktivitou oddělení prevence a humanitních činností je pořádání Krajské konference primární prevence rizikového chování. Jihočeský kraj konferenci pořádá, organizuje a také financuje. V současné době máme za sebou již třetí ročník a ze zpětnovazebních dotazníků vyplynulo, že je potřeba těchto společných setkávání, kde dochází k výměně odborných znalostí, navázání nových kontaktů, předávání zkušeností a příkladů dobré praxe. Každoročně vybíráme aktuální témata, která vzejdou z řad pedagogů a terénu. V minulém roce byla Konference zaměřena na nástrahy rizikové chování na internetu, problematika sociálních sítí, počítačových her a mobilních technologií obecně, která je v současné době velkou hrozbou, jak pro děti, tak dospělou populaci. Každoročně nám také podporu vyjadřuje firma E. ON Česká republika, s. r. o., které patří velký dík.

Více informací na stránkách Jihočeského kraje (Prevence rizikového chování) - http://www.kraj-jihocesky.cz/1363/prevence_rizikoveho_chovani.htm

Další aktivitou je pořádání akreditovaných vzdělávacích seminářů a workshopů v rámci dalšího vzdělávání pedagogů a dalších pracovníků v oblasti prevence rizikového chování, které jsou zaměřeny na zvyšování odborné úrovně a jsou financovány z rozpočtu kraje.

Celý rok 2014 jsme se zaměřili na internetovou kriminalitu a virtuální svět, nejenom pro velký zájem, ale také pro prohloubení znalostí a zkušeností. Krajský úřad uspořádal celkem šest akreditovaných vzdělávacích seminářů na téma Kyberšikana, pro pedagogické pracovníky, vedení škol (ředitele a zástupce ředitelů), školní metodiky prevence, školní psychology, školní speciální pedagogy, výchovné poradce a pracovníky pedagogicko psychologických poraden (další aktivity jsou již popsány v kapitole 3 – koordinace primární prevence).

V roce 2014 se Jihočeský kraj připojil k projektu Asociace krajů České republiky s názvem „Kraje pro bezpečný internet“. Jeho cílem je zajištění dostatečné informovanosti ohrožených skupin o rizicích pobytu v kyberprostoru a minimalizovat cestu prevence nebezpečí spojená s užíváním informačních a komunikačních technologií. Více informace o projektu www.kpbi.cz.

7. Financování služeb primární prevence

7.1. Národní úroveň

V letech 2012 – 2014 směřovaly do primární prevence rizikového chování v kraji finanční prostředky školám, školským zařízením a NNO z účelové státní dotace (MŠMT). Přehled finančních prostředků znázorňuje tabulka.

Rok	2012	2013	2014
oblast	Dotační program MŠMT pro oblast prevence rizikového chování		
dotace MŠMT	1 669 477 Kč (6 projektů škol a 4 projekty NNO)	1 562 100 Kč (5 projektů škol a 5 projektů NNO)	1 384 800 Kč (5 projektů škol a 8 projektů NNO)

Zdroj: OSVZ, MŠMT

Výhled na roky 2015 až 2017: vzhledem k nízké možnosti kraje ovlivnit objem prostředků na národní úrovni bude Jihočeský kraj vyvíjet maximální snahu o udržení objemu finančních prostředků pro oblast primární prevence dle úrovně roku 2014.

7.2. Samostatná působnost

Jihočeský kraj ze svého rozpočtu podporuje realizaci specifických primárně preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních, a to v rámci grantového programu Akčního plánu programu rozvoje JČK (Podpora a rozvoj protidrogové politiky v JČK). V roce 2012, 2013 a 2014 byly podpořeny projekty místních certifikovaných poskytovatelů protidrogových preventivních programů v rámci školní docházky. Výše finančních prostředků znázorňuje tabulka.

Rok	2012	2013	2014
oblast	Podpora specifické primární protidrogové prevence		
dotace JČK	1 275 000 Kč	1 180 000 Kč	1 110 000 Kč

Zdroj: OSVZ

Výhled na roky 2015 až 2017: snahou Jihočeského kraje je udržení finančních prostředků na podporu specifických primárně preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních i v dalších letech.

8. Strategická část - priority krajského plánu na léta 2015 – 2017

➤ Základní principy:

1. vytýčení základních dlouhodobých a krátkodobých cílů prevence rizikového chování jako podklad pro dlouhodobý strategický dokument
2. koordinace propojování horizontální a vertikální úrovně (státní správy a státních i nestátních organizací, které realizují služby v oblasti prevence rizikového chování)

➤ Cílové skupiny

Cílem pro naplnění vize a cílů strategie prevence v Jihočeském kraji je ve své územní působnosti zajistit komplexnost a efektivitu fungujících preventivních aktivit a také doplnit chybějící aktivity zaměřené na tyto cílové skupiny:

- **Děti a žáci, rodiče či zákonní zástupci**
- **Pedagogičtí pracovníci**
- **Veřejnost (rodina, rodiče, komunita)**
- **Specifické cílové skupiny – poskytovatelé služeb primární prevence**

Toto je zohledněno v opatřeních, které Jihočeský kraj realizuje prostřednictvím svých aktivit, a to zejména v oblastech dotační politiky, metodické a koordinační činnosti a při podpoře vzdělávacích aktivit.

8.1. DĚTI A MLÁDEŽ

Cílem působení v oblasti prevence rizikových projevů chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku, tzn. dítě

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí při vědomí všech alternativ
- s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit problémy, případně schopné nalézt pomoc při jejich řešení
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek
- otevřené a pozitivně nastavené k sociálním vztahům
- aktivně přijímající zdravý životní styl (životospráva, sportovní a kulturní aktivity).

Na efektivitu naplnění těchto cílů mají zásadní vliv rodiče či zákonní zástupci, kteří v rámci primární prevence představují jednu z nejdůležitějších cílových skupin.

8.2. RODIČE, ZÁKONNÍ ZÁSTUPCI

Rodiče či zákonní zástupci dětí a mladých lidí patří mezi jednu z nejdůležitějších cílových skupin, odpovídají za všestranný vývoj svých dětí, což ve smyslu rodinného práva představuje odpovědnost za výchovu a vzdělávání dítěte včetně preventivního působení ve

vztahu k rizikovým formám chování, stejně jako za péči o osobu dítěte, jeho zastupování v právních vztazích a správu jeho majetku.

8.3. PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI

Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagog vzdělaný, kvalifikovaný, komunikativně, psychologicky a speciálně pedagogicky vybavený. Svou osobností se pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění dětí a žáků a je schopen vzdělávat za aktivní účasti dětí a žáků. Zvyšování odolnosti dětí a mládeže proti rizikovým projevům chování vyžaduje systémovou a koordinovanou připravenost realizátorů preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních. Je potřebné, aby se mezi třídou a učitelem vytvořilo prostředí důvěry stejně jako porozumění. Děti se potom nebojí svěřit učiteli se svými problémy a ten může pomáhat dítěti, například formou spolupráce s rodiči případný problém vyřešit.

8.4. VEŘEJNOST

Veřejnost může významným způsobem přispívat k vytváření a ovlivňování žádoucích sociálních norem a prostředí, které může rizikové chování podporovat nebo je naopak minimalizovat (např. tolerance společnosti vůči nadměrnému užívání alkoholu, tolerance prodeje alkoholu a tabáku nezletilým). Cílem je aktivní zapojení veřejnosti do prevence rizikového chování, a to prostřednictvím dostatečného informování a aktivit specificky zaměřených na tuto cílovou skupinu. Stejně tak je cílem přijetí zodpovědnosti za vlastní chování jako zdroj odkazu dalším generacím.

8.5. SPECIFICKÉ CÍLOVÉ SKUPINY

Mezi specifické cílové skupiny řadíme především poskytovatele preventivních aktivit, kteří působí ve školách či školských zařízeních:

- metodik prevence v Pedagogicko psychologické poradně
- školní metodici prevence (vybraní pedagogové ve školách a školských zařízeních)
- nestátní neziskové organizace zabezpečující zejména aktivity, které v systému prevence chybí (např. péče o mladé toxikomany, raná péče pro děti, jejichž vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivé sociální situace).

Důležité je i zapojení a spolupráce všech zainteresovaných subjektů jak resortu školství (PPP, SVP apod.), tak i resortů participujících na primární prevenci (státní instituce, KHS, Policie ČR, PMS, PPP, OSPOD, univerzity ... apod.).

9. OPATŘENÍ A CÍLE PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ JIHOČESKÉHO U DĚTÍ A MLÁDEŽE V JIHOČESKÉM KRAJI NA OBDOBÍ 2015 – 2017

Následující prioritní oblasti podpory vycházejí ze zpracovaných analýz a monitorování rizikového chování u dětí a mládeže v JČK.

➤ Hlavní cíle

Snížení a/nebo stabilizace nárůstu rizikových forem chování mezi dětmi a mladými lidmi, za použití těchto nástrojů:

- vymezení organizačního a institucionálního rámce prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti Jihočeského kraje a jeho vytvoření/vybudování v praxi
- výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí u všech cílových skupin

Ke splnění hlavních cílů přispějí specifické cíle, které budou dále podrobněji rozpracovány.

➤ Specifické cíle - dlouhodobé

Konkrétní opatření, činnosti, zodpovědnost a ukazatele měřitelnosti řeší Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže Jihočeského kraje na období 2015 -2017. Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 – 2018.

Dlouhodobými cíly krajské Strategie a plánu prevence rizikového chování jsou tyto oblasti:

1. Efektivní primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na území kraje
2. Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence, podpora vzdělávání a rozvoje vzdělávacích programů v oblasti prevence rizikového chování
3. Efektivní koordinace aktivit a subjektů zapojených do preventivních aktivit v kraji
4. Informování veřejnosti v kraji o výskytu rizikového chování a o realizovaných opatřeních
5. Podpora výzkumu a aktuálního monitoringu výskytu rizikového chování a následná aplikace získaných poznatků v praxi

9.1. Rozpracované specifické cíle a priority na období 2015 – 2017

Oblast Koordinace Formulované specifické cíle a priority pro období 2015 - 2017:

Priorita 1.1. Udržení stávajícího systému koordinace a metodického vedení prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Jihočeském kraji.

Aktivita:

1.1.1: Metodické a koordinační setkávání s metodiky v PPP rizikového chování. Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji.

Priorita 1.2. Zlepšení a vytvoření funkčního systému spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti primární prevence.

Aktivita:

1.2.1: Navázat intenzivnější spolupráci, koordinaci a komunikaci s obcemi, zprostředkovat prohloubení spolupráce mezi obcemi a školami v prevenci rizikového chování.

1.2.2: Prohloubení spolupráce a koordinace mezi OSVZ (krajskou koordinátorkou prevence) a OŠMT.

Oblast Koordinace

Priorita 1.1.	Udržení stávajícího systému koordinace a metodického vedení prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Jihočeském kraji.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> Počet setkání pracovní skupiny primární prevence Účast na jednání KKS RCH Zápisy ze setkání pracovních skupin (KKS RCH) Posuzování projektů Vzájemné poskytování informací o realizovaných programech specifické primární prevence na území Jihočeského kraje

Aktivita 1.1.1.	Metodické a koordinační setkávání s metodiky v PPP rizikového chování. Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH) ve spolupráci s KKS RCH
Finanční zdroje	V rámci běžných nákladů KÚ
Výstupy	Počet a účast na jednáních KKS RCH (cca 4 jednání ročně), projednání a konzultace aktuální tematiky. Zápisy jednání pracovní skupiny. Posuzování projektů.
Milníky/Termín	Průběžně - několikrát ročně
Výsledky	Udržení systému koordinace, kvalitní přenos informací, zpětná vazba od krajské koordinátorky prevence = školní metodici prevence. Zkvalitnění komunikace mezi všemi subjekty (nejčastěji prostřednictvím krajské koordinační skupiny prevence rizikového chování KRAJ → Okresní metodici → ŠMP) a zachování její struktury.

Priorita 1.2.	Zlepšení a vytvoření funkčního systému spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti primární prevence.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> Spolupráce se samosprávami obcí, zejména: Účast kraje na jednáních samosprávy Počet setkání s obcemi, krajem a poskytovateli služeb Zápisy z realizovaných setkání Vzájemné poskytování informací o realizovaných programech na území kraje Společně realizované aktivity Účast na pracovních poradách a jednáních pořádaných MŠMT Spolupráce na tvorbě koncepčních, rozvojových a

	strategických dokumentů <ul style="list-style-type: none"> • Výměna informací • Strategické dokumenty obcí k prevenci
--	---

Aktivita 1.2.1.	<i>Navázat intenzivnější spolupráci, koordinaci a komunikaci s obcemi, zprostředkovat prohloubení spolupráce mezi obcemi a školami v prevenci rizikového chování.</i>
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH) ve spolupráci s KKS RCH
Finanční zdroje	V rámci běžných nákladů KÚ, obcí.
Výstupy	Počet realizovaných setkání. Přínosy a konzultace strategických materiálů. Vytvořené strategické materiály a aktivity realizované na jejich základě v praxi.
Milníky/Termín	Každoročně
Výsledky	Lepší komunikace obcí se školami. Vzájemné předávání informací. Zjištění situace drogové scény obcí a účinná zpětná vazba. Obce se více budou podílet na finančním zajištění preventivních aktivit. Efektivnější programy a intenzivnější komunikace s obcemi.

Aktivita 1.2.2.	<i>Prohloubení spolupráce a koordinace mezi OSVZ (krajskou koordinátorkou prevence) a OŠMT.</i>
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH), OŠMT
Finanční zdroje	V rámci běžných nákladů KÚ
Výstupy	Počet pravidelných setkání s pracovníky OŠMT Zápisy ze setkání Meziodborová komunikace a informovanost OSVZ = OŠMT (telefonická, emailová, ústní).
Milníky/Termín	Průběžně - několikrát ročně
Výsledky	Úzká spolupráce odboru sociálních věcí a zdravotnictví s odborem školství krajského úřadu Jihočeského kraje v oblasti preventivních aktivit. Vzájemné předávání informací. Poznat více problematiku školství a nastavení intenzivnější spolupráce s řediteli škol a školských zařízení.

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2015   0,- Kč
Rok 2016   0,- Kč
Rok 2017   0,- Kč

Oblast Vzdělávání - specifické cíle a priority pro období 2015 - 2017:

Priorita 2.1. Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence.

Aktivita:

2.1.1: Realizace krajské konference pro odbornou veřejnost na téma prevence rizikového chování.

2.1.2: Zajištění odborných vzdělávacích seminářů pro pracovníky v oblasti rizikového chování, které by měly být zaměřeny na zvyšování odborné úrovně v oblasti prevence rizikového chování.

Oblast Vzdělávání

Priorita 2.1.	Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> Odborně prováděné vzdělávací semináře pro školní metodiky prevence a další pedagogické pracovníky Počet účastníků na vzdělávacích seminářích Počet odborníků a počet široké veřejnosti Zprávy o realizovaných aktivitách publikované v médiích z monitoringu tisku Koordinované zapojení všech subjektů do informačních aktivit o realizovaných opatřeních PP RCH Medializace, koordinace, přímá realizace

Aktivita 2.1.1.	Realizace krajské konference pro odbornou veřejnost na téma prevence rizikového chování.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH) ve spolupráci s KKS RCH
Finanční zdroje	KÚ, sponzoři
Výstupy	Program konference, sborník abstrakt a textů konference, prezentace přednášejících umístěné na webu a zpřístupněné odborné veřejnosti apod.
Milníky/Termín	2015, 2016, 2017 (každoročně)
Výsledky	Zvýšení povědomí odborné veřejnosti o prevenci rizikového chování, poskytovaných službách a zlepšování zdravého životního stylu. Vyhrazení základních pojmů v oblasti prevence rizikového chování. Výměna odborných znalostí, navázání nových kontaktů, předávání zkušeností a příkladů dobré praxe.

Aktivita 2.1.2.	Zajištění odborných vzdělávacích seminářů pro pracovníky v oblasti rizikového chování, které by měly být zaměřeny na zvyšování odborné úrovně v oblasti prevence rizikového chování.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH), externí řešitel
Finanční zdroje	KÚ
Výstupy	Počet realizovaných vzdělávacích akcí – počet seminářů. Počet účastníků.
Milníky/Termín	2015, 2016, 2017 (každoročně)
Výsledky	Zvýšení kvality prevence rizikového chování a zkvalitnění odborné úrovně primární prevence ve školách a školských zařízeních. Spojení teoretických základů s praxí.

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2015	40 000,- Kč (Krajská konference prevence rizikového chování, vzdělávací semináře, lektorné (nákup služeb))
Rok 2016	40 000,- Kč (Krajská konference prevence rizikového chování, vzdělávací semináře, lektorné (nákup služeb))
Rok 2017	40 000,- Kč (Krajská konference prevence rizikového chování, vzdělávací semináře, lektorné (nákup služeb))

Oblast Financování specifické cíle a priority pro období 2015 - 2017:

Priorita 3.1. Zachování grantového programu kraje a jeho rozšíření. Další finanční zdroje.

Aktivita:

3.1.1: Podpora a rozvoj programů zajišťující specifickou primární prevenci.

3.1.2: Zachování stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje.

3.1.3: Aktivní spolupráce s MŠMT na zajištění stávajících mechanismů finanční podpory

Priorita 3.2. Inicie navýšování finančních prostředků kraje za účelem zachování kontinuity a stability systému specifické primární prevence rizikového chování.

Aktivita:

3.2.1: Spolufinancování specifické primární prevence rizikového chování z rozpočtu OŠMT.

3.2.2: Inicie (aktivní vyhledávání) dalších možností financování.

Oblast Financování

Priorita 3.1.	Zachování grantového programu kraje a jeho rozšíření. Další finanční zdroje.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • Výše finančních prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu specifické primární prevence • Finanční prostředky z MŠMT • Počet jednání koordinátorky prevence RCH s cílem získávat další finanční zdroje na podporu specifické primární prevence • Výše finančních prostředků na realizaci aktivit PP RCH pocházejících z dalších zdrojů
Aktivita 3.1.1.	Podpora a rozvoj programů zajišťující specifickou primární prevenci.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH) ve spolupráci s KKS RCH
Finanční zdroje	MŠMT, KÚ, obce
Výstupy	Počet a přehled podpořených programů (školy/školská zařízení/organizace). Výše finančních prostředků pro tyto programy. Závěrečné zprávy (počet realizovaných programů, cílová skupina atd.).
Milníky/Termín	Po celou dobu trvání strategie – výroční zpráva
Výsledky	Udržení podpory programů specifické primární prevence ve spolupráci s NNO realizující programy PP, městskou policií, obcemi, PIS Policie ČR atd. Zvýšení věkové hranice prvního užití drogy, zlepšení psychosociálních dovedností cílových skupin, omezení výskytu projevů rizikového chování.
Aktivita 3.1.2.	Zachování stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH)
Finanční zdroje	KÚ
Výstupy	Udržení stávajících mechanismů finanční podpory – průběžná optimalizace GP a možnost zefektivnění jak pro administrátory, tak pro žadatele (zjednodušení GP).
Milníky/Termín	Průběžně, každoročně
Výsledky	Navýšení finančních prostředků a rozdělení již stávajících finančních prostředků kraje na jednotlivé grantové programy.

Aktivita 3.1.3.	Aktivní spolupráce s MŠMT na zajištění finanční mechanismů podpory – dotační program MŠMT ČR ze státního rozpočtu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH), MŠMT
Finanční zdroje	MŠMT
Výstupy	Participace na dotačních řízeních pro oblast prevence rizikového chování vyhlášené MŠMT.
Milníky/Termín	Průběžně, každoročně
Výsledky	Zajištění vhodného a efektivního financování služeb a aktivit specifické primární prevence rizikového chování v Jihočeském kraji.

Priorita 3.2.	Iniciace navyšování finančních prostředků kraje za účelem zachování kontinuity a stability systému specifické primární prevence rizikového chování.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu specifické primární prevence • Vyjednávání financí z rozpočtu OŠMT • Jednání na úrovni samosprávy kraje

Aktivita 3.2.1.	Spolufinancování specifické primární prevence rizikového chování z rozpočtu OŠMT.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH)
Finanční zdroje	KÚ - OŠMT
Výstupy	Jednání s vedoucím odboru OŠMT a zástupci samosprávy.
Milníky/Termín	Průběžně, každoročně
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního spolufinancování služeb a aktivit specifické primární prevence v Jihočeském kraji.
Aktivita 3.2.2.	Iniciace (aktivní vyhledávání) dalších možností financování.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH)
Finanční zdroje	Jiné zdroje (ČEZ, E. ON, OP LZZ atd.)
Výstupy	Komunikace s firmami (ČEZ, E. ON atd.) a aktivní hledání dalších možných finančních zdrojů (ROP, OP LZZ), distribuce informací o případných nových finančních zdrojích poskytovatelům služeb, školám a školským zařízením.
Milníky/Termín	Průběžně, každoročně
Výsledky	Navýšení finančních prostředků, za účelem efektivního financování aktivit specifické primární prevence rizikového chování ve školy a školská zařízení.

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2015 1,5 mil. Kč – grantový program Jihočeského kraje na specifickou protidrogovou prevenci (viz Strategie protidrogové politiky JČK) + 500 000,- Kč – ostatní projevy rizikového chování.

Rok 2016 1,5 mil Kč – grantový program Jihočeského kraje na specifickou protidrogovou prevenci (viz Strategie protidrogové politiky JČK) + 500 000,- Kč – ostatní projevy rizikového chování.

Rok 2017 1,5 mil. Kč – grantový program Jihočeského kraje na specifickou protidrogovou prevenci (viz Strategie protidrogové politiky JČK) + 500 000,- Kč – ostatní projevy rizikového chování.

10. Vytvoření, projednání a schválení

Strategii prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajský plán primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2015 – 2017, vychází především ze závěrů pravidelných jednání s metodiky prevence v pedagogicko psychologických poradnách, z vlastních potřeb škol a školských zařízení kraje, záměrů kraje, z výsledků analýzy potřeb terénu. Z dlouhodobých cílů stanovených strategiemi MŠMT, ze zkušeností plynoucích z naplňování koncepcí prevence zneužívání návykových látek a prevence rizikového chování u dětí a mládeže na období 1998 – 2000; 2001 – 2004; 2005 – 2008; 2009 – 2012 a 2013 – 2018.

Strategii prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajský plán primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2015 – 2017 je zpracován v souladu s Národním programem rozvoje vzdělávání, tzv. Bílou knihou, s Akčním plánem Evropské unie boje proti drogám, s usnesením vlády ČR č. 1305 o Národní strategii protidrogové politiky na období 2011-2014, s usnesením vlády ČR č. 1150 ke Strategii prevence kriminality na léta 2012 – 2015. A také dle zadané doporučené osnovy MŠMT.

Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajský plán primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2015 – 2017 vypracovala:

Mgr. Pavlína Čalounová, koordinátorka prevence rizikového chování, pracovnice odboru sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení prevence a humanitních činností.

Na vypracování Strategie a Krajského plánu primární prevence rizikového chování spolupracovala pracovní skupina:

Mgr. Pavlína Čalounová	KÚ - JČK, koordinátorka prevence rizikového chování
Mgr. Marie Hanusová	KÚ - JČK, referentka speciálních škol a školských zařízení,
Mgr. Martina Budínská	MŠMT, vedoucí oddělení prevence a speciálního vzdělávání
Jiří Kressa	PF JČU České Budějovice
Mgr. Pavel Vácha	ředitel PPP
Mgr. Božena Havlová	metodik prevence Jindřichův Hradec
Edita Mečířová Tobi	metodik prevence PPP České Budějovice
Pavla Nýdlová	metodik prevence PPP České Budějovice
Mgr. Jakub Průcha	metodik prevence PPP Český Krumlov
Mgr. Marie Krčková	metodik prevence PPP Písek
Mgr. Vladimír Hettner	metodik prevence PPP Prachatice
Jan Hynek	metodik prevence PPP Strakonice
Mgr. Soňa Fornůsková	metodik prevence PPP Tábor
Petr Šmíd	ředitel Portus Phenix Prachatice
Štefan Schwarc	ředitel občanského sdružení Do světa

Barbora Čechová	ředitelka THEIA – krizové centrum o.p.s.
Bc. Ludmila Pechová	školní metodik prevence - SŠ a VOŠ cestovního ruchu Č. B.
Mgr. Tereza Korecká	Krizové centrum pro děti a rodinu České Budějovice

Závěr

Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajský plán primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2015 – 2017 bude k dispozici v tištěné podobě na Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu Jihočeského kraje u krajské koordinátorky prevence rizikového chování: Mgr. Pavlína Čalounové (email: calounovap@kraj-jihocesky.cz)

Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajský plán primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2015 – 2017 budou zveřejněny v sekci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví na webových stránkách Jihočeského kraje: www.kraj-jihocesky.cz

Se Strategií prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajským plánem primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2015 – 2017 budou seznámeny školy a školská zařízení, odborná veřejnost v Jihočeském kraji, přičemž projekty jednotlivých školských organizací i nestátních neziskových a dalších subjektů ucházející se o finanční prostředky ve výše uvedeném dotačním řízení MŠMT ČR musejí být v souladu s tímto dokumentem.

Termín „sociálně patologické jevy“ se plně nahrazuje „rizikovým chováním“. Jedná se o kontext s trendy EU a tato terminologie je i v souladu s plánovanou novelizací školského zákona

Zpracovala Mgr. Pavlína Čalounová

3/ OBLAST osob ohrožených sociálním vyloučením

Koncepce sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením v Jihočeském kraji na období 2015 – 2017

Navazuje na: Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období let 2011 – 2015 (Usnesení vlády České republiky ze dne 21. září 2011 č. 699), Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 (Usnesení vlády České republiky ze dne 8. ledna 2014 č. 24), Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 (Usnesení vlády České republiky ze dne 28. srpna 2013 č. 666), Návrh konkrétních kroků k naplnění cílů Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 a harmonogram jejich plnění (Usnesení vlády České republiky ze dne 21. května 2014 č. 366).

Garant za Jihočeský kraj: krajský metodik sociální prevence

1. Úvod

1.1 Stručný popis oblasti

Problematicke sociálního začleňování je věnována stále vyšší pozornost nejen Evropské unie jako celku, stejně tak ale i jednotlivých členských zemí. Na Evropské úrovni se oblastí sociálního začleňování zabývá především obsáhlá strategie Evropa 2020, kde jedním z cílů je: Podpora sociálního začleňování prostřednictvím snižování chudoby a sociálního vyloučení nejméně o 20 mil. lidí do roku 2020¹⁶. Tato strategie představuje vizi evropského sociálně tržního hospodářství pro 21. století, kdy každý členský stát si tuto strategii přizpůsobí své konkrétní situaci do podoby vnitrostátních cílů a směrů. V rámci naplňování cílů strategie Evropa 2020 tak vznikla národní Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020¹⁷, která je jedním ze stěžejních podkladů, napomáhající vypracování Koncepce oddělení prevence a humanitních činností pro oblast sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením.

Prostá definice sociálního začleňování, uvedená v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, je popsána jako proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný. Současně jsou zde popsány a vymezeny další základní pojmy bezprostředně se dotýkající oblasti sociálního začleňování, které jsou spolu úzce propojeny: nepříznivá sociální situace, přirozené sociální prostředí a především sociální vyloučení – tím je rozuměno vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit (bez pomoci) v důsledku nepříznivé sociální situace. Obecný koncept sociálního vyloučení odráží nerovnost jednotlivců nebo celých skupin obyvatelstva v jejich účasti na životě společnosti, tj. přístupu k základním zdrojům společnosti (k zaměstnání, bydlení, sociální ochraně, zdravotní péči, vzdělání a službám) a nemožnost participovat na normálních, běžných aktivitách svých spoluobčanů, přičemž chudoba je jen jednou z bariér participace a aktivního občanství.

¹⁶ Strategie Evropa 2020 má pět základních cílů: 1) Zvýšení míry zaměstnanosti; 2) Navýšení investic do výzkumu a vývoje; 3) Snížení energetické náročnosti ekonomiky; 4) Zvýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí a snížení počtu žáků předčasně opouštějící vzdělávací systém; 5) Podpora sociálního začleňování prostřednictvím snižování chudoby a sociálního vyloučení nejméně o 20. mil. lidí do roku 2020.

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_cs.htm

¹⁷ Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 (Usnesení vlády České republiky ze dne 8. ledna 2014 č. 24); <http://www.mpsv.cz/cs/17081>

Oblasti sociálního začleňování a sociálního vyloučení jsou trvalým předmětem zájmu a diskutovaným tématem mnoha odborníků¹⁸.

Rozdílné přístupy a názorové postoje k problematice jsou ovlivňovány především míněním veřejnosti zejména na místní a regionální úrovni a vzhledem k přetrvávajícím dlouhodobým problémům jsou pozitivní výsledky v řešení problémů minimální. Situace svádí k přijímání jednoduchých represivních řešení, vedoucím k napětí ve společnosti a otevřeným projevům násilí vůči těmto osobám.

Předcházení sociálnímu vyloučení a odstraňování jeho důsledků se stává naléhavou prioritou politiky vlády, situací sociálně vyloučených se zabývá Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 – 2015¹⁹ (Usnesení vlády České republiky ze dne 21. září 2011 č. 699). Obsahuje šest oblastí, které jsou úzce napojeny na problematiku sociálního vyloučení – bezpečnost, bydlení, vzdělávání, zaměstnanost, sociální služby a regionální rozvoj.

Synonymem pro extrémní sociální vyloučení je bezdomovectví, to představuje kontinuální společenský fenomén, jehož řešení vyžaduje komplexní přístup, jde o dlouhodobý a složitý proces od ohrožení vyloučením z bydlení nebo ztráty bydlení, až po návrat do obvyklého životního stylu, tedy po bydlení. Dosud bezdomovectví v ČR nebylo systematicky ani legislativně definováno. K řešení by měla přispět první národní Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, ta staví do popředí zásadní témata v řešení problematiky bezdomovectví, a to od podpory přístupu k bydlení a zdravotní péče po podporu zvyšování informovanosti a spolupráce relevantních aktérů²⁰. Plnění opatření, která tato koncepce formuluje, jsou pravidelně vyhodnocována a flexibilně aktualizována vzhledem k měnícím se společenským podmínkám. První pravidelné vyhodnocení bylo schváleno usnesením vlády ČR dne 21. května 2014 – Návrh konkrétních kroků k naplnění cílů Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 a harmonogram jejich plnění²¹.

Koncepce OPHČ se opírá a vychází z relevantních dokumentů, cílem však není pouze pasivní návaznost na tyto zdroje, ale odraz od těchto dokumentů k dalšímu vývoji a posunu a stanovení priorit v oblasti sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením. V návaznosti na regionální charakter Koncepce nelze opominout informace čerpané ze zpracovaného dokumentu Program rozvoje Jihočeského kraje 2014 – 2020, kde je Koncepcí řešená problematika zahrnuta v opatřeních prioritní osy 3 Kvalitní infrastruktura, služby, prostředí a spolupráce pro posilování území soudržnosti²² a Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2014 - 2016²³, vycházejícího ze spolupráce obcí a měst v JČK. V Seznamu použitých zdrojů je možno vyhledat další podnětné zdroje, ze kterých naše Koncepce čerpala.

Priority v Koncepci stanovené vycházejí z povinnosti uložené zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů²⁴, kde v souladu s tímto zákonem kraj pečuje

---

¹⁸ Mareš, Petr, Tomáš Sirovátka. 2008. „Sociální vyloučení (exkluze) a sociální začleňování (inkluzie) – koncepty, diskurs, agenda.“ *Sociologický časopis / Czech Sociological Review* 44 (2): 271-294; <http://sreview.soc.cas.cz/cs/issue/9-sociologicky-casopis-czech-sociological-review-2-2008/110>

¹⁹ http://www.aspcr.cz/sites/default/files/strategie-2011-2015_2.pdf

²⁰ <http://www.mpsv.cz/cs/16156>

²¹ <http://www.vlada.cz/>

²² Program rozvoje Jihočeského kraje 2014 – 2020 (Usnesení Zastupitelstva Jihočeského kraje č 91/2014/ZK-10 ze dne 24. 04. 2014); http://www.kraj-jihocesky.cz/1598/program_rozvoje_jihoceskeho_kraje_2014_8211_2020.htm

²³ Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2014 – 2016; <http://www.kpjck.cz/att/list/1>

²⁴ http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů. Sociální oblast zde není samostatně zmíněna, ale pravomoci a povinnosti kraje v této oblasti jsou popsány v zákonu o sociálních službách, tedy zákonu č. 108/2006 Sb.²⁵, který je prozatím nejaktuálnějším a v praxi nejčastěji využívaným dokumentem. Tento zákon také přináší zásadní povinnosti ve vztahu k plánování sociálních služeb, a to jak pro kraje, tak i pro obce. V Jihočeském kraji probíhá plánování sociálních služeb ve všech územních správních obvodech obcí s rozšířenou působností. Také v rámci samostatné působnosti, významným způsobem sama obec přispívá k rozvoji sociálních služeb a ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů, jak jí ukládá zákon č. 128/2000Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů²⁶.

2. CÍLOVÉ SKUPINY

2.1 Obecné vymezení cílových skupin a jejich popis

Obecné vymezení cílových skupin vychází z cíle Koncepce, zastavit prohlubování procesu sociálního vylučování, kterým se rozumí vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace; postupné ztráty kontaktu se společností jak v mikrosociálních (rodina, příbuzní, přátelé, známí), tak v makrosociálních (zaměstnání, veřejné instituce, státní správa, ostatní spoluobčané) vztazích, což vede ke stále většímu propadu až k vyloučení těchto osob z majoritní populace. Jejich společným znakem je „multiproblémovost“:

- dlouhodobá nezaměstnanost nebo obtížná zaměstnatelnost;
- nedostatečné příjmy, hmotná nouze, chudoba;
- závislost na sociálních dávkách;
- zadlužení;
- nízká úroveň vzdělání;
- příslušnost k etnické menšině;
- propuštění z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, propuštění ze zdravotnického/psychiatrického zařízení nebo jiného léčebného zařízení pro chorobné závislosti, opuštění zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo odchod z pěstounské péče po dosažení zletilosti.

Uvedené příčiny mohou vést k nejviditelnější, ale velmi zjednodušující definici těchto osob jako osob bez domova (bezdomovci) nebo osob, kteří jsou bezdomovectvím ohroženi. Specifickou „podskupinou“ této cílové skupiny jsou obyvatelé vyloučených lokalit Jihočeského kraje, tj. geograficky vymezitelných míst a oblastí, ve kterých dochází ke koncentraci osob s rysy sociálního vyloučení, a kde navíc prostorové vyloučení je samo o sobě bariérou běžných životních šancí. Podrobněji se touto problematikou zabývá Příloha č.1. Této cílové skupině je také věnována velká pozornost v procesu komunitního plánování sociálních služeb napříč všemi regiony Jihočeského kraje²⁷.

Koncepce vymezuje dvě cílové skupiny osob, které vykazují zvýšené riziko sociálního vyloučení. Spočívá v oslabení nebo ztrátě schopnosti řešit nepříznivou sociální situaci samostatně vlastními silami tak, aby její řešení podporovalo sociální začlenění do sociálního, kulturního a ekonomického života společnosti a žít způsobem ve společnosti běžným a přijatelným. Tyto osoby se při překonávání takové situace neobejdou bez pomoci (sociální práce) a podpory spočívající v přímém nebo zprostředkovaném poskytování odpovídajících sociálních služeb. Základní rámec k zajištění potřebné pomoci je dán

²⁵ http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=108/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy;

²⁶ http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

²⁷ Plánování sociálních služeb obcí s rozšířenou působností; http://www.kpjck.cz/planovani_orp

zákonem o sociálních službách. Pomocí se rozumí takové spektrum činností, které jsou nezbytné pro sociální začlenění a důstojné podmínky života odpovídající úrovni rozvoje společnosti. Tento zákon také (při splnění podmínek uvedených) deklaruje rovný přístup k uvedeným službám. Vedle této společné charakteristiky má každá cílová skupina (a každá konkrétní osoba) svá specifická znevýhodnění, která jsou dána různými příčinami.

1. Cílová skupina: Marginalizované skupiny

PRIMÁRNÍ cílovou skupinu tvoří osoby ohrožené sociálním vyloučením definovanou zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů²⁸, v § 2 – jako osoby v hmotné nouzi, které v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemohou úspěšně řešit svoji situaci. Tato skupina osob nebývá v popředí zájmu většiny společnosti a často svým chováním a způsobem života nejsou pro běžnou populaci pochopitelné ani přijatelné. Často se nacházejí v krizové sociální situaci, kdy životní návyky a způsob života vedou ke konfliktu se společností. V daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemohou úspěšně řešit svoji situaci bez odborné sociální pomoci a zajišťovat svoje životní potřeby společensky přijatelným způsobem.

Cílová skupina (okruh osob) je tvořena osobami na několika kvalitativně odlišných vstupních úrovních. Jde o velmi rozsáhlou a heterogenní kategorii skupin osob vyznačující se společnými charakteristikami. Ve většině případů jde o kumulované sociální problémy. Chybějící či narušené rodinné vazby, jsou dlouhodobě nezaměstnaní, jsou bezprostředně ohrožení ztrátou domova nebo ho ztratili a bydlí za nepřijatelných podmínek.

SEKUNDÁRNÍ cílovou skupinu tvoří:

- sociální kurátoři a sociální pracovníci městských či obecních úřadů (magistrátů) vykonávají činnosti stanovené zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v rámci koordinační činnosti a kontinuální sociální práce, spolupracují s pracovníky dalších institucí, kterými jsou zejména: sociální pracovníci zařízení Vězeňské služby ČR, úředníci Probační a mediační služby, pracovníci úřadu práce, soudů, státního zastupitelství, poskytovatelé sociálních služeb zejména sociální prevence, lékaři, zdravotně sociální pracovníci nemocnic, pracovníci Policie ČR, městské policie, potenciální zaměstnavatelé, úředníci příslušných institucí, pracovníci neziskových organizací a dalších poskytovatelů služeb souvisejících s touto problematikou.

2. Cílová skupina: Obyvatelé lokalit ohrožených sociálním vyloučením v Jihočeském kraji

PRIMÁRNÍ cílová skupina zahrnuje obyvatele vyloučených lokalit Jihočeského kraje, z nichž některé byly typově zpracované v projektu MPSV „Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti, kterou realizovala spol. s r.o. GAC v r. 2006²⁹. V roce 2014 probíhá navazující analýza, která aktualizuje výstupy projektu a tedy i mapu sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit ČR. Na rozdíl od této celorepublikové analýzy se Monitoring lokalit ohrožených sociálním vyloučením v Jihočeském kraji (viz. Příloha č. 1) zaměřuje primárně na oblast sociálního vyloučení, nezabývá se problémem etnicity – to co odlišuje sociálně vyloučené od zbytku populace ČR je zejména sdílený hodnotový systém a životní strategie, nikoli etnická příslušnost - s cílem aktualizovat a zpřehlednit informace v této oblasti.

Obyvatelé vyloučených lokalit jsou nositeli specifického kulturního vzorce, jenž vznikl v procesu adaptace na dlouhodobou chudobu a obecně exkluzi a jako reakce na tuto

²⁸ <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

zakonu/SearchResult.aspx?q=111/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

²⁹ Projekt MPSV „Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti“. <http://www.esfcr.cz/mapa/>

skutečnost. Vznik sociálně vyloučených lokalit je důsledkem vytěsňování sociálně slabších z majoritní společnosti. V poslední době k tomuto jevu dochází poměrně intenzivně a tento problém je také hojně medializován a to především oblast poskytování sociálních dávek na bydlení související s úhradou nákladů na bydlení na různých ubytovnách. Tím se v dnešních podmínkách stává sociální vyloučení předmětem „byznysu“.

Míru vyloučení naznačuje souběh nejzávažnějších faktorů, které toto vyloučení charakterizují.

Osoby se základním vzděláním bez další kvalifikace se stále obtížněji uplatňují na primárním trhu práce. Využívají téměř výhradně příležitostné a sezónní pracovní příležitosti na sekundárním trhu práce a proto jsou opakovaně nebo dlouhodobě nezaměstnaní. Představují část příjmové skupiny s nejnižšími příjmy. Nikoliv výjimečně jsou jejich jediným legálním příjmem dávky státní sociální podpory a hmotné nouze, které doplňují příležitostnou prací na „černém trhu“ případně jinou nelegální činností. Snížená schopnost sociálně vyloučených rodin a domácností dosáhnout na trvalý pracovní poměr a tím i na pravidelný příjem vytváří závislost na sociálních dávkách společně s minimální ambicí uplatnit se na trhu práce je také příčinou jejich rostoucí zadluženosti. Největší výdaje domácností obecně představují náklady spojené s bydlením. Rostoucí výše těchto nákladů zbavuje osoby a rodiny s nejnižšími příjmy možnosti pravidelně nájemné a s ním spojené služby hradit. Situaci řeší zejména přestěhováním do bytů s nižším nájemným pokud možno regulovaným, a pokud splňují podmínky, dávkami státní sociální podpory a hmotné nouze (příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení). Využívání nabídek společností poskytujících tzv. rychlé půjčky, spotřebitelských úvěrů a lichva jejich zadlužení prohloubila tak, že prakticky nejsou schopni své finanční závazky splácet. Navíc existence enormních dluhů brání dlužníkům uzavřít legální pracovní poměr, kdy příjem podléhá zásahu exekučních orgánů, a současně dochází ke ztrátě jak pracovních návyků, tak i motivaci práci hledat. Důsledkem tohoto stavu je orientace výhradně na černý trh práce, ztráta bydlení, chudoba. S chudobou a nízkými šancemi souvisí zhoršený zdravotní stav obyvatel, úpadek kvality životního prostředí a chátrající bytový fond. Životní orientace se soustřeďuje na přítomnost, na krátkodobé prožitky, bez pozitivního výhledu do budoucna. Tolerance patologického chování, kriminalita a různé formy závislostí jsou v procesu socializace a výchovy předávány nastupující generaci.

SEKUNDÁRNÍ cílová skupina je společná s 1. cílovou skupinou.

Společným znakem výše jmenovaných cílových skupin je nutnost kontinuální sociální práce, ta je základním nástrojem v pomoci při sociálním začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením nebo již sociálně vyloučeným osobám, napomáhá komplexnímu řešení problémových životních situací těchto osob. Tato Koncepce se zabývá a je především určena pro hlavní SEKUNDÁRNÍ cílovou skupinu - sociální kurátory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností - a napomáhá zajistit a vytvářet podmínky pro rozvoj sociální práce s jejich klienty. Snaží se rozšířit současné legislativní vymezení pro: „...koordinaci poskytování sociálních služeb a realizaci činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob...“ jak je uvedeno v zákoně o sociálních službách³⁰. Vychází také z aktuálního Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje³¹ a zpracovaných odborných studií potřeby sociálních služeb v Jihočeském kraji³², kdy ve spolupráci s poskytovateli, zadavateli i uživateli sociálních služeb vzniklo osm samostatných výzkumných zpráv např.: Studie potřeby Azylových domů, Studie alternativních (souvisejících, nahrazujících) služeb k Azylovým domům ...aj.

³⁰ Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách; [http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=108/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

[zakonu/SearchResult.aspx?q=108/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=108/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

³¹ Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2014 – 2016;

<http://www.kpjck.cz/att/list/1>

³² <http://www.kpjck.cz/content/show-alias/zverejneni-odbornych-studii-potrebnosti-socialnich-sluzeb-v-jihoceskem-kraji>

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb se podrobněji zabývá a mapuje služby sociální prevence pro výše uvedené cílové skupiny (specifická pracovní skupina pro osoby v akutně nepříznivé sociální situaci) viz tabulka níže.

Tabulka: Vybrané služby sociální prevence v Jihočeském kraji, leden 2013

Sociální služba	Počet poskytovatelů	Registrované sociální služby	Kapacita
Azylové domy §57	12	14	403 lůžek
Domy na půl cesty §58	2	2	9 lůžek
Noclehárny §63	4	4	42 lůžek
Terénní programy §69	8	9	souhrnně nevyčíslitelná

§ 57 Azylové domy

Informace o kapacitě a počtu uživatelů služeb sociální prevence (§57 a §63) čerpány z dostupných výročních zpráv jednotlivých zařízení za rok 2013. U ostatních - azylových domů - byla využita data z Přehledu monitorovacích indikátorů (v období 1.4.2013 – 31.12.2013) v individuálním projektu „Podpora sociálních služeb v Jihočeském kraji II“³³

Pro matky s dětmi

Název zařízení	poskytovatel	Kapacita/ <i>počet uživatelů za rok</i>
Azylový dům FILIA	Jeslová a azylová zařízení České Budějovice	43 lůžek/ <i>39 žen, 59 dětí</i>
Charitní domov sv. Dominika Savia pro matky s dětmi	Farní charita Prachatice	23 lůžek/ <i>66 uživatelů</i>
Domov sv. Alžběty pro matku a dítě	Farní charita Veselíčko	30 lůžek/ <i>30 uživatelů</i>
Azylový dům	Městský ústav sociálních služeb Strakonice	35 lůžek/132 uživatelů za období 4-12 2013 ¹⁸
Domov pro matky s dětmi, Políkno	Město Jindřichův Hradec	21 lůžek/ <i>24 žen, 39 dětí</i>
Krizové centrum pro matku a dítě v Kostelci	Jihočeská růže	25 lůžek/57 uživatelů za období 4-12 2013 ¹⁸
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi	G-centrum Tábor	59 lůžek/ <i>32 žen, 49 dětí</i>
Domov pro matky s dětmi	Město Český Krumlov	18 lůžek/22 uživatelů za období 4-12 2013 ¹⁸

Pro ženy – jednotlivce

Název zařízení	poskytovatel	Kapacita/ <i>počet uživatelů za rok</i>
Azylový dům, Žerotínova 9	Jeslová a azylová zařízení České Budějovice	6 lůžek/ <i>20 uživatelů</i>

Pro muže – jednotlivce

Název zařízení	poskytovatel	Kapacita/ <i>počet uživatelů za rok</i>
Centrum sociálních služeb sv. Pavla	MCH České Budějovice	25 lůžek/ <i>69 uživatelů</i>
Dům sv. Petra pro muže v Záblatí	Farní charita Prachatice	13 lůžek/ <i>40 uživatelů</i>
Azylový dům pro muže	TEP, Centrum sociálních služeb, Veselí nad Lužnicí	10 lůžek/13 uživatelů za období 4-12 2013 ¹⁸

³³ www.individualni-projekt.cz

Pro rodiny

Název zařízení	poskytovatel	Kapacita/ počet uživatelů za rok
Azylový dům Rybka, Husinec	o.s. Rybka Husinec	50 lůžek/95 uživatelů za období 4-12 2013 ¹⁸
Azylový dům Rybka, Studená	o.s. Rybka Husinec	35 lůžek/74 uživatelů za období 4-12 2013 ¹⁸
Azylový dům – FOD Tábor, Jeníčkova Lhota	Fond ohrožených dětí	10 lůžek/data nejsou k dispozici

§ 63 Noclehárny

Informace o kapacitě a počtu uživatelů služeb sociální prevence (§63) čerpány z dostupných výročních zpráv jednotlivých zařízení za rok 2013. Data o počtu přenocování v jednotlivých noclehárnách jsou získána z interních Výkazů sociálních služeb za rok 2013, pro potřeby MPSV v systému OKslužby poskytovatel.

Pro muže

Název zařízení	poskytovatel	Kapacita/počet uživatelů/počet přenocování
Centrum sociálních služeb sv. Pavla	MCH České Budějovice	20 lůžek/187 uživatelů/3 736 přenocování
Noclehárna	G-centrum Tábor	8 lůžek/27 uživatelů/1 878 přenocování
Noclehárna sv. Antonína	FCH Jindřichův Hradec	8 lůžek/27 uživatelů/1 214 přenocování

Pro ženy

Název zařízení	poskytovatel	Kapacita/ počet uživatelů/počet přenocování
Azylový dům, Žerotínova 9	Jeslová a azylová zařízení České Budějovice	6 lůžek/47 uživatelů/1 328 přenocování

§ 58 Domy na půl cesty

Informace o kapacitě čerpány z dostupných výročních zpráv jednotlivých zařízení za rok 2013, data o počtu uživatelů jsou získána z interních Výkazů sociálních služeb za rok 2013, pro potřeby MPSV v systému OKslužby poskytovatel.

Pro osoby do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče

Název zařízení	poskytovatel	Kapacita/počet uživatelů
Dům na půl cesty při Azylovém domě Filia	Jeslová a azylová zařízení České Budějovice	2 lůžka/7 uživatelů, pouze dívky
Dům na půl cesty Český Krumlov (DNPC)	Město Český Krumlov	7 lůžek/7 uživatelů 3 muži+4 ženy

2.2 Kvantifikace/pokus o kvantifikaci cílových skupin na území Jihočeského kraje.

Potřeba monitorovat velikost těchto cílových skupin je obecně ztížena tím, že potenciální klienti sami nemusí vyhledávat pomoc při řešení své nepříznivé nebo krizové situace, tj. nevyužívá nabídku poradenských a dalších sociálních služeb kvalifikovaných poskytovatelů. Částečně kvantifikovatelná je cílová skupina zahrnující klienty sociálních kurátorů obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (tabulka č. 2, 3). Statistickým výkazem MPSV V-26-01 jsou každoročně vykazovány pouze osoby, které se obrátily o pomoc na sociálního kurátora a které opustily výkon trestu. Řada osob trvale hlášených k pobytu v Jihočeském kraji se na sociálního kurátora neobrací. Není samostatně vykazována skupina osob, které se staly klienty na základě depistážní činnosti. Přesně je vykazována skupina osob, které opustily zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy pro dovršení zletilosti. Poměrně dobře byl podchycen počet osob propuštěných z vězení na základě amnestie bývalého prezidenta

v roce 2013, počet propuštěných osob v JČK je dostupný v tabulce č. 4.3 v Závěrečné zprávě o plnění Koncepce oddělení a prevence a humanitních činností za rok 2013³⁴.

Tabulka: Přehled počtu klientů sociálních kurátorů a sociálních pracovníků v JČK (sociální práce, od roku 2013 došlo ke změně metodiky statistického výkazu a nelze přesně specifikovat počty klientů pouze sociálních kurátorů)

Cílová skupina	rok 2013
Osoby se zdravotním postižením nebo duševním onemocněním	717
Osoby pečující o osoby závislé na péči jiné osoby	238
Osoby s různým stupněm omezení/způsobivosti k právním úkonům	452
Osoby ohrožené sociálním vyloučením	1 489
Osoby ohrožené rizikovým způsobem života	112
Oběti agrese, trestné činnosti a domácího násilí	26
Osoby, které ztratily přístřeší, nebo se nacházejí v nejistém či neadekvátním bydlení	1 066
Nezaměstnaní a osoby s materiálními problémy	1 182
Imigranti	4
Rodiny s dětmi	722
Další skupiny osob	125

Tabulka č. 3: Osoby propuštěné z VTOS (sociální práce, počty klientů sociálních kurátorů v JČK a ČR)³⁵

Územní jednotka	2010	2011	2012	2013	2014
Jihočeský kraj	778	705	669	747	
Celkem ČR	15 781	14 792	13 556	14 891	

V roce 2011 byli poprvé Českým statistickým úřadem sečtení lidé bez domova při celorepublikovém sčítání lidí, domů a bytů 2011, jednalo se o 11 496 osob. Tento počet je ale omezen na uživatele azylových domů, domů na půl cesty, nocleháren či nízkoprahových center. Oficiální statistická šetření kategorie osob bez domova (bezdromovců) neexistují. Počty těchto osob jsou pouze odhadovány. Odhadovaný počet potenciálních bezdomovců v České republice v roce 2012 byl podle údajů uvedených v Konceptu prevence a řešení problematiky bezdomovectví do roku 2020 zpracované MPSV až 100 tisíc osob. Bezdomovectví patří k nejhorším příkladům sociálního vyloučení. Klíčovým problémem bezdomovectví je skutečnost, že nejde o statický jev, není vymezeno jednou jedinou správnou definicí a neexistuje ani žádné korektní vyčíslení tohoto fenoménu, které by bylo přesným vyjádřením skutečnosti. Již samotný proces upřesňování jednotlivých kategorií typologie a definice bezdomovectví je složitý problém. V současné době se v praxi nejvíce

³⁴ http://www.kraj-jihocesky.cz/346/informace_k_drogove_problematice_v_jihoceskem_kraji.htm

³⁵ <http://www.mpsv.cz/cs/3869>

využívá typologie bezdomovectví ETHOS³⁶. Pro potřeby této Koncepce a pro odborný odhad počtu bezdomovců v Jihočeském kraji, který poskytli sociální kurátoři obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (tabulka č. 4) a pracovníci vybraných terénních programů (tabulka č. 5) byla použita tato typologie - operační kategorie 1, 2.

Tabulka: Odborný odhad počtu bezdomovců v JČK (sociální kurátoři, září 2014)

ORP, správní obvod	Odhad celkového počtu bezdomovců (z toho ve městě)
Blatná	15 osob
České Budějovice	400 osob (ve spolupráci s Městskou charitou České Budějovice proběhlo sčítání bezdomovců ³⁷ v rámci terénního programu, tabulka č. 5)
Český Krumlov	50 osob (ve městě Český Krumlov 37 osob)
Dačice	8 osob (ve městě Slavonice 1 osoba, ve městě Studené 1 osoba)
Jindřichův Hradec	32 osob
Kaplice	0 osob
Milevsko	0 osob
Písek	20 osob (ve městě Písku 10 osob)
Prachatice	11 osob (ve městě Prachatice 4 osoby)
Soběslav	6-8 osob
Strakonice	4 osoby
Tábor	30 osob
Trhové Sviny	7 osob
Třeboň	1 osoba ve městě Třeboň
Týn nad Vltavou	2 osoby
Vimperk	10 osob (ve městě Vimperk 7 osob)
Vodňany	3 osoby

S cílovou skupinou osob bez přístřeší/bezdomovci pracují také terénní programy, které jsou službami sociální prevence. Své služby ale mají zacílené na poměrně širokou cílovou skupinu a proto nelze kvalifikovaně využít statistická data uvedená ve výročních zprávách pouze pro specifickou cílovou skupinu osob bez přístřeší/bezdomovců. Proto, pro potřeby této Koncepce, byly použity poskytnuté odborné odhady pracovníků vybraných terénních programů zabývajících se převážně poskytováním služeb osobám, které vedou nebo jsou ohroženy rizikovým způsobem života (uživatelům drog) a osoby bez přístřeší patří také mezi jejich klienty.

³⁶ http://www.azylovedomy.cz/soubory/48_Definice%20a%20typologie%20bezdomovstvi.pdf, Definice a typologie bezdomovectví

³⁷ http://ceskobudejovicky.denik.cz/zpravy_region/zebrame-od-lidi-na-ulici-jen-to-napis-20130802.html

Tabulka: Odborný odhad počtu bezdomovců pracovníky vybraných terénních programů v JČK za rok 2013

České Budějovice

Název služby/zařízení	Poskytovatel	Spádová oblast	Odhad počtu osob
Jihočeský streetwork PREVENT	OS Prevent	České Budějovice, ORP Prachatice a Strakonice, část Tábořska	144 osob České Budějovice, 1 osoba Vimperk, 1 osoba Netolice, 2 osoby Trhové Sviny, 2 osoby Týn nad Vltavou, 8 osob Strakonice, 4 osoby Blatná, 1 osoba Soběslav, 4 osoby Veselí nad Lužnicí
Terénní program	Městská charita České Budějovice	České Budějovice a okolí (centrum města, Park Stromovka, okolí větších nákupních center, periferie města, Havlíčkova kolonie, sídliště, celkem 11 lokalit)	94 osob

Český Krumlov

Název služby/zařízení	Poskytovatel	Spádová oblast	Odhad počtu osob
Terénní programy Streetwork (terénní program Viktorie)	Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s.	ORP Český Krumlov ORP Kaplice	5 osob

Jindřichův Hradec

Název služby/zařízení	Poskytovatel	Spádová oblast	Odhad počtu osob
P. centrum –Terénní program	Sdružení Meta, o. s.	ORP Jindřichův Hradec ORP Třeboň (České Velenice), Dačice	5 osob Jindřichův Hradec, 3 osoby Dačice, 2 osoby Třeboň

Písek

Název služby/zařízení	Poskytovatel	Spádová oblast	Odhad počtu osob
Terénní program Arkáda	Sociálně psychologické centrum	Písek, Protivín, Milevsko	20 osob

Tábor

Název služby/zařízení	Poskytovatel	Spádová oblast	Odhad počtu osob
Terénní programy Tábor	Diecézní charita České Budějovice	Město Tábor	88 osob

Cílová skupina obyvatel vyloučených lokalit v ČR byla identifikována v roce 2006 (tzv. Gabalova analýza), v současné době probíhá aktualizace této studie, její výsledky budou známy v příštím roce.

Monitorování tohoto problému na úrovni kraje bylo provedeno v období 7/2013-7/2014, kdy aktuální informace byly zpracovávány ve spolupráci s pracovníky Odborů sociálních věcí při úřadech obcí s rozšířenou působností v kraji a organizacemi působícími v této oblasti (tabulka č. 6). Situace ve výše uvedených lokalitách se neustále mění, migrace zdejších obyvatel je průběžná a proto není možné přesněji odhadnout počet žijících osob.

Tabulka: Lokality ohrožené sociálním vyloučením v JČK

Název ORP (počet obyvatel ORP)	Obec (počet obyvatel město)	Počet lokalit ohrožených sociálním vyloučením (odhad počtu osob)
České Budějovice (155 589 obyvatel)	České Budějovice (93 467 obyvatel)	6 ohrožených lokalit (aktuální stav k 8/2014 je 5 ohrožených lokalit, 790 osob)
Český Krumlov (41 639 obyvatel)	Český Krumlov (13 290 obyvatel)	4 ohrožené lokality (237 – 297 osob)
	Hořice na Šumavě (843 obyvatel)	1 ohrožená lokalita (20 osob)
	Mirkovice (444 obyvatel)	1 ohrožená lokalita (20 osob)
	Větrný (4 039 obyvatel)	4 ohrožené lokality (279 osob)
Jindřichův Hradec (47 595 obyvatel)	Jindřichův Hradec (21 824 obyvatel)	1 ohrožená lokalita (20 osob)
Kaplice (19 592 obyvatel)	Střítež (434 obyvatel)	1 ohrožená lokalita (20 osob)
	Benešov nad Černou (1 382 obyvatel)	1 ohrožená lokalita (100 osob)
Milevsko (18 546 obyvatel)	Milevsko (8 724 obyvatel)	1 ohrožená lokalita (59 - 91 osob)
Písek (51 978 obyvatel)	Písek (29 769 obyvatel)	2 ohrožené lokality (100 osob) 1 riziková sídlištní lokalita (500 osob)
Prachatice (33449 obyvatel)	Prachatice (11 219 obyvatel)	1 ohrožená lokalita (80 osob) aktuální stav k 11/2014 je 30 osob
Strakonice (45 154 obyvatel)	Strakonice (22 961 obyvatel)	4 ohrožené lokality (210 osob)
Tábor (80 612 obyvatel)	Tábor (35 024 obyvatel)	1 ohrožená lokalita (120 osob)
Třeboň (25 026 obyvatel)	České Velenice (3 407 obyvatel)	2 ohrožené lokality (160 osob)
Vimperk (17 581 obyvatel)	Vimperk (7 644 obyvatel)	4 ohrožené lokality (73 osob)

3. SWOT ANALÝZA, osoby ohrožené sociálním vyloučením v nepříznivé sociální situaci

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Fungující systém komunitního plánování rozvoje sociálních služeb na regionální úrovni včetně plánování a naplňování standardů kvality sociálních služeb	Vyšší nezaměstnanost v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením ve spojení s nižší nabídkou pracovních příležitostí, nízká motivace k získání zaměstnání
Aktuální zmapování lokalit ohrožených sociálním vyloučením	Obtížné zapojení na trhu práce v důsledku znevýhodněného prostředí, záznamu v rejstříku trestů, nízkého vzdělání, jiného etnika, absenci pracovních návyků, předsudkům zaměstnavatelů
Vzájemná spolupráce mezi sociálními kurátory a současně i zařízeními sociálních služeb a nestátními neziskovými organizacemi	Nevyhovující struktura, kapacita a dostupnost některých sociálních služeb a zařízení v různých částech regionu
Podrobná znalost terénu a dlouhodobá zkušenost poskytovatelů umožňuje individuální a flexibilní přístup k uživatelům	Zdravotní a sociální služby nejsou systémově propojeny, neexistence relevantních dat o zdravotním stavu osob cílových skupin
Postupně se zvyšující úroveň informovanosti odborné i laické veřejnosti (katalog poskytovatelů, internetové stránky, regionální informační média)	Přetrvává negativní náhled společnosti na některé příslušníky z cílových skupin i sociální služby, což se odráží i na neochotě řešit riziková/nepopulární témata
Na území Jihočeského kraje je zřízena a funguje síť sociálních služeb pro cílovou skupinu	Existují příslušníci cílové skupiny dlouhodobě závislí na sociálních službách a sociálním systému
Postupně se zvyšující zájem a podpora ze strany obcí ve zlepšení situace v problémových lokalitách	Chybí funkční systém sociálního (vícestupňového) bydlení a dostatek bytů/ubytování pro cílovou skupinu
	Zvyšování počtu zadlužených osob, které nejsou schopny své dluhy splácet, snadná dostupnost půjček a úvěrů, nárůst patologických jevů
PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA, OHROŽENÍ
Vytvoření stabilních podmínek pro víceleté financování sociálních služeb	Nekoncepční a nevyhovující systém financování sociálních služeb a s tím související sociální práce
Využívání všech možností vícezdrojového financování	Nárůst skupiny osob s nízkým vzděláním a obtížným uplatněním na trhu práce
Osvěta místních samospráv, pozitivní ovlivnění postojů politické veřejnosti – získání podpory pro oblast sociálních služeb a sociální práce	Zvyšování počtu osob na hranici chudoby, osob zadlužených, kteří nejsou schopni své dluhy splácet
Zlepšení mediální prezentace sociální práce s cílovou skupinou	Kumulace funkcí sociálních kurátorů/pracovníků, neexistence účelově vázaných finančních prostředků pro výkon sociální práce na ORP
Realizace možného funkčního systému sociálního (vícestupňového) bydlení v místních podmínkách	Omezené lidské zdroje, nedostatečné finanční ohodnocení a vysoká fluktuace kvalifikovaných pracovníků, syndrom vyhoření pracovníků

Zlepšení spolupráce sociálního a zdravotního resortu	Nízká atraktivita a prestiž sociálních kurátorů/pracovníků
Rozvoj terénní práce s cílovou skupinou, aktivní vyhledávání ohrožených osob	Chybějící legislativa v oblasti sociálního bydlení a vymezení lichvy
Vzdělávání a vzájemná výměna zkušeností	Patologické chování, negativní rodinné vzory, chybějící motivace jsou předávány další generaci
Rozvoj dobrovolnictví	Vzrůstá riziko nesplnění podmínek nároku na dávky důchodového pojištění

4. CÍLE A PRIORITY V OBLASTI SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ

Informace o stavu a plnění těchto cílů a priorit budou dostupné každoročně v materiálu Závěrečné zpráva kraje o situaci v oblasti sociálního začleňování.

Obecný cíl: Prostřednictvím sociální pomoci a sociálních služeb posílit integraci osob ohrožených sociálním vyloučením a omezit prohlubování exkluze osob sociálně vyloučených

Oblasti:

1. Oblast prevence sociálního vyloučení
2. Oblast dostupnosti sociálních služeb
3. Oblast vyloučených lokalit Jihočeského kraje
4. Oblast koordinace a vzdělávání
5. Oblast financování

1. Oblast prevence sociálního vyloučení

Priorita 1.1: Zajištění včasné prevence sociálního vyloučení klientů cílových skupin

Opatření 1.1.1/ Vytvořit systém koordinace a podpory obcí při indikaci cílových skupin a potřeb jejich příslušníků

Opatření 1.1.2/ Poskytovat poradenství a podporu obcím při vytváření systému dostupného a prostupného bydlení, včetně zajištění doplňkových služeb

Priorita 1.1	Zajištění včasné prevence sociálního vyloučení klientů cílových skupin
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit • Statistické údaje • Vyčleněné finanční prostředky kraje
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority.
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s manažerem prevence kriminality, protidrogovým koordinátorem, koordinátorem romských poradců a obcemi JČK)

Opatření 1.1.1	Vytvořit systém koordinace a podpory obcí při indikaci cílových skupin a potřeb jejich příslušníků.
Výstupy	Počet podpořených programů, výše uvolněných finančních prostředků. 1. Kontrola kvality a verifikace pokrytí potřeb terénní sociální práce 2. Počet podpořených aktivit a programů terénní sociální práce (informace VZ v oblasti sociálního začleňování JČK)
Termín	Průběžně
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora služeb terénní sociální práce, snížení nepříznivých důsledků rizik sociálního vyloučování

Opatření 1.1.2	Poskytovat poradenství a podporu obcím při vytváření systému dostupného a prostupného bydlení, včetně zajištění doplňkových služeb
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice koordinace a informovanosti subjektů na ORP
Termín	Průběžně
Výsledky	Nastavení a stabilizace spolupráce odborů na ORP a dalších participujících složek, předávání zkušeností příkladů dobré praxe.

2. Oblast dostupnosti sociálních služeb cílovým skupinám koncepce

Priorita 2.1/ Podpora efektivního a profesionálního poskytování potřebných sociálních služeb a aktivit klientům cílových skupin

Opatření 2.1.1/ Podpora odborně způsobilých služeb a zajištění dostupnosti

Opatření 2.1.2/ Koordinační podpora služeb pro všechny cílové skupiny, jak rodiny, tak jednotlivce

Priorita 2.1	Podpora efektivního a profesionálního poskytování potřebných sociálních služeb a aktivit klientům cílových skupin
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit • Vyčleněné finanční prostředky kraje
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s manažerem prevence kriminality, protidrogovým koordinátorem, koordinátorem romských poradců a obcemi JČK))

Opatření 2.1.1	Podpora odborně způsobilých služeb a zajištění dostupnosti
Výstupy	Počet podpořených služeb, výše uvolněných finančních prostředků. 1. Vyhlášení příslušného grantového programu na podporu sociálního začleňování 2. Počet podpořených služeb
Termín	Průběžně
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora služeb k zajištění optimální dostupnosti služeb pro cílové skupiny koncepce

Opatření 2.1.2	Koordinační podpora služeb pro všechny cílové skupiny, jak rodiny, tak jednotlivce
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice služeb pro uživatele
Termín	Průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků, stabilní postavení poskytovatelů služeb

3. Oblast vyloučených lokalit Jihočeského kraje

Priorita 3.1: Zahájení procesu koordinace sociálního začleňování na regionální a místní úrovni

Opatření 3.1.1/ Aktuální monitoring vyloučených lokalit v Jihočeském kraji

Priorita 3.2: Ve spolupráci s obcemi zajistit podporu efektivního a profesionálního poskytování potřebných sociálních služeb a dalších činností klientům v sociálně vyloučených lokalitách

Opatření 3.2.1/ Zajistit v jednotlivých lokalitách komplexní přístup k řešení problémů obyvatel lokality

Opatření 3.2.2/ Formální nastavení krajské agendy procesu sociálního začleňování s propojením na strategické dokumenty Jihočeského kraje

Priorita 3.1	Zahájení procesu koordinace sociálního začleňování na regionální a místní úrovni
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit, statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s manažerem prevence kriminality, protidrogovým koordinátorem, koordinátorem romských poradců a obcemi JČK)

Opatření 3.1.1	Aktuální monitoring vyloučených lokalit v Jihočeském kraji
Výstupy	Monitoring lokalit ohrožených sociálním vyloučením v Jihočeském kraji
Termín	Pravidelné intervaly (cca 2 roky)
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků, vyšší informovanost odborníků na tuto oblast

Priorita 3.2	Ve spolupráci s obcemi zajistit podporu efektivního a profesionálního poskytování potřebných sociálních služeb a dalších činností klientům v sociálně vyloučených lokalitách
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit, statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s manažerem prevence kriminality, protidrogovým koordinátorem, koordinátorem romských poradců a obcemi JČK)

Opatření 3.2.1	Zajistit v jednotlivých lokalitách komplexní přístup k řešení problémů obyvatel lokality
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k úkolům sociální inkluze (kvalita bydlení, zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce a v oblasti vzdělávání případně odstranění dalších specifických rizik) zajištění komplexního přístupu (informace Závěrečná zpráva z oblasti sociálního začleňování JČK)
Termín	Průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s obcemi a odborníky v oblasti

Opatření 3.2.2	Formální nastavení krajské agendy procesu sociálního začleňování s propojením na strategické dokumenty Jihočeského kraje
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k zajištění agendy (informace Závěrečná zpráva z oblasti sociálního začleňování JČK)
Termín	Průběžně, postupně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s obcemi a odborníky v oblasti, zpětná vazba od obcí

4. Oblast koordinace a vzdělávání

Priorita 4.1/ Zachování a zefektivnění stávajícího systému koordinace v oblasti sociálního začleňování v Jihočeském kraji

Opatření 4.1.1/ Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji zachováním koordinační struktury

Opatření 4.1.2/ Prohloubením spolupráce s obcemi při řešení problémů vyloučených lokalit a zkvalitnění koordinační činnosti na úrovni ORP

Priorita 4.2/ Kontinuální vzdělávání pracovníků veřejné správy a dalších subjektů na regionální úrovni k aktuálním tématům a potřebám v oblasti sociálního začleňování

Opatření 4.2.1/ Zprostředkování nabídky vzdělávacího modulu v oblasti finanční gramotnosti a dluhové problematiky

Priorita 4.3/ Zkvalitnit stávající systém sběru dat a monitoringu lokalit ohrožených sociálním vyloučením v JČK

Opatření 4.3.1/ Zpracování Aktuálního monitoringu lokalit ohrožených sociálním vyloučením v Jihočeském kraji

Priorita 4.1	Zachování a zefektivnění stávajícího systému koordinace v oblasti sociálního začleňování v Jihočeském kraji
Indikátory	Zachování stávající podoby/ struktury koordinace oblasti začleňování v Jihočeském kraji
Strategie	Pokračování v dosavadní praxi, udržení stávající podoby krajské koordinační skupiny, posilování spolupráce s centrálními orgány (MPSV)
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s manažerem prevence kriminality, protidrogovým koordinátorem, koordinátorem romských poradců a obcemi JČK)

Opatření 4.1.1	Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji zachováním koordinační struktury
Výstupy	Počet pracovních jednání sociálních kurátorů a romských poradců, projednaná a konzultovaná témata, výjezdní jednání, prezentace příkladů dobré praxe. Společná jednání s odborníky z Úřadu práce. Informace Závěrečné zprávy o realizaci v oblasti sociálního začleňování JČK
Termín	Průběžně
Výsledky	Udržení systému koordinace, kvalitní přenos informací, zpětná vazba od obcí – optimalizace krajské politiky vzhledem k aktuálním potřebám obcí (samospráv)

Opatření 4.1.2	Prohloubením spolupráce s obcemi při řešení problémů vyloučených lokalit a zkvalitnění koordinační činnosti na úrovni ORP
Výstupy	Počet jednání s centrálními orgány, zajištění přenosu informací k obcím/ regionům. Zkvalitnění výkonu koordinační činnosti sociálních kurátorů. Zprostředkování připomínek z místní úrovně směrem k centrální, projednaná a konzultovaná témata (Závěrečná zpráva o procesu sociálního začleňování JČK)
Termín	Průběžně
Výsledky	Posílení role regionů (ale i kraje) v nastavení procesu sociálního začleňování, zajištění zpětné vazby, udržení realistického přístupu k této problematice na všech úrovních. Efektivní provázanost problematiky na místní, krajské a celostátní úrovni

Priorita 4.2	Kontinuální vzdělávání pracovníků veřejné správy a dalších subjektů na regionální úrovni k aktuálním tématům a potřebám v oblasti sociálního začleňování
Indikátory	Počet vzdělávacích aktivit ke konkrétním tématům, zprostředkované informace
Strategie	Spolupráce se samosprávami obcí, účinná metodická a informační podpora obcím (nejen sociálním kurátorům a romským poradcům)
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci se vzdělávací organizací)

Opatření 4.2.1	Zprostředkování nabídky vzdělávacího modulu v oblasti finanční gramotnosti a dluhové problematiky
Výstupy	Počet realizovaných vzdělávání
Termín	Průběžně
Výsledky	Zvýšení kompetencí pracovníků veřejné správy a dalších institucí v dluhové problematice

Priorita 4.3	Zkvalitnit stávající systém sběru dat a monitoringu lokalit ohrožených sociálním vyloučením v JČK
Indikátory	Zveřejněné zjištěné údaje, vypovídající o situaci v oblasti lokalit ohrožených sociálním vyloučením. Závěrečná zpráva o realizaci této oblasti v Jihočeském kraji
Strategie	Mapování situace, sledování a popis vývoje v této oblasti, pravidelné zveřejňování těchto informací
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s manažerem prevence kriminality a obcemi JČK)

Opatření 4.3.1	Zpracování Aktuálního monitoringu lokalit ohrožených sociálním vyloučením v JČK
Výstupy	Monitoring lokalit ohrožených sociálním vyloučením v Jihočeském kraji
Termín	Průběžně
Výsledky	Exaktní, doložitelné a ověřitelné informace o stavu problematiky v Jihočeském kraji. Podklad pro preventivní, sociální a zdravotní intervence

5. Oblast financování

Priorita 5.1/ Zajištění spolufinancování služeb a programů v oblasti sociálního začleňování z grantového programu z rozpočtu Jihočeského kraje

Opatření 5.1.1/ Udržení dosavadního stavu spoluúčasti kraje na projektech zařazených do grantového programu

Priorita 5.1	Zajištění spolufinancování služeb a programů v oblasti sociálního začleňování z grantového programu z rozpočtu Jihočeského kraje
Indikátory	Výše prostředků uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu oblasti v příslušném období
Strategie	Na základě odůvodněných a dlouhodobě plánovaných potřeb zajistit odpovídající finanční prostředky prostřednictvím samosprávy kraje
Gestor	OSVZ ve spolupráci s ostatními odbory KÚ – OEZI (metodik sociální prevence, krajský romský koordinátor)

Opatření 5.1.1	Udržení dosavadního stavu spoluúčasti kraje na projektech, zařazených do grantového programu
Výstupy	Celková výše podpory služeb a aktivit, počet podpořených služeb, realizovaných programů. Počet účastníků programů a předložených žádostí na poskytnutí dotace na základě identifikovaných potřeb
Termín	Každoročně
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního spolufinancování služeb a aktivit procesu sociálního začleňování v Jihočeském kraji. Snaha o navýšení finančních prostředků

Od roku 2015 nastanou významné změny v oblasti financování sociálních služeb. O dotacích poskytovaných ze státního rozpočtu k zajištění sociálních služeb bude od 01.01.2015 rozhodovat kraj v souladu se zpracovaným střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb. Podrobnější informace a přehled sociálních služeb zahrnutých v Prioritě č. 1 Podpora systému poskytovaných služeb je umístěn na www stránkách JČK³⁸. Aktuálně je stále v jednání nedořešený dotační titul na výkon sociální práce na obcích (novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách).

³⁸ <http://www.kpjck.cz/content/show-alias/akcni-plan-sprss-jihoceskeho-kraje-pro-rok-2015>

6. POUŽITÉ STRATEGICKÉ A JINÉ DOKUMENTY

1. Evropa 2020; http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_cs.htm
2. Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 (Usnesení vlády České republiky ze dne 8. ledna 2014 č. 24); <http://www.mpsv.cz/cs/17081>
3. Mareš, Petr, Tomáš Sirovátka. 2008. „Sociální vyloučení (exkluze) a sociální začleňování (inkluzie) – koncepty, diskurs, agenda.“ *Sociologický časopis / Czech Sociological Review* 44 (2): 271-294; <http://sreview.soc.cas.cz/cs/issue/9-sociologicky-casopis-czech-sociological-review-2-2008/110>
4. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 – 2015 (Usnesení vlády České republiky ze dne 21. září 2011 č. 699); http://www.aspcr.cz/sites/default/files/strategie-2011-2015_2.pdf
5. Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 (Usnesení vlády České republiky ze dne 28. srpna 2013 č. 666); <http://www.mpsv.cz/cs/16156>
6. Návrh konkrétních kroků k naplnění cílů Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 a harmonogram jejich plnění (Usnesení vlády České republiky ze dne 21. května 2014 č. 366, materiál č. j. 496/14); <http://www.vlada.cz/>
7. Program rozvoje Jihočeského kraje 2014 – 2020 (Usnesení Zastupitelstva Jihočeského kraje č. 91/2014/ZK-10 ze dne 24. 04. 2014); http://www.kraj-jihocesky.cz/1598/program_rozvoje_jihoceskeho_kraje_2014_8211_2020.htm
8. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2014 – 2016; <http://www.kpjck.cz/att/list/1>
9. Zákon č.129/2000 Sb. o krajích (krajské zřízení); http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
10. Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách; http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=108/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy;
11. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení); http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
12. Plánování sociálních služeb obcí s rozšířenou působností; http://www.kpjck.cz/planovani_orp
13. Zákon č.111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi; http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=111/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
14. Projekt MPSV „Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti“. <http://www.esfcr.cz/mapa/>
15. Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách; http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=108/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

16. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2014 – 2016;
<http://www.kpjck.cz/att/list/1>

17. <http://www.kpjck.cz/content/show-alias/zverejneni-odbornych-studii-potrebnosti-socialnich-sluzeb-v-jihoceskem-kraji>

18. Podpora sociálních služeb v Jihočeském kraji II; www.individualni-projekt.cz

19. http://www.kraj-jihocesky.cz/346/informace_k_drogove_problematice_v_jihoceskem_kraji.htm Závěrečná zpráva o plnění Koncepce oddělení prevence a humanitních činností za rok 2013, schváleno usnesením zastupitelstva Jihočeského kraje č. 89/2014/ZK-10 ze dne 24. 4. 2014

20. <http://www.mpsv.cz/cs/3869>, ke dni 01.09.2014 dostupná data pouze za rok 2012, informace za rok 2013 získaná od jednotlivých sociálních kurátorů JČK, ze statistického tiskopisu V2601

21. http://www.azylovedomy.cz/soubory/48_Definice%20a%20typologie%20bezdomovstvi.pdf Definice a typologie bezdomovectví. Zpráva o realizaci aktivity č. 1 projektu Strategie sociální inkluze bezdomovců v ČR. ISBN 978-80-86451-13-8

22. http://ceskobudejovicky.denik.cz/zpravy_region/zebrame-od-lidi-na-ulici-jen-to-napis-20130802.html

23. Akční plán Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje pro rok 2015 ((Usnesení Zastupitelstva Jihočeského kraje č. 282/2014/ZK-12 ze dne 18. 09. 2014);
<http://www.kpjck.cz/content/show-alias/akcni-plan-sprss-jihoceskeho-kraje-pro-rok-2015>

Výroční zprávy:

Výroční zpráva za rok 2013 G-centrum Tábor, <http://www.gcentrum.cz/>

Azylový dům pro ženy a matky s dětmi Tábor (str. 18)

Noclehárna pro muže Tábor (str. 13)

Výroční zpráva za rok 2013 Diecézní charita České Budějovice,

<http://www.dchcb.cz/res/data/082/009079.pdf?seek=1408018662>

Služba sociální prevence (Charitní domov sv. Dominika Savia pro matky s dětmi, Domov sv. Alžběty pro matku a dítě, Centrum sociálních služeb sv. Pavla, Dům sv. Petra pro muže v Záblatí, Noclehárna sv. Antonína, str. 11)

Výroční zpráva za rok 2013 Jeslová a azylová zařízení České Budějovice

Azylový dům Fila, Dům na půl cesty (str. 17)

Azylový dům Žerotínova ul. (str. 18)

Noclehárna (str. 19)

<http://www.jazcb.cz/file.php?nid=9038&oid=3742299>

Výroční zpráva za rok 2013 Domov pro matky s dětmi Políkno Jindřichův Hradec

<http://www.jh.cz/cs/mesto/mestske-organizace/organizacni-slozky-mesta/domov-pro-matky-s-detmi-v-polikne/soubory-ke-stazeni.html>

zpracovala Mgr. Hana Augustinová

4/ OBLAST romské menšiny

Koncepce integrace romské menšiny v Jihočeském kraji 2015–2017

1. Stručný popis oblasti

Důležitými subjekty romské integrace jsou krajské úřady, které zřizují funkci krajských koordinátorů pro romské záležitosti. Jejich činnost je legislativně ukotvena v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění zákona č. 231/2002 Sb., a je cílená na koordinaci a metodickou podporu dalších subjektů na lokální úrovni za účelem zlepšení sociální, kulturní i politické situace Romů.

Klíčovou pozici v realizaci Koncepce mají v rámci přenesené působnosti **obecní úřady obcí s rozšířenou působností**, které by měly ve vztahu k Romům uplatňovat integrační politiku. V rámci těchto obecních úřadů působí pracovníci zajišťující integraci příslušníků romských komunit ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností. Pracovníci zjišťují a prosazují naplňování potřeb místních romských komunit, řeší dílčí problémy v sociálně vyloučených romských lokalitách a aktivně se zapojují do tvorby strategií obcí i měst směřujících ke zlepšení situace znevýhodněných Romů.

Zásadní roli v romské integraci hrají obce a kraje v přenesené působnosti, které mají dle § 6, odst. 7 a 8 *zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů* plnit ve svých správních obvodech úkoly napomáhající výkonu práv a integraci příslušníků romské komunity do společnosti³⁹.

Samotná realizace a kontrola naplňování úkolů v praxi je obtížná kvůli absenci obsahového vymezení těchto úkolů, což umožňuje krajům i obcím v přenesené působnosti věnovat různou míru pozornosti záležitostem romských komunit.

Řešením by mělo být doplnění zákona č. 273/2001 Sb. o odst. 9, v němž by byly tyto úkoly obsahově vymezeny, a to následovně:

Mezi úkoly napomáhající výkonu práv a integraci romských komunit ve správním obvodu krajů a obcí v přenesené působnosti patří:

- a) Vyhodnocení situace romských komunit a efektivitu využívaných integračních opatření;
- b) tvorba strategií a systémových opatření ke zlepšení situace romských komunit;
- c) zajištění dostupnosti služeb pro příslušníky sociálně vyloučených romských komunit, navazování partnerství se subjekty veřejné správy i s nestátními organizacemi za tímto účelem;
- d) ochrana práv příslušníků romské národnostní menšiny, zejména práva na rozvoj vlastní kultury a jazyka a práva na vzdělání.

Činnost romských poradců je zásadním nástrojem pro uplatňování Koncepce romské integrace na lokální úrovni.

V praxi poradcům komplikuje činnost řada překážek, zejména výkon kumulované funkce, kdy kromě romských záležitostí řeší i jiná nesouvisející témata (např. agendu kurátora pro mládež, agendu sociálně právní ochrany dětí atd.), což jim znemožňuje věnovat odpovídající pozornost agendě romských komunit.

Pro obce může být finančně náročné vyčlenit pracovníka pro plnění této specifické agendy a průběžně vyhodnocovat vliv jeho činnosti na situaci romských komunit, dále mu zajišťovat další vzdělávání a metodickou podporu.

Úkoly v dané oblasti jsou kraji a obcím právní úpravou stanoveny pouze v obecné rovině. Proto materiál při stanovení priorit vychází z *Koncepce romské integrace*⁴⁰ a *Zásad dlouhodobé Koncepce romské integrace do roku 2025*⁴¹.

³⁹ Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně pozdějších předpisů, § 6 odst.

(7) *Krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti;*

(8) *Obecní úřad obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti.*

⁴⁰ usnesení vlády ČR č. 279 ze dne 7. 4. 1999 o Koncepci politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity napomáhající jejich integraci do společnosti

⁴¹ usnesení vlády ČR č. 1573 ze dne 7. 12. 2005

Cílem Vlády ČR je dlouhodobě rozvíjet opatření k vyrovnaní šancí a kompenzaci vstupních znevýhodnění, která brání Romům plnohodnotně participovat na kulturním, společenském i politickém životě většinové společnosti.

V úvodu se Koncepce zabývá situací romských komunit z hlediska jejich statutu národnostní menšiny a soustředí se na naplňování jejich kulturních potřeb.

Vláda ČR vnímá rozvoj romské kultury a budování respektu k romské historii a zvyklostem nejen jako legitimní právo romské národnostní menšiny, ale i jako prostředek ke zlepšení vztahů mezi Romy a majoritní společností. Posílením povědomí české společnosti o romské kultuře, jazyku a historii lze systematicky bojovat proti stereotypům a předsudkům uplatňovaným vůči příslušníkům romských komunit. Tyto stereotypy a předsudky jsou přitom příčinou symbolického vyloučení i té části Romů, která není vyloučena sociálně a žije běžným způsobem života.

V druhé části se materiál zabývá užší cílovou skupinou, a sice sociálně vyloučenými Romy a řešením jejich situace.

Řešit sociální vyloučení Romů je zásadní i z celospolečenského hlediska, protože tento jev ohrožuje sociální soudržnost, vyhrocuje vztahy mezi většinovou společností a vyloučenou menšinou a zvyšuje riziko šíření extremismu v české společnosti. Navrhovaná opatření se v této části zaměřují na klíčové oblasti života sociálně vyloučených Romů, zejména na oblast vzdělávání, zaměstnanosti, předlužení, bydlení, zdravotnictví a oblast sociální. V těchto oblastech nemají Romové, ať už vzhledem ke strukturálním či k individuálně podmíněným překážkám, stejné příležitosti ve srovnání s majoritní populací a často čelí nerovnému zacházení.

Posledním klíčovým tématem romské integrace je oblast bezpečnosti romských komunit, která zahrnuje dva aspekty – jednak ochranu Romů před pravicovým extremismem a jednak snížení kriminality a výskytu dalších forem rizikového chování v sociálně vyloučených romských lokalitách.

Vládou přijatá Koncepce romské integrace, která si klade za cíl dosažení bezkonfliktního soužití s majoritní společností, vytyčila tyto základní priority, které by mimo vládní úroveň měly být realizovány i na regionální úrovni:

- Odstranění vnějších překážek, které brání začlenění příslušníků romských komunit do společnosti, tedy především odstranění všech forem diskriminace jednotlivců i celých skupin vymezených rasou, barvou pleti, národností, jazykem, příslušností k národu či etnické skupině.
- Zkušenosti z praxe naznačují, že současná ochrana před diskriminací je málo účinná a proto byl v roce 2004 přijat antidiskriminační zákon.
- Pomoc při odstraňování vnitřních překážek, které brání začlenění příslušníků romských komunit do společnosti, tedy především odstranění handicapu ve vzdělávání a kvalifikaci.

Jedná se o komplex vyrovnávacích postupů, které sestávají z aktivit vedoucích ke vzdělanostní úrovni a profesní kvalifikaci. Jedním z nástrojů je například realizace koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, kde by měly klíčovou roli sehrát kraje a obce zřizováním přípravních tříd, případně motivací rodičů, aby jejich děti docházely do mateřských škol. Dále jde o zřizování funkce vychovatele – asistenta pedagoga ve školách s vyšší koncentrací romských dětí. Zkušenosti z praxe a kontakty se školami naznačují výraznou potřebu přípravy pedagogů nejen v oblasti multikulturní výchovy, ale i znalosti specifík romských komunit, kultury a zejména dovedností v komunikaci s rodiči romských dětí.

- Za účinnou metodu v oblasti sociální lze považovat programy terénní sociální práce ve vyloučených romských komunitách, která však musí být zajištěna proškolenými pracovníky;
- Je nezbytné vytvoření systému sociálního bydlení. Využívání institutu zvláštního příjemce dávek, především u rodin s dětmi a tím předcházet zadlužování a riziku ztráty bydlení;
- Zlepšení sociální úrovně příslušníků romských komunit snížením nezaměstnanosti, zlepšení bytové a zdravotní situace, předcházení sociálnímu vylučování v romských komunitách a odstraňování jeho následků;
- Zajištění rozvoje romské kultury a romského jazyka;
- Vytvoření tolerantního prostředí bez předsudků, v němž příslušnost ke skupině vymezené rasou, barvou pleti, národností, jazykem či příslušností k národu není důvodem k odlišnému posuzování jednotlivce a zacházení s ním;
- Zajištění bezpečnosti příslušníků romských komunit (asistenti prevence kriminality).

2. Cílová skupina

2.1 Obecné vymezení cílové skupiny a její popis

Situace romské menšiny patří k nejnaléhavějším otázkám vývoje české společnosti po roce 1989. Je vážnou výzvou ve sféře lidsko-právní, sociálně-ekonomické a v poslední době stále více rovněž bezpečnostní. Přes dílčí úspěchy, např. při rozvoji romského jazyka, kultury či při vytváření struktur a institucí napomáhajících integraci Romů, se nepodařilo dosáhnout celkového pozitivního obratu. Zesilují trendy vedoucí k marginalizaci, sociálnímu vyloučení a k územní segregaci části Romů. Romové čelí denně předsudkům, nesnášenlivosti a diskriminaci. Část Romů podléhá skepsi, apatii či rozhořčení, mnozí nemají dostatečnou důvěru v sebe sama a ani ve společnost. Vzhledem k možnostem, jež se otevřely před českou společností zhroucením komunistického režimu před více než dvaceti lety, je tento vývoj zahanbující a eticky nepřijatelný. Je vážným útokem na základní práva, svobodu, důstojnost a rovnost. Další prohlubování negativních trendů by navíc mohlo vést ke kolapsu společenské soudržnosti a k bezpečnostnímu riziku.

V posledních několika letech dramaticky zesílily některé negativní jevy, např. v oblasti bydlení, územní segregace či předluženosti. Dochází k setrvalému nárůstu sektoru ubytoven, v nichž žijí vedle sebe romské rodiny s dětmi a jednotlivci, kteří jsou v obtížné životní situaci (osoby po výkonu trestu, bezdomovci, drogově závislí), přičemž většina z nich nemá šanci ubytovny opustit – mnohdy nemají šanci se na ubytovny dostat. Objevují se potíže v soužití mezi romskou menšinou a většinovou populací rovněž v místech, kde tomu tak dříve nebylo. Novým fenoménem, který lze pozorovat výrazně od roku 2011, jsou masové sociální nepokoje, které se odvíjí od místních potíží v soužití, někdy posílených vnitřní migrací Romů a dalších chudých za dostupným bydlením. Někdy napětí graduje do podoby otevřených střetů, v nichž se většinové obyvatelstvo přidává na stranu krajně pravicových svolavatelů a organizátorů akcí. Policie ČR však prozatím dovedla v této obtížné situaci zajistit bezpečnost Romů i majoritní společnosti. Nadále však roste napětí a tendence obyvatel k extrémním řešením. Zhoršuje se nejen reálná situace, ale i společenská nálada. Roste frustrace a pocit bezvýchodnosti, jak na straně Romů, tak i na straně majoritní společnosti.

2.2 Vymezení – pokus o kvantifikaci

Početní zastoupení obyvatel romské menšiny v Jihočeském kraji lze pouze odhadovat na základě terénní sociální práce romských poradců a terénních pracovníků. Z tabulky vyplývá, že největší početní zastoupení obyvatel cílové skupiny je ve velkých městech kraje: České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek a Tábor.

Tabulka č. 1: Odhad počtu obyvatel romského etnika v Jihočeském kraji (za rok 2011)

Pořadí podle počtu osob rom. etnika	obec	Počet obyvatel	Odhady počtu z terénu	Podle sčítání lidu r. 2011
1	České Budějovice	154 443	2 500	42
2	Český Krumlov	42 099	1 600	73
3	Jindřichův Hradec	47 732	1 500	14
4	Písek	51 964	800	44
5	Tábor	80 664	600	22
6	Prachatice	33 602	500	18
7	Strakonice	45 309	450	17
8	Vimperk	17 711	200	8
9	Kaplice	19 846	200	0
10	Soběslav	22 124	175	7
11	Týn nad Vltavou	14 041	150	3
12	Třeboň	25 239	150	15
13	Milevsko	18 697	158	4
14	Trhové Sviny	18 477	100	2
15	Vodňany	11 818	50	3
16	Dačice	19 778	30	1
17	Blatná	13 916	30	1
Celkem (rok 2011)		637 460	9 193	274
Celkem (rok 2001)		625 267		613

Situaci romské komunity v našem kraji lze charakterizovat jako stabilní. Dle kvalifikovaných odhadů romských poradců a terénních pracovníků žije v našem kraji přibližně kolem 9 000 Romů, (Rumungro – tzv. slovenští Romové, vlachike Roma – tzv. olaští Romové, ungrike Roma – tzv. maďarští Romové). Většina Romů pochází z oblasti východního Slovenska. Nejpočetnější romské komunity žijí ve všech bývalých okresních městech našeho kraje.

Podle výsledků sčítání lidu v roce 2011 uvádí statistický úřad úbytek romské menšiny v kraji. Toto je ale pouze důsledek skutečnosti, že se Romové ve sčítacích formulářích ke své národnosti nehlásí. Důvody nejsou známy.

3. Koordinace na kraji a obcích.

3.1 Koordinaci v Jihočeském kraji vykonává **krajský koordinátor pro romské záležitosti**.

Problematika je zařazena na odbor Sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení prevence a humanitárních činností, kde působí krajský koordinátor pro záležitosti romské menšiny.

Romský koordinátor pořádá pracovní setkání a semináře s romskými organizacemi, romskými poradci obcí s rozšířenou působností a terénními pracovníky minimálně 4x do roka. Pracovní skupinu tvoří pracovníci obecních úřadů obcí s rozšířenou působností pověřeni agendou integrace příslušníků romské komunity do společnosti.

Významná jsou i setkání na celostátních setkáních, poradách a dalších aktivitách pro romské koordinátory a poradců, které pořádá Rada vlády ČR pro záležitosti romské menšiny.

3.2

Na všech ostatních obcích s rozšířenou působností máme již kontaktní osoby, které se touto problematikou zabývají. Funkce romských poradců jsou ve většině měst kumulované s výkonem činností kurátora pro mládež nebo kurátora pro společensky nepříznivě působivé osoby, či protidrogového koordinátora apod. S ohledem na reformu veřejné správy, a tím i zmenšení obvodů, pokládáme toto spojení za přirozené, ale ne zcela vyhovující. Romští poradci přecházeli na nové obce s rozšířenou působností obvykle v rámci delimitací. Obce s rozšířenou působností mají mimo to možnost požádat si o neinvestiční dotaci na zřízení pozice terénního sociálního pracovníka se zaměřením na romskou komunitu v programu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny „Podpora terénní práce“. V roce 2014 byly v tomto programu úspěšná města Tábor, Milevsko, Český Krumlov, Písek a obec Větřní. V následujícím období bude nutné směřovat veškeré úsilí k větší aktivizaci romského neziskového sektoru v našem kraji a k posílení terénní sociální práce v lokalitách, kde žijí dlouhodobě nezaměstnaní Romové.

Tabulka: Seznam romských poradců a terénních sociálních pracovníků obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje

<i>Obecní úřad</i>	<i>pověřený pracovník</i>	<i>e-mail</i>
MM České Budějovice	Mgr. David Kostohryz	kostohryzd@c-budejovice.cz
Trhové Sviny	Mgr. Vladislav Vlášek	socpece@tsviny.cz
Týn nad Vltavou	Marta Bezlerová	Marta.bezlerova@tnv.cz
Tábor	Mgr. Silvie Kováčová	silvie.kovacova@mutabor.cz
Soběslav	Jana Háková	hakova@musobeslav.cz
Jindřichův Hradec	Mgr. Marcela Longinová	longinova@jh.cz
Dačice	Mgr. Dagmar Čermáková	kurator@dacice.cz
Třeboň	Alena Šedivá	alena.sediva@mesto-trebon.cz
Písek	Mgr. Martina Jeřábková	martina.jerabkova@mupisek.cz
Milevsko	Mgr. Jana Krihová, DiS.	jana.krihova@milevsko-mesto.cz
Strakonice	Ivana Krýsllová	ivana.krysllova@mu-st.cz
Vodňany	není určen	není určen
Blatná	Bc. Kateřina Malečková	maleckovak@mesto-blatna.cz
Český Krumlov	Ing. Jiří Čermák	jiri.cermak@ckrumlov.cz
Kaplice	Bc. Václava Janoušková	janouskova@mestokaplice.cz
Prachatice	Hana Rabenhauptová	hana.rabenhauptova@mupt.cz
Vimperk	Lenka Tomanová	lenka.tomanova@mesto.vimperk.cz

4. SWOT analýza

SWOT analýza v oblasti integrace romských komunit Jihočeského kraje

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> Existence sociálních služeb pro cílovou skupinu; Existence NNO, které se věnují volnočasovým aktivitám dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí; Zmapování sociálně vyloučených lokalit v kraji (GaC + krajský monitoring SVL) ukazuje na podstatně příznivější situaci v oblasti ve srovnání s jinými kraji; Komunitní plánování kraje a obcí s rozšířenou působností; Existence romských poradců na ORP a terénních pracovníků na obcích a v NNO; Systém dávek sociální pomoci; Dotační tituly na úrovni vlády ČR, krajů, obcí, vč. ESF; Informační zdroje o sociálních službách; Příklady dobré praxe v kraji; Udržování romských tradic; Zvyšuje se zájem obcí hledat cesty ke zlepšení situace v problémových lokalitách; Projevy extremismu v kraji. 	<ul style="list-style-type: none"> Vysoká nezaměstnanost, nízká motivace k získání zaměstnání, selhávání rodiny v důsledku vyplácení sociálních dávek; Nízká vzdělanostní úroveň a podceňování významu vzdělání; Není dostatečně rozvinutá terénní sociální práce na obcích, kde je tato služba velice potřebná; Nejednotnost romské komunity, pasivita, rezignace; Neexistence systému sociálního bydlení; Nárůst patologických jevů; Nedostatečná nabídka zaměstnání na trhu práce, není vytvořen fungující model pro začlenění na trh práce; Využívání dotací na terénní sociální pracovníky je provázeno administrativními problémy a nezájmem některých obcí a měst v JK (neexistence dlouhodobého financování, pozdní schvalování a proplácení financí na projekty); Projevy diskriminace (ve všech oblastech, vč. služeb a zdravotnictví); Jazyková komunikační bariéra; Neexistence relevantních dat o zdravotním stavu osob v rizikových lokalitách; Minimální počet zájemců z řad romských žadatelů o pěstounskou péči a náhradní rodinnou péči.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> Finanční zdroje - dotační tituly pro oblast bydlení a terénní práci; Na úrovni ORP působit cíleně k zajištění komplexního přístupu řešení dlouhodobě nepříznivé situace klientů s aktivní účastí jednotlivců i komunity; Řešit problémy také v komunitních plánech obcí, kraje; Vzdělávací programy; Prezentace své kultury, tradic; Účast na besedách, seminářích; Romské osobnosti využívat jako motivační prvek osobního rozvoje, v sociální a osvětové práci; Využít možností odborné pomoci pro vytváření terénních sociálních programů v rizikových lokalitách, které jsou zaměřeny na řešení konkrétních problémů lokality (kvalitní analýzy, odborná supervize). 	<ul style="list-style-type: none"> Extrémní zadluženost; Růst kriminality zejména mladistvých (majetková trestná činnost, drogy, gamblerství); U značného počtu nezaměstnaných hrozí riziko nesplnění podmínky nároku na dávky důchodového pojištění; Opakovaná zklamání, nedůvěra, rezignace; Přebírání rodinných vzorů, chybějící motivace; Lhostejnost společnosti; Růst agresivity mezi Romy a majoritní společností; Zhoršení zdravotního stavu, prevence, životní styl; Dvojí vyloučení - ze společnosti, z komunity; Emigrace, vystěhovávání, ubytovny; Nevyužívání systému předškolní výchovy; Neudržitelnost terénních programů (chybí dlouhodobý systém financování).

5. Cíle a priority v oblasti integrace romské menšiny

Mezi hlavní úkoly romského koordinátora v následujícím období bude patřit:

- Sledovat a analyzovat situaci romských komunit v regionu, a to v oblasti zaměstnanosti, bydlení, školství, zdravotního stavu, bezpečnosti, společenského a kulturního života;
- Koordinovat činnost romských poradců, terénních sociálních pracovníků obcí s rozšířenou působností a romských pedagogických pracovníků na školách (ve spolupráci s pracovníky odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Jihočeského kraje);
- Podporovat terénní sociální práci ve vyloučených romských komunitách či v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením;
- Zlepšovat a aktivizovat romské neziskové organizace v Jihočeském kraji;
- Spolupracovat s obecními samosprávami, orgány státní správy při hledání konsensu mezi požadavky majority a reálnou situací romských komunit;
- Spolupracovat s romskými i neromskými státními i nevládními organizacemi při řešení romské problematiky;
- Spolupracovat na projektech sociální prevence, prevence kriminality a protidrogové prevence;
- Vytvořit romskou reprezentaci na úrovni kraje

Úkoly krajského romského koordinátora Jihočeského kraje vyplývající z naplňování Koncepte romské integrace na období 2015-2017

Priorita 1: Oblast mapování situace

Priorita 2: Oblast koordinace

Priorita 3: Oblast financování

Priorita 4: Oblast vzdělávání

Priorita 1: Oblast mapování situace	
Indikátory	Strukturovaná Závěrečná zpráva o činnosti koordinátora a aktuální situaci v oblasti opírající se o provedená šetření a analýzy v kraji a data získaná prostřednictvím krajských a obecních institucí v oblastech: <ul style="list-style-type: none"> • naplňování kulturních potřeb romské menšiny • zaměstnanosti • bydlení • zdravotního stavu • bezpečnosti • činnost NNO v kraji
Strategie	Shromážděním objektivních dat, prohloubením spolupráce se samosprávami a institucemi získat za určité časové období dosaženou úroveň naplňování Koncepte romské integrace v kraji.
Výsledky	Písemné vyhodnocení závěrečné zprávy o stavu romské menšiny za dané období
Gestor	Krajský romský koordinátor
Opatření 1.1 Naplňování kulturních potřeb romské menšiny v Jihočeském kraji	
Aktivita	1.1.1: Přehled romských kulturních akcí JČK (festivaly, výstavy, koncerty, besedy) 1.1.2: Spolupráce se vzdělávacími institucemi 1.1.3: Zapojení do přípravy aktivit romských NNO v kraji
Výstupy	Přehled romských kulturních akcí v Jihočeském kraji (festivaly, koncerty, besedy, výstavy, apod.) za kalendářní rok, včetně shromáždění propagačních materiálů akcí, fotodokumentace akcí, provedené medializace písemného vyhodnocení akcí (články v tisku apod.). Aktivně spolupracovat s institucemi, které jsou nakloněny udržení romské kultury a jazyka, podílet se na přípravě aktivit organizovaných NNO v kraji a dalšími institucemi.
Termín	Po dobu platnosti koncepce
Výsledky	Písemné vyhodnocení oblasti doložené konkrétními shromážděnými údaji a doporučení konkrétních opatření v této oblasti.

Gestor	Krajský romský koordinátor
--------	----------------------------

Opatření 1.2	Spolupráce při zajišťování aktivní politiky zaměstnanosti romských občanů
Aktivity	1.2.1: Monitorovat rekvalifikační kurzy pro dlouhodobě nezaměstnané 1.2.2: Monitorovat oblast veřejně prospěšných prací, společensky umístitelných míst
Výstupy	Přehled: míra nezaměstnanosti u romských občanů (odhad) rekvalifikační kurzy pro dlouhodobě nezaměstnané. Přehled o realizovaných rekvalifikačních kurzech ÚP v kraji, jejich vyhodnocení ve spolupráci s pověřeným pracovníkem ÚP oblast veřejně prospěšných prací (NNO, romské a další firmy). Veřejně prospěšné práce plní současně několik důležitých cílů, především zabraňují ztrátě pracovních dovedností a návyků, dotace od státu směřují do ekonomicky slabých společenství, a to způsobem, který je většinově akceptovatelnější než vyplácení sociálních dávek, nestigmatizuje příjemce a nabízí potřebné práce nebo služby. A právě z tohoto důvodu by mělo být vynaloženo na podporu veřejně prospěšných prací více finančních prostředků.
Termín	V průběhu 2015-2017
Výsledky	Písemné vyhodnocení oblasti doložené konkrétními shromážděnými údaji a doporučení konkrétních opatření v této oblasti
Gestor	Krajský romský koordinátor, ÚP – krajská pobočka

Opatření 1.3	Spolupráce s obcemi v oblasti bydlení
Aktivity	1.3.1: Příklady dobré praxe na místní úrovni v kraji a zapojení obcí a měst do koncepce sociálního bydlení 1.3.2: Působení vládní Agentury pro soc. začleňování ve městě České Velenice
Výstupy	1. Špatné bydlení, často ve vyloučených lokalitách či na „špatných adresách“, charakterizuje životní situaci značné části romské menšiny. Romové a romské rodiny, žijící mimo vyloučené lokality, často narážejí na obavy, předsudky a diskriminaci ze strany pronajímatelů nemovitostí. Tíživým, rozrůstajícím se fenoménem je paralelní segment drahého, nekvalitního bydlení na ubytovnách. Doplatek na bydlení je v současnosti nepřiměřeně využíván na úhradu předražených forem bydlení. Nastartovat celkové změny se, přes příklady dobré praxe na místní úrovni, zatím nedaří. Klíčovým elementem je přitom absence sociálního bydlení. 2. Působení Agentury pro soc. začleňování v romských lokalitách ve městě České Velenice
Termín	V průběhu 2015-2017
Výsledky	Písemné vyhodnocení oblasti doložené shromážděnými konkrétními údaji a doporučení konkrétních opatření v této oblasti
Gestor	Krajský romský koordinátor, Agentura pro sociální začleňování

Opatření 1.4	Podpora integrace Romů na místní úrovni
Aktivity	1.4.1 Ve spolupráci se samosprávami využívat možnosti vstupu Agentury pro soc. začleňování, která pomáhá obcím a městům při mapování a poznávání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro jejich řešení a při získávání financí na tyto postupy. 1.4.2: Podpora terénní práce a posílení a rozšíření počtu romských poradců na obcích a městech
Výstupy	Agentura pro soc. začleňování propojuje místní subjekty (města a obce a jejich úřady, ale také neziskové organizace, školy a školská zařízení, úřady práce, zaměstnavatele, policii a veřejnost), aby při sociálním začleňování spolupracovaly. Spolupracuje s ministerstvy, přenáší informace z komunální úrovně směrem ke státní správě, podílí se na formování státní politiky sociálního začleňování a její koordinaci. V současné chvíli Agentura spolupracuje s 26 městy a obcemi z celé České republiky. Agenturu lze výstižně definovat jako řešitele sociálního problému, který se nejviditelněji projevuje vznikem tzv. sociálně vyloučených lokalit s převahou romského obyvatelstva. Posílení a rozšíření počtu romských poradců, či terénních pracovníků je potřeba vyhodnotit i v kontextu nedostatečného počtu sociálních pracovníků v obcích, což je

	fenomén, jímž se zabývá Strategie sociálního začleňování do roku 2020. Nejvhodnějším systémovým řešením je zřízení pozice romského poradce na obcích (alespoň obcích s rozšířenou působností), podobně jako existoval systém romských poradců na okresních úřadech (změna zákona o obcích).
Termín	V průběhu 2015-2017
Výsledky	Závěrečná zpráva o stavu Romů v Jihočeském kraji
Gestor	Agentura pro sociální začleňování, terénní pracovníci a krajský romský koordinátor

Opatření 1.5	Bezpečné soužití a spolupráce s bezpečnostními složkami státu v oblasti extremismu.
Aktivity	1.5.1: Spolupracovat se skupinou styčného důstojníka Krajského ředitelství Policie ČR, tím se myslí zejména výměna informací v oblasti kriminality občanů romské menšiny a jejich bezpečnosti 1.5.2: Nadále rozvíjet program asistent prevence kriminality, průběžně jej vyhodnocovat a zvyšovat podíl Romů/ Romek zapojených do programu
Výstupy	- Monitorování situace v kraji z hlediska bezpečnosti občanů vůči extrémistickým skupinám ve spolupráci se styčným důstojníkem pro národnostní menšiny - Program asistent prevence kriminality je jednoduchým a efektivním nástrojem prevence kriminality, jehož velkou předností je přímé zapojení příslušníků romské menšiny do prevence a zvyšování zaměstnanosti u těžko zaměstnatelných osob.
Termín	V průběhu 2015-2017
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti v kraji za uplynulé období
Gestor	Styčný důstojník pro národnostní menšiny, krajský romský koordinátor

Opatření 1.6	Rozvoj neziskových organizací, které nejsou poskytovateli sociálních služeb
Aktivity	1.6.1: Aktivizace romských NNO k předkládání projektů a zaměření činnosti na aktivity s dětmi a mládeží 1.6.2: Pravidelné setkávání romských a proromských NNO a výměna zkušeností
Výstupy	-Přehled užší spolupráce s NNO v kraji, které se věnují romské komunitě: aktivizace jejich činnosti v oblasti volného času dětí, -Pravidelná setkání romských NNO (výměna zkušeností, informace o dotacích, -Prezentace příkladů dobré praxe v NNO
Termín	V průběhu 2015-2017
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období
Gestor	Krajský romský koordinátor

Priorita 2 Oblast koordinace	
Indikátory	Udržení současného systému koordinace problematiky integrace romské menšiny v JČK, průběžné poskytování informací o realizovaných programech, prohloubení spolupráce se samosprávou a centrálními orgány
Strategie	Pravidelnými poradami s romskými poradci, terénními pracovníky, výměnou zkušeností, dosáhnout zkvalitnění celkové koordinace směrem k obcím a efektivnější naplňování úkolů koncepce romské integrace.
Gestor	Krajský romský koordinátor

Opatření 2.1	Zachování stávajícího systému koordinace romských poradců na ORP
Aktivity	2.1.1: Pravidelná setkávání s romskými poradci 2.1.2: Zajištění průběžné a komplexní informovanosti romských poradců, zejména z centrálních orgánů RVPZRM (dále jen Rada vlády pro záležitosti romské menšiny)
Výstupy	Zápisy z pracovních porad s romskými poradci, seznamování se s příklady dobré praxe přímo v terénu, organizace seminářů a vzdělávacích aktivit podle aktuální potřeby. Pravidelná setkání romských NNO (výměna zkušeností, informace o získávání dotací). Prezentace příkladů dobré praxe v těchto organizacích.
Termín	V průběhu 2015-2017
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období
Gestor	Krajský romský koordinátor

Opatření 2.2	Prohloubení spolupráce kraje se samosprávami obcí
Aktivity	2.2.1: Aktivní spolupráce s obcemi na posílení koordinace v oblasti romské integrace 2.2.2: Spolupráce s obcemi při koordinaci zlepšení stavu sociálně vyloučených rodin
Výstupy	Spolupráce se samosprávami obcí na řešení problémů integrace Počet setkání se samosprávami obcí a poskytovateli služeb Zápisy z realizovaných setkání Vzájemné poskytování informací o realizovaných projektech a programech v kraji, o výzvách dotačních titulů kraje, ústředních orgánů, a dalších institucí
Termín	V průběhu 2015-017
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období
Gestor	Krajský romský koordinátor

Opatření 2.3.	Prohloubení spolupráce kraje s centrálními orgány
Aktivity	2.3.1: Pravidelná účast na poradách krajských koordinátorů, Výboru pro spolupráci se samosprávami apod. 2.3.2: Účast na vzdělávacích aktivitách, seminářích k aktuálním problémům 2.3.3: Vypracování podrobné a kvalitní Závěrečné zprávy o situaci v Jihočeském kraji pro RVPZRM
Výstupy	Pravidelná účast na poradách centrálních orgánů, předávání aktuálních informací, účast na metodických seminářích organizovaných RVPRM a MPSV, připomínkování materiálů z centrálních orgánů, účast na jednání členů Výboru pro spolupráci se samosprávami
Termín	V průběhu 2015-017
Výsledky	Závěrečná zpráva o všech jednáních s Radou vlády pro záležitosti romské menšiny a dalšími instituty
Gestor	Krajský romský koordinátor

Priorita 3 Oblast financování	
Opatření 3.1	Zachování grantového programu kraje a jeho rozšíření
Indikátory	Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu oblasti v příslušném období. Finanční prostředky z jiných zdrojů, atd.
Aktivita.	3.1.1 Zachování stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje.
Fin. zdroje	Krajský úřad Jihočeského kraje
Výstupy	Udržení stávajících mechanismů finanční podpory KÚ JČK a do dalších let dle možnosti rozpočtu a priorit Krajského úřadu Jihočeského kraje snaha o navýšování finančních prostředků GP - Podpora sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území JČK. Potřeba udržení kvality a sítě služeb. Celková výše podpory služeb a aktivit, počet podpořených služeb, realizovaných programů. Počet účastníků programů. Optimalizace GP a možnost zefektivnění a zjednodušení GP. Na základě odůvodněných a dlouhodobě plánovaných potřeb zajistit odpovídající finanční prostředky prostřednictvím samosprávy kraje.
Termín	Průběžně, každoročně
Výsledky	Navýšení finančních prostředků a rozdělení již stávajících finančních prostředků kraje na jednotlivé poskytovatele. Zajištění optimálního a efektivního financování služeb a aktivit procesu sociálního začleňování v JČK, kterým se kraj podílí na včasné identifikaci osob ohrožených sociálním vyloučením.
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence, školský metodik, krajský romský koordinátor)

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2015..... 700 tis. Kč – grantový program Jihočeského kraje na Podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje.

Rok 2016..... 1 mil. Kč – grantový program Jihočeského kraje Podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje.

Rok 2017..... 1 mil. Kč – grantový program Jihočeského kraje Podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje.

Stávající celková alokovaná částka je dle názoru romského koordinátora a NNO příliš nízká, za stávajících podmínek není možné udržet kvalitní síť služeb, a proto bude snaha jednou z priorit této Koncepce snaha o navyšování finančních prostředků prostřednictvím komunikace se samosprávou kraje.

Priorita 4 Oblast vzdělávání	
Opatření 4.1.	Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením.
Indikátory	Podporovat průběžně a nadále nabízet školám možnost zřizování pozic asistentů pedagoga pro děti a studenty se znevýhodněním na I. i II. stupni ZŠ. Pokračování v předávání informací školám k dotačnímu programu Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol.
Aktivita.	4.1.1 Zajištění odborných vzdělávacích seminářů pro pracovníky v oblasti prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením.
Fin. zdroje	Dotace na činnost koordinátora romských poradců
Výstupy	Počet realizovaných vzdělávacích akcí – počet seminářů. Organizace vzdělávacích seminářů Medializace, koordinace, přímá realizace, počet účastníků.
Termín	2015-2017
Výsledky	Zvyšování odborné úrovně terénních sociálních pracovníků, kteří se zabývají osobami ohroženými sociálním vyloučením.
Gestor	Krajský romský koordinátor

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2015..... 20.000,- Kč (vzdělávací seminář), lektorné (nákup služeb)

Rok 2016..... 20.000,- Kč (vzdělávací seminář), lektorné (nákup služeb)

Rok 2017..... 20.000,- Kč (vzdělávací seminář), lektorné (nákup služeb)

Zpracoval Bc. Roman Slivka

Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje v roce 2015 - 2017

Úvod

Téma kriminality se dotýká každého občana. Informacím o zločinech všeho druhu se nelze vyhnout a jsou vždy součástí zpravodajství různých médií. Stejně tak výzkumy veřejného mínění potvrzují skutečnosti, že kriminalitu a její jednotlivé podoby vnímají občané jako jeden z hlavních současných problémů. Kontrola kriminality má dvě strategie. První strategie je represivní, která reaguje na již spáchaný trestný čin a má především trestněprávní charakter. Pro tuto strategii se využívá zejména bezpečnostních složek, které zajišťují veřejný pořádek. Druhou strategií kontroly kriminality je strategie preventivní. Prevence kriminality se orientuje na aktivní předcházení zločinu. Využívá prostředků z různých oblastí sociálního života k omezování kriminogenních příležitostí a minimalizování následků spojených s trestnou činností.

Stejně jako v dalších oblastech je nutné pro efektivní proces v oblasti prevence kriminality zpracovat strategii prevence kriminality, která bude vycházet z aktuální situace v Jihočeském kraji a bude utvářet jasný rámec systémového přístupu k preventivním aktivitám. Proto byla vypracována tato Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2015 – 2017 (dále jen „Koncepce“), která vychází z doporučení Ministerstva vnitra k tvorbě koncepcí prevence kriminality, plní cíle Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 – 2015 schválené usnesením vlády České republiky č. 925 ze dne 14. prosince 2011 a stanovuje v krajském rozsahu vize, cíle a opatření prevence kriminality. Střednědobý dokument svým obsahem navazuje na dříve schválené koncepční materiály, využívá zkušeností i výstupů předcházející Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na léta 2012 - 2014.

Aktuální bezpečnostní situaci v Jihočeském kraji popisují vybrané demografické a socioekonomické ukazatele, analýza kriminality a institucionální analýza. Závěrečná SWOT analýza slouží k nalezení silných a slabých stránek v oblasti prevence kriminality Jihočeského kraje a snaží se vyhledat příležitosti i hrozby krajské prevence kriminality.

1. Popis současného stavu systému prevence kriminality

Páchání trestné či obdobné činnosti je ovlivňováno mnoha faktory, které kriminalitu přímo vyvolávají, usnadňují nebo podporují. Přes značnou snahu kriminologů nelze přesně stanovit, které faktory ovlivňují kriminalitu nejvíce. Stejně tak je obtížné nalézt s určitostí nejlepší a nejefektivnější preventivní aktivity, kterými by se nám dařilo kriminalitu snižovat. Přesto se jistě shodneme, že je lepší zločinu předejít, než následně řešit. Vzhledem k výše uvedenému je důležité při plánování prevence kriminality brát zřetel na všechny okolnosti ovlivňující příčiny, vznik i průběh sociálně nežádoucího chování. Kriminalita je dynamickým jevem a je důležité sledovat, jaký na ní mají vliv změny ve společnosti a stejně tak i nové možnosti, které přináší technický pokrok. Dále je velmi důležité analyzovat vliv preventivních aktivit na požadované pozitivní důsledky týkající se vývoje kriminality. Protože ne všechny aktivity se v dlouhodobém sledování jeví pozitivně.

Při vytváření obsahu Koncepce je nezbytné identifikovat regionální specifika výskytu kriminality, výskyt sociálně vyloučených lokalit, míru nezaměstnanosti v regionech a brát v potaz další aspekty ovlivňující zejména růst kriminality. Dílčí analýzy zpracované v Koncepci mají přispět k zohlednění faktorů, které mohou mít vliv na vývoj kriminality a slouží ke koncipování vizí, strategických cílů i opatření k samotné realizaci zamýšlených preventivních aktivit.

1.1 Systém prevence kriminality

Současný systém prevence kriminality je uveden ve Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 (dále jen „Strategie PK ČR“) schválené usnesením vlády České republiky č. 925 ze dne 14. prosince 2011. Systém prevence kriminality je rozdělen do tří úrovní – republikové, krajské

a lokální⁴². Úlohou krajské úrovně, do níž patří jednotlivé vyšší územně samosprávné celky, je podle této Strategie PK ČR, organizovat v samostatné působnosti preventivní politiku na svém území. V případě, že se kraj zapojí do krajské úrovně systému prevence kriminality, má navíc možnost získávat na realizaci svých projektů prevence kriminality státní účelovou dotaci, určovat lokální potřebnost a hodnotit jednotlivé programy prevence kriminality měst a obcí.

Na kriminalitu z pohledu Koncepce nelze pohlížet pouze ve smyslu trestního zákona, který definuje jednání, které je posuzováno jako trestná činnost, ale jedná si i o další formy chování, které společnost vnímá jako nežádoucí či závadové. Toto společensky nežádoucí chování je velice často v úzké vazbě s dalšími sociálně nežádoucími projevy. Je proto přínosné, že Koncepce je dílčí součástí Koncepce Oddělení prevence a humanitních činností, ve které jsou plánovány další preventivní aktivity, které kriminalitu jistě ovlivňují. Vlastní existence Oddělení prevence a humanitních činností v Jihočeském kraji, které spojuje příbuzné oblasti je přínosem v krajském systému prevence kriminality vzhledem k možnosti každodenní komunikace a spolupráce.

Na krajské úrovni je dále v souladu se Strategií PK ČR zřízena odborná a koncepční Pracovní skupina prevence kriminality (dále jen „Pracovní skupina“) složená ze zástupců Krajského úřadu Jihočeského kraje, zástupců NNO v kraji a samosprávy z obcí.

Pracovní skupina prevence kriminality má v současnosti toto složení:

- manažer prevence kriminality JČK
- krajský protidrogový koordinátor, vedoucí OPHČ
- školská koordinátorka prevence rizikového chování JČK
- metodik sociální prevence JČK
- krajský romský koordinátor
- metodik plánování sociálních služeb JČK
- referentka pro speciální školy a školská zařízení JČK
- zástupce Policie ČR preventivně informační oddělení
- vedoucí středisek PMS Jihočeského soudního kraje
- ředitel Městské charity ČB
- zástupce samosprávy z obcí JČK

Smyslem Pracovní skupiny je výměna informací, koordinace aktivit jednotlivých oblastí a účelné vynakládání finančních prostředků.

1.2 Financování prevence kriminality

Strategie PK ČR uvádí v metodách a nástrojích k dosažení cílů mimo jiných programy sociální prevence, situační prevence, včetně informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a pomoci obětem trestných činů. Dalšími nástroji jsou specifické projekty, kdy mezi nejvíce úspěšné lze v současnosti zařadit projekt Asistenta prevence kriminality, který je již realizován v několika městech Jihočeského kraje. Tato oblast je financována zejména z dotačního programu Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra, v rámci něhož jsou přerozdělovány státní účelově vázané finanční prostředky.

Z uplatňované typologie projektů prevence kriminality Ministerstva vnitra, lze široké spektrum projektů prevence kriminality rozčlenit dle převažující povahy aktivit do následujících částí⁴³:

Sociální prevence

- sportovní aktivity (sportovní vybavení, skate + in line areály, sportovní plácky, školní hřiště zpřístupňovaná veřejnosti, sportovní vybavení + půjčovny);
- jiné zájmové aktivity (klubové, technické, umělecké);
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež + streetwork;
- poznávací akce, výchovné a terapeutické pobyty;
- krizová a poradenská zařízení (azylová zařízení, výchovná zařízení);

⁴² Ministerstvo vnitra. *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 – 2015*. 1. vyd. Praha: MVČR, 2012

⁴³ Dočkal, M., Dostálová, I. *Typy projektů prevence kriminality*. 1. vyd. Praha: Tiskárna MV, 2008

- specifické projekty (projekty na zvyšování právního vědomí, projekty participující na činnosti Probační a mediační služby ČR, Systém včasné intervence, Asistent prevence kriminality, Junior fan kluby – prevence diváckého násilí, apod.);
- pomoc obětem trestné činnosti.

Situační prevence

- městské kamerové dohlížecí systémy (MKDS);
- pult centralizované ochrany;
- signál v tísni;
- bezpečnostní stojany pro kola (uzamykatelné řetězy);
- osvětlení rizikových míst;
- oplocení rizikových míst.

Informování občanů

- media (tisk, audio, video, internet);
- akce pro veřejnost (besedy na školách, v dětských domovech, azylových zařízeních, klubech a domovech pro seniory, dny s policií, výstavy);
- zařízení pro veřejnost (schránky důvěry, vývěsní skřínky, poradenské místnosti policie, expozice, výstavy);
- venkovní prostředky k informování veřejnosti (varovné nápisy, cedule, značky, panely, plakáty, billboardy, citylighty);
- kampaně;
- kurzy nácviků sebeobrany;
- bezpečná lokalita.

Projekty prevence kriminality, jejichž realizátorem je obec nebo kraj, jsou finančně každoročně podporovány z dotačního programu Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra. Pod názvem „Program prevence kriminality“ jsou v této spojitosti přerozdělovány finanční prostředky z kapitoly všeobecná pokladní správa státního rozpočtu na investiční a neinvestiční výdaje. Níže jsou v tabulce uvedeny projekty obcí realizované v letech 2012 – 2014.

Tabulka 1 - Projekty obcí realizované v Jihočeském kraji v letech 2012 - 2014

<i>Město</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Výše dotace</i>	<i>Rok</i>	<i>Typ prevence</i>
České Budějovice	Rozšíření MKDS Lannova třída a Okružní ulice	550 000 Kč	2012	situační
	Senioři, nedejte se	46 000 Kč	2012	informační
	Vzdělávání strážníků MP	40 000 Kč	2013	sociální
	Asistenti prevence kriminality	339 000 Kč	2013	sociální
	Psychosociální pomoc obyvatelům žijícím v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením	45 000 Kč	2013	sociální
	Streetwork Novohradská	53 000 Kč	2013	sociální
	Prevence kriminality na sídlišti Máj	134 000 Kč	2013	sociální
	Asistent prevence kriminality 2014	816 000 Kč	2014	sociální
	Prevence kriminality na sídlišti Máj	179 000 Kč	2014	sociální
	Tábor pro děti ohrožené rizikovým chováním	77 000 Kč	2014	sociální
	Prevence kriminality - Okružní	51 000 Kč	2014	sociální
	Prevence kriminality - Palackého náměstí	24 000 Kč	2014	sociální
	<i>Celkem</i>	2 354 000 Kč		

Český Krumlov	Speciální výslechová místnost	199 000 Kč	2014	sociální
	Rozšíření MKDS	350 000 Kč	2014	sociální
	<i>Celkem</i>	549 000 Kč		
Jindřichův Hradec	Pořízení pultu centralizované ochrany	85 000 Kč	2013	situační
	Výchovně rekreační tábor pro děti	120 000 Kč	2013	sociální
	Rozšíření MKDS	147 000 Kč	2014	situační
	Speciální výslechová místnost	198 000 Kč	2014	sociální
	<i>Celkem</i>	550 000 Kč		
Písek	Rozšíření MKDS	300 000 Kč	2012	situační
	Rozšíření MKDS	340 000 Kč	2013	situační
	Speciální výslechová místnost	239 000 Kč	2014	sociální
	Asistent prevence kriminality	178 000 Kč	2014	sociální
	<i>Celkem</i>	1 057 000 Kč		
Strakonice	Speciální výslechová místnost	218 000 Kč	2014	sociální
	Asistent prevence kriminality	337 000 Kč	2014	sociální
	<i>Celkem</i>	555 000 Kč		
Třeboň	Intervenční program pro děti v péči kurátorů OSPOD	135 000 Kč	2013	sociální
	<i>Celkem</i>	135 000 Kč		
Týn nad Vltavou	Skatepark	295 000 Kč	2012	sociální
	<i>Celkem</i>	295 000 Kč		sociální
Větřní	Vybavení klubovny v Rožmberské ulici	118 000 Kč	2014	sociální
	Letní táborový pobyt pro děti ze sociálně vyloučených lokalit	84 000 Kč	2014	sociální
	<i>Celkem</i>	202 000 Kč		
Vimperk	Rozšíření MKDS	348 000 Kč	2012	situační
	Bezpečnost pro seniory	96 000 Kč	2012	informační
	Asistent prevence kriminality	327 000 Kč	2013	sociální
	Asistent prevence kriminality	224 000 Kč	2014	sociální
	<i>Celkem</i>	995 000 Kč		

Jihočeský kraj využil dotačního programu Ministerstva vnitra k úspěšné realizaci projektu zaměřeného na prevenci kriminality páchané na seniorech „Bezpečí pro seniory – informace a připravenost“, který byl realizován v roce 2012.

2. Vybrané demografické a socioekonomické ukazatele

Z analýzy věnované demografickým a socioekonomickým ukazatelům vyplývá, že se v Jihočeském kraji aktuálně objevuje několik klíčových faktorů, které v nemalé míře mohou ovlivňovat vývojové trendy kriminality.

2.1 Míra nezaměstnanosti

Z dosavadní praxe vyplývá, že míra nezaměstnanosti je považována za jeden z kriminogenních faktorů vyvolávající páchání trestných činů.

Tabulka vývoje míry nezaměstnanosti v Jihočeském kraji dle obcí s rozšířenou působností, kdy nezaměstnanost je vyjádřena podílem počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání na celkovém počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let.

Tabulka 2 - Vývoj míry nezaměstnanosti v Jihočeském kraji v letech 2007 – 2013

Název ORP	2007	2008	2009	2010	2011	2013*
Blatná	4,32	4,53	6,46	7,27	6,96	6,75
České Budějovice	2,39	2,65	4,27	4,71	4,40	6,07
Český Krumlov	5,53	5,79	7,99	9,27	8,27	10,42
Dačice	4,97	4,75	9,17	9,04	7,37	7,46
Jindř. Hradec	3,03	2,83	5,17	5,47	5,14	6,90
Kaplice	4,15	4,96	8,48	8,28	6,89	8,89
Milevsko	4,63	4,86	6,50	6,13	5,51	5,93
Písek	3,48	3,65	5,72	6,27	5,39	7,28
Prachatice	2,98	3,77	5,27	5,64	5,34	6,30
Soběslav	3,69	4,34	7,33	8,00	7,49	8,44
Strakonice	3,72	4,41	6,60	7,93	6,39	8,09
Tábor	3,29	3,73	6,80	7,30	6,99	8,05
Trhové Sviny	2,57	2,74	5,35	5,34	4,77	6,62
Třeboň	2,78	2,78	5,29	5,00	4,76	7,43
Týn nad Vltavou	2,90	3,26	5,41	5,32	5,13	6,75
Vimperk	2,75	3,00	5,02	5,28	5,00	6,32
Vodňany	4,91	5,24	7,60	8,72	8,67	9,00

*Údaj za rok 2013 je vztažen ke dni 31. 3. 2013, údaje za rok 2012 nejsou k dispozici.

2.2 Míra chudoby

Dalším kritériem může být míra chudoby, kterou se pokusíme analyzovat z počtu vyplacených sociálních dávek závislých na výši příjmu. Celkové počty dávek a finančních částek dle jednotlivých ORP jsou uvedeny v tabulkách⁴⁴ z let 2012 a 2013 včetně nárůstu či poklesu v procentech.

⁴⁴ Úřad práce ČR – krajská pobočka v Českých Budějovicích. *Interní materiál výše vyplacených sociálních dávek dle jednotlivých kontaktních pracovišť*, 2014

Tabulka 3 - Míra chudoby v Jihočeském kraji v roce 2012

ORP	počet	celková částka	Počet obyvatel	index počtu dávek na 10 000 obyvatel
Blatná	1 291	4 907 139 Kč	13 833	933
České Budějovice	14 510	55 762 913 Kč	155 589	933
Český Krumlov	11 871	36 105 344 Kč	41 639	2 851
Dačice	2 922	11 102 031 Kč	19 601	1 491
Jindřichův Hradec	5 324	19 932 267 Kč	47 595	1 119
Kaplice	4 736	18 136 741 Kč	19 592	2 417
Milevsko	1 472	5 406 237 Kč	18 546	794
Písek	12 154	44 193 861 Kč	51 978	2 338
Prachatice	4 240	16 853 538 Kč	33 449	1 268
Soběslav	2 365	8 481 406 Kč	22 071	1 072
Strakonice	6 397	24 052 821 Kč	45 154	1 417
Tábor	13 694	50 848 454 Kč	80 612	1 699
Trhové Sviny	1 101	3 975 679 Kč	18 563	593
Třeboň	2 139	8 524 089 Kč	25 026	855
Týn nad Vltavou	2 090	8 702 249 Kč	14 112	1 481
Vimperk	2 755	10 977 264 Kč	17 581	1 567
Vodňany	1 544	5 870 692 Kč	11 670	1 323

Tabulka 4 - Míra chudoby v Jihočeském kraji v roce 2013

ORP	počet	celková částka	Počet obyvatel	index počet dávek na 10 000 obyvatel	počet změna v % proti roku 2012	celková částka změna v % proto roku 2012
Blatná	1 497	5 612 155 Kč	13 833	1 082	15,96%	14,37%
Č. Budějovice	19 289	76 417 947 Kč	156 207	1 235	32,94%	37,04%
Český Krumlov	15 667	66 669 443 Kč	41 685	3 758	31,98%	84,65%
Dačice	3 234	12 322 246 Kč	19 518	1 657	10,68%	10,99%
Jindř. Hradec	7 233	26 359 167 Kč	47 552	1 521	35,86%	32,24%
Kaplice	6 305	24 494 669 Kč	19 488	3 235	33,13%	35,06%
Milevsko	2 026	7 150 068 Kč	18 486	1 096	37,64%	32,26%
Písek	17 095	94 065 369 Kč	52 018	3 286	40,65%	112,85%
Prachatice	5 630	22 885 299 Kč	33 426	1 684	32,78%	35,79%
Soběslav	2 243	8 237 046 Kč	22 058	1 017	-5,16%	-2,88%
Strakonice	8 223	31 455 873 Kč	45 082	1 824	28,54%	30,78%
Tábor	19 629	72 236 055 Kč	80 553	2 437	43,34%	42,06%
Trhové Sviny	1 527	5 586 933 Kč	18 654	819	38,69%	40,53%
Třeboň	3 640	14 309 894 Kč	24 932	1 460	70,17%	67,88%
Týn nad Vltavou	2 780	11 342 440 Kč	14 104	1 971	33,01%	30,34%
Vimperk	3 265	12 881 690 Kč	17 512	1 864	18,51%	17,35%
Vodňany	1 695	6 686 412 Kč	11 599	1 461	9,78%	13,89%

2.3 Sociálně vyloučené lokality

Monitoring lokalit ohrožených sociálním vyloučením byl vypracován pracovníky Oddělení prevence a humanitních činností Krajského úřadu Jihočeského kraje. Cílem bylo zmapovat aktuální stav lokalit v Jihočeském kraji a výsledný materiál použít jako jeden z podkladů pro vypracování aktuální Koncepce oddělení prevence a humanitních činností 2015 – 2017.

Monitoring byl realizován v období 07/2013 – 07/2014. V prvotní fázi byly písemně osloveny všechny obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Obce v žádosti o spolupráci obdržely základní definici pojmů lokalit ohrožených sociálním vyloučením se základními znaky potřebnými pro potřeby tohoto monitoringu. V této fázi nebylo osloveno magistrátní město České Budějovice, které tuto problematiku má zpracovanou ve svém strategickém materiálu Rozvojový plán sociálních služeb České Budějovice 2013 – 2018 (dostupné na <http://rpss.c-budejovice.cz/cz/dokumenty/stranky/rozvojovy-plan-socialnich-sluzeb-ceske-budejovice.aspx>) a dále v Plánu prevence kriminality města na léta 2014 – 2015 a pro potřeby tohoto monitoringu byly informace z těchto materiálů dostačující. Ze všech oslovených 16 ORP se vrátilo 10 zcela vyplněných dotazníků od obcí, které na svém území identifikovali lokality ohrožené sociálním vyloučením. Zbýlé obce zaslaly informaci, že na svém území neidentifikovaly žádnou lokalitu s uvedenými znaky sociálního vyloučení.

Ve druhé fázi monitoringu byla provedena místní šetření přímo v lokalitách definovaných z vyplněných dotazníků. Navštíveny byly i lokality uvedené v Gabalově analýze z roku 2006, které nebyly v dotaznících uvedeny a lokalitách, o kterých měli zpracovatelé monitoringu informace z jiných přístupných zdrojů. V lokalitách bylo hovořeno přímo s obyvateli a další upřesňující informace podali i pracovníci Městských úřadů, kteří se zabývají příslušnou problematikou (sociální pracovníci, referenti, poradci a další znalí problematiky). V navštívených lokalitách byla zhotovena fotodokumentace objektů. Shromážděné dostupné informace byly doplněny o data z veřejně přístupných sekundárních zdrojů a statistické informace. Poslední fází pak bylo zpracování závěrečného dokumentu popisujícího stav lokalit ohrožených sociálním vyloučením v Jihočeském kraji. Dokument byl před zveřejněním zaslán k připomínkám příslušným spolupracujícím sociálním odborům Městských úřadů.

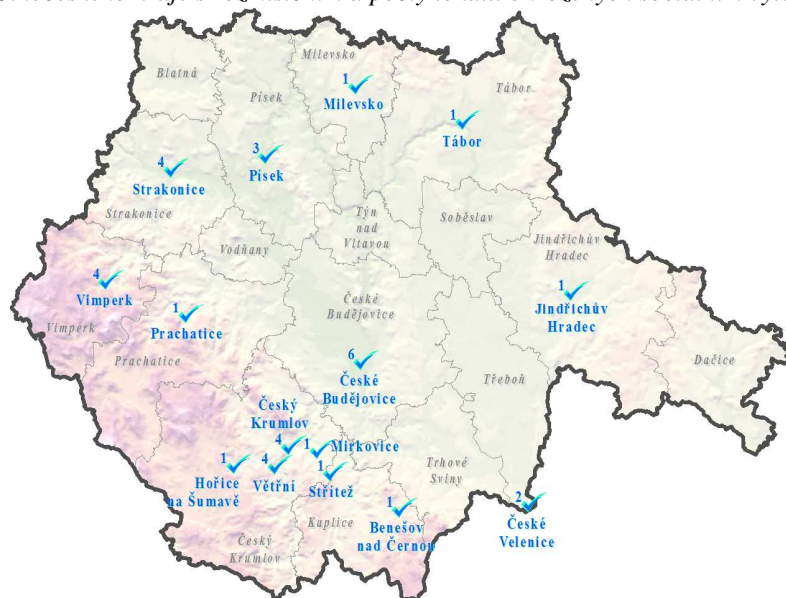
Po provedeném dotazníkovém šetření a následných místních šetřeních přímo v lokalitách bylo v Jihočeském kraji identifikováno celkem 35 lokalit v obcích, které splňovaly znaky lokalit ohrožených sociálním vyloučením dle stanovených kritérií. V době dokončování Koncepce byla lokalita v Č. Budějovicích ve Vrbenské ulici v rekonstrukci a účel domu by se měl změnit. O tomto rozhodne nové vedení města.

Tabulka 5 - Přehled lokalit ohrožených sociálním vyloučením v Jihočeském kraji

ORP	Obec	Označení lokality
České Budějovice	České Budějovice	Sídliště Máj
		Okružní ulice - Ubytovna pro neplatiče
		Vrbenská ulice
		Novohradská ulice
		Pekárenská ulice
		Palackého náměstí
Český Krumlov	Český Krumlov	Sídliště Mír - Lipová ulice
		Horní Brána - za Tavírnou
		Nádražní předměstí – Vyšehrad
		Plešivec ulice 5. Května
	Hořice na Šumavě	Skláře
	Mirkovice	Mirkovice
	Větrní	Rožmberská ulice

		Papírenská
		Frymburská
		Šumavská ulice
Jindřichův Hradec	Jindřichův Hradec	Nežárecká ulice - "Šindelna"
Kaplice	Střítež	Kaplice Nádraží - dům č.p. 12
	Benešov nad Černou	Ubytovna "Titanic"
Milevsko	Milevsko	Masarykova ulice - "Reicherák"
Písek	Písek	Purkratice
		Svatoplukova
		Sídlíště Portýč
Prachatice	Prachatice	Krumlovská ulice
Strakonice	Strakonice	Budovatelská ulice
		Komenského ulice
		Havlíčková ulice
		V Ráji - periférie města
Tábor	Tábor	Lužnická ulice - "Fišlovka"
Třeboň	České Velenice	Vitorazská ulice
		Štefánikova ulice – ubytovna
Vimperk	Vimperk	U lázní
		Pasovská
		Výškovice
		Svornosti

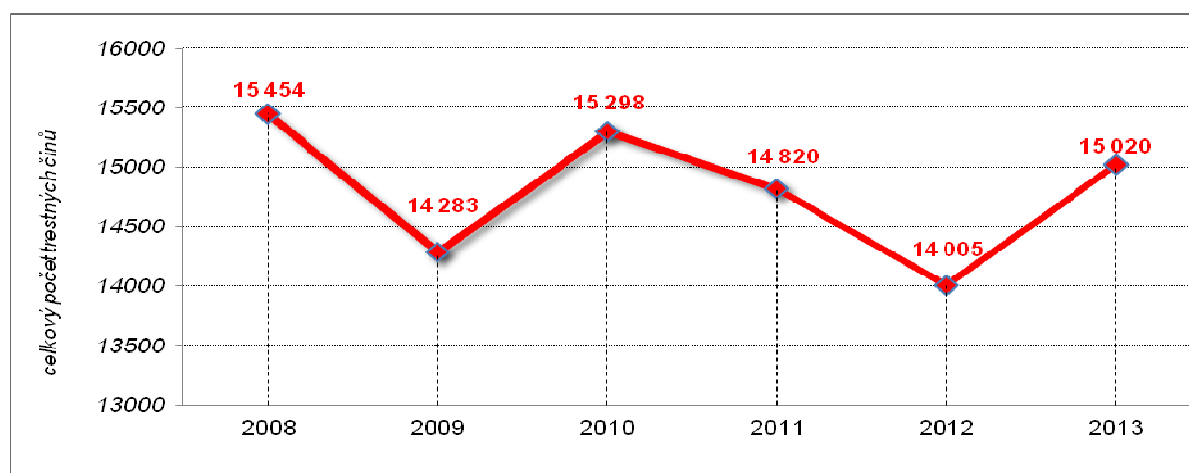
Obrázek 1 - Mapa Jihočeského kraje s rozmístěním a počty lokalit ohrožených sociálním vyloučením

3. Analýza trestné činnosti

Celková kriminalita v Jihočeském kraji se v roce 2013 zvýšila o cca 1000 trestných činů. Toto zvýšení je přibližně o 7% a v přibližně stejné výši došlo k nárůstu v celé ČR. V celkovém počtu evidovaných trestných činů byl kraj na šestém místě z krajů v České republice včetně hlavního města Prahy. Posunul se tedy o jednu příčku výš, kdy v roce 2012 byl na sedmém místě. Celkový počet trestných činů v roce 2013 narostl, ale nepřevýšil hodnoty z roku 2008 a 2010, které jsou nejvyšší ve sledovaném období.

Graf 1 - Vývoj celkové kriminality v Jihočeském kraji v letech 2008 – 2013

3.1 Kriminogenní faktory v Jihočeském kraji

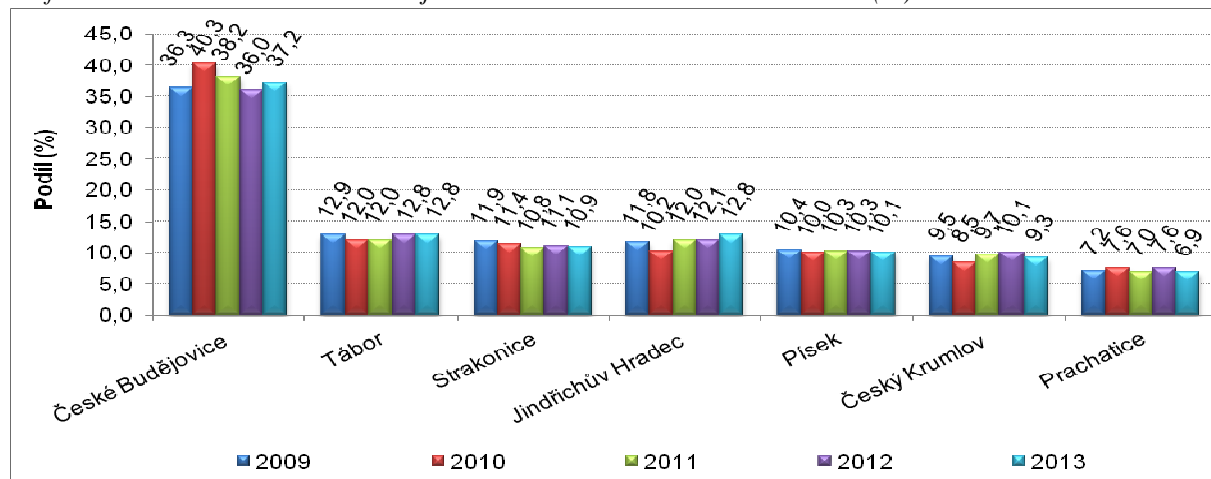
Kriminogenními faktory v Jihočeském kraji zůstávají:

- atraktivnost kraje z hlediska rekreačních možností a s tím související příliv turistů a rekreaantů v letních měsících, což výrazně ovlivňuje nápad kriminality zejména v oblastech Lipna, Orlíku, povodí řek a v krajském městě. Koncentrace osob zejména v letních měsících sebou nese větší anonymitu pachatelů trestné činnosti,
- značné množství rekreačních objektů v kraji, které se stávají zejména mimo rekreační sezónu častým cílem páchaní trestné činnosti,
- nově se projevujícím kriminogenním faktorem je značný nárůst osob, které si půjčují bez možnosti své dluhy splácet a dochází tedy k nárůstu počtu trestných činů úvěrového podvodu. Rizikovým faktorem je tedy zhoršení sociální situace určitých skupin obyvatelstva, která může vést i ke zvýšené kriminalitě.

3.2 Rozdělení trestné činnosti v okresech Jihočeského kraje

Nejvíce zatíženým regionem v počtu zjištěné trestné činnosti v roce 2013 je vzhledem k přítomnosti krajského města a tedy místa s nejvyšším počtem trestných činů, okres České Budějovice. Následují okresy Tábor, Jindřichův Hradec, Strakonice, Písek, Český Krumlov a Prachatice. Skladba je tedy shodná s předešlými lety. K vyššímu navýšení došlo jen v okrese České Budějovice o 1,2 % a drobně i v okrese Jindřichův Hradec. V okrese Jindřichův Hradec je však patrný mírně rostoucí trend. Kriminalita drobně poklesla v okresech Český Krumlov a Prachatice. Navýšení v okrese České Budějovice může znamenat přesun kriminality ze sousedních regionů, kde došlo k poklesu kriminality.

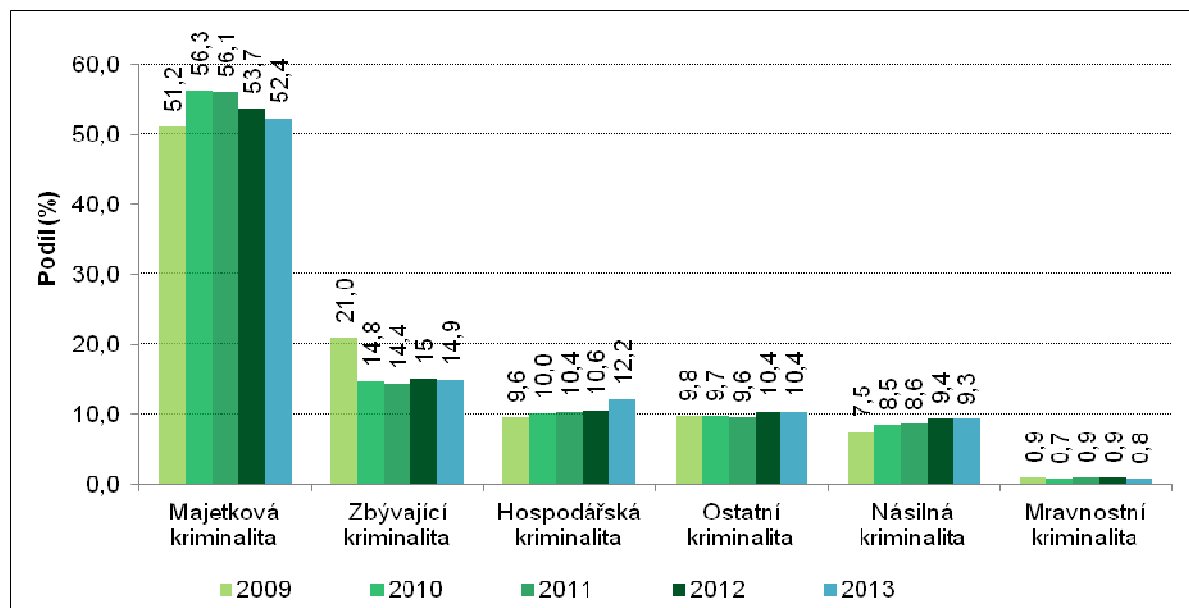
Graf 2 - Podíl okresů v Jihočeském kraji na trestné činnosti v letech 2009 - 2013 (%)

3.3 Rozdělení dle typů trestné činnosti

Rozdělení jednotlivých typů trestné činnosti se ve sledovaných letech zásadně nemění. Složení celkového nápadu trestné činnosti dominuje majetková trestná činnost, jejíž podíl opět mírně klesl a činí 52,4 % (-1,4 % - srovnání s rokem 2012). Dále jsou v sestupném pořadí zbývající kriminalita 14,9 % (-0,1 % - srovnání s rokem 2012), hospodářská kriminalita 12,2 % (+1,6 % - srovnání s rokem 2012), ostatní kriminalita 10,4 % (shodně i v roce 2012), násilná kriminalita 9,3 % (-0,1 % - srovnání s rokem 2012) a mravnostní kriminalita 0,8 % (-0,1 % - srovnání s rokem 2012). Vzestupný trend vykazuje stále hospodářská trestná činnost. K nejvyššímu nárůstu došlo zejména u úvěrových podvodů a podvodů obecně. Násilná trestná činnost se prakticky nezměnila a tak se nepotvrdil v tomto roce vzrůstající trend z minulých let.

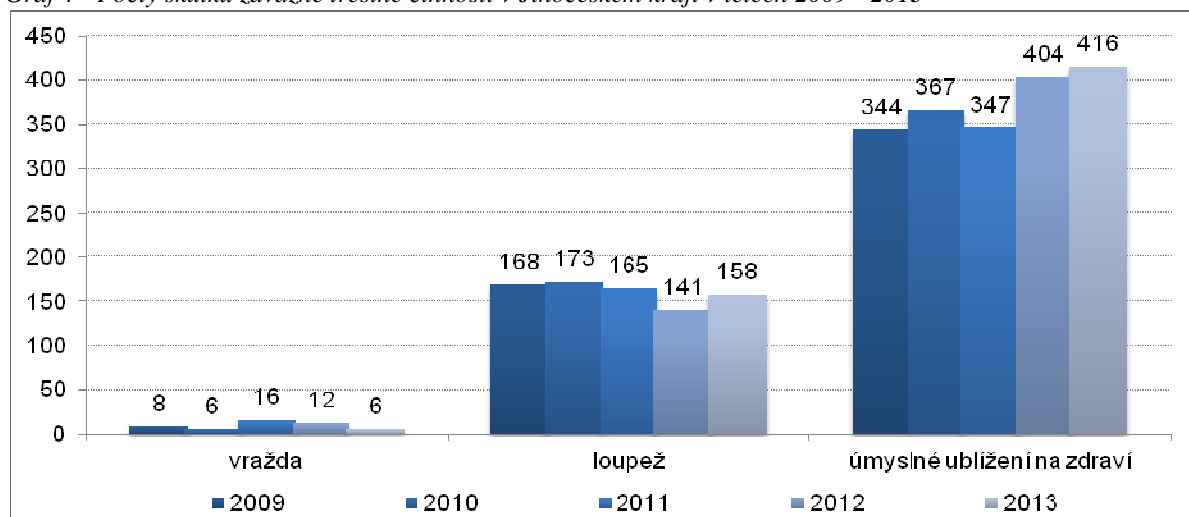
Graf 3 - Podíl jednotlivých typů trestné činnosti v Jihočeském kraji v letech 2009 - 2013

3.4 Závažná násilná trestná činnost

Trestných činů vraždy bylo v roce 2013 spácháno šest. Toto je společně s rokem 2010 nejnižší počet ve sledovaném období. Trestných činů loupeže bylo v roce 2012 spácháno celkem 158, což je mírný nárůst, ale stále druhá nejnižší hodnota ze sledovaného období. U úmyslného ublížení na zdraví byl zaznamenán mírný nárůst a celkově bylo prošetřováno 416 těchto trestných činů. Pokračuje tedy, i když se zmírněním, zvyšující se trend této trestné činnosti.

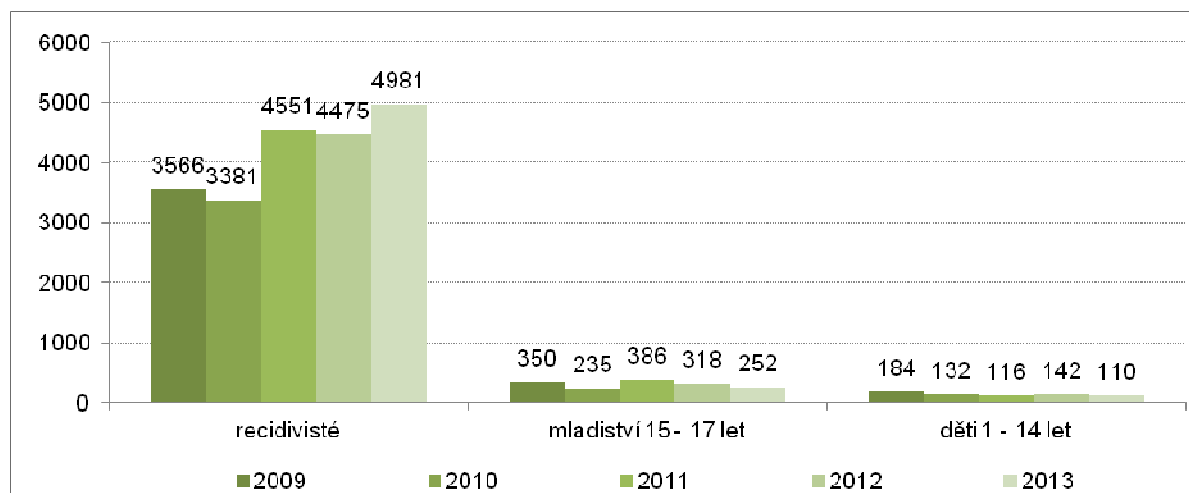
Graf 4 - Počty skutků závažné trestné činnosti v Jihočeském kraji v letech 2009 - 2013

3.5 Pachatelé trestné činnosti

Z celkového počtu vyšetřovaných osob v roce 2013 bylo 4981 recidivistů, 252 mladistvých ve věku 15 – 17 let a 110 dětí ve věku 1 – 15 let. Došlo tedy k podstatnému nárůstu recidivistů, který byl pravděpodobně způsobený novoroční amnestií. Příznivý trend se potvrdil u dětí a mladistvých, kde došlo v obou případech k podstatnému poklesu.

Graf 5 - Rozdělení pachatelů trestné činnosti v letech 2009 – 2013

3.6 Statistické ukazatele kriminality dle jednotlivých územních odborů PČR⁴⁵

Územní odbor České Budějovice

Tabulka 6 - Ukazatele kriminality v územním odboru České Budějovice v roce 2013

OOP	počet obyvatel	celková TČ	Index *	násilná + mravnostní TČ	Index *	majetková TČ	Index *
Č. Budějovice - město	48 079	2 779	578,0	228	47,4	1 657	344,6
Čtyři Dvory	36 277	911	251,1	127	35,0	484	133,4
Suché Vrbné	18 217	443	243,2	26	14,3	258	141,6
Hluboká n. Vltavou	25 166	469	186,4	33	13,1	286	113,6
Týn nad Vltavou	11 448	278	242,8	23	20,1	132	115,3
Lišov	13 869	240	173,0	28	20,2	135	97,3
Trhové Sviny	15 357	257	167,4	16	10,4	140	91,2
Boršov n. Vltavou	18 187	219	120,4	12	6,6	131	72,0

Územní odbor Český Krumlov

Tabulka 7 - Ukazatele kriminality v územním odboru Český Krumlov v roce 2013

OOP	počet obyvatel	celková TČ	Index *	násilná + mravnostní TČ	Index *	majetková TČ	Index *
Český Krumlov	24 695	566	229,2	64	25,9	280	113,4
Kaplice	19 238	434	225,6	69	35,9	211	109,7
Horní Planá	4 143	100	241,4	11	26,6	58	140,0
Větřní	5 896	106	179,8	15	25,4	55	93,3
Lipno nad Vltavou	7 447	184	247,1	19	25,5	99	132,9

Územní odbor Prachatice

Tabulka 8 - Ukazatele kriminality v územním odboru Prachatice v roce 2013

OOP	počet obyvatel	celková TČ	Index *	násilná + mravnostní TČ	Index *	majetková TČ	Index *
Prachatice	18 760	447	238,3	32	17,1	248	132,2
Vimperk	16 180	264	163,2	29	17,9	118	72,9
Volary	5 155	115	223,1	18	34,9	50	97,0
Netolice	8 823	141	159,8	15	17,0	77	87,3
Horní Vltavice	2 281	72	315,7	9	39,5	33	144,7

*Index = počet trestných činů/počet obyvatel x 10 000

⁴⁵ Mapa kriminality. Dostupné z internetu: < <http://www.mapakriminality.cz/> >

Územní odbor Písek

Tabulka 9 - Ukazatele kriminality v územním odboru Písek v roce 2013

OOP	počet obyvatel	celková TČ	Index *	násilná + mravnostní TČ	Index *	majetková TČ	Index *
Písek	32 262	768	238,1	78	24,2	325	100,7
Milevsko	18 213	303	166,4	36	19,8	134	73,6
Zvíkovské Podhradí	4 340	75	172,8	10	23,0	39	89,9
Protivín	7 768	163	209,8	33	42,5	75	96,5
Čimelice	7 853	210	267,4	29	36,9	106	135,0

Územní odbor Strakonice

Tabulka 10 - Ukazatele kriminality v územním odboru Strakonice v roce 2013

OOP	počet obyvatel	celková TČ	Index *	násilná + mravnostní TČ	Index *	majetková TČ	Index *
Strakonice	24 949	639	256,1	83	33,3	268	107,4
Blatná	13 856	283	204,2	28	20,2	170	122,7
Vodňany	12 798	354	276,6	38	29,7	167	130,5
Volyně	9 348	145	155,1	23	24,6	76	81,3
Radomyšl	9 719	217	223,3	26	26,8	102	104,9

Územní odbor Tábor

Tabulka 11 - Ukazatele kriminality v územním odboru Tábor v roce 2013

OOP	počet obyvatel	celková TČ	Index *	násilná + mravnostní TČ	Index *	majetková TČ	Index *
Tábor	36 535	878	240,3	68	18,6	450	123,2
Sezimovo Ústí	20 218	304	150,4	25	12,4	170	84,1
Soběslav	13 320	205	153,9	14	10,5	112	84,1
Bechyně	10 799	162	150,0	16	14,8	72	66,7
Mladá Vožice	13 003	210	161,5	11	8,5	135	103,8
Veselí nad Lužnicí	8 792	159	180,8	15	17,1	75	85,3

Územní odbor Jindřichův Hradec

Tabulka 12 - Ukazatele kriminality v územním odboru Jindřichův Hradec v roce 2013

OOP	počet obyvatel	celková TČ	Index *	násilná + mravnostní TČ	Index *	majetková TČ	Index *
Jindřichův Hradec	41 415	922	222,6	92	22,2	458	110,6
Třeboň	16 008	349	218,0	27	16,9	193	120,6
Dačice	17 287	239	138,3	35	20,2	112	64,8
Nová Bystřice	6 430	175	272,2	16	24,9	73	113,5
Suchdol n. Lužnicí	11 562	235	203,3	48	41,5	99	85,6

*Index = počet trestných činů/počet obyvatel x 10 000

3.7 Celková tabulka pořadí zatíženosti všech Obvodních oddělení police ČR dle indexu nápadu TČ za rok 2013 v Jihočeském kraji

Tabulka 13 - Zatíženost obvodních oddělení Policie ČR dle indexu nápadu trestné činnosti za rok 2013

OOP	počet obyvatel	celková TČ	Index *	násilná + mravnostní TČ	Index *	majetková TČ	Index *
České Budějovice	48 079	2 779	578,0	228	47,4	1 657	344,6
Horní Vltavice	2 281	72	315,7	9	39,5	33	144,7
Vodňany	12 798	354	276,6	38	29,7	167	130,5
Nová Bystřice	6 430	175	272,2	16	24,9	73	113,5
Čimelice	7 853	210	267,4	29	36,9	106	135,0
Strakonice	24 949	639	256,1	83	33,3	268	107,4
Čtyři Dvory	36 277	911	251,1	127	35,0	484	133,4
Lipno nad Vltavou	7 447	184	247,1	19	25,5	99	132,9
Suché Vrbné	18 217	443	243,2	26	14,3	258	141,6
Týn nad Vltavou	11 448	278	242,8	23	20,1	132	115,3
Horní Planá	4 143	100	241,4	11	26,6	58	140,0
Tábor	36 535	878	240,3	68	18,6	450	123,2
Prachatice	18 760	447	238,3	32	17,1	248	132,2
Písek	32 262	768	238,1	78	24,2	325	100,7
Český Krumlov	24 695	566	229,2	64	25,9	280	113,4
Kaplice	19 238	434	225,6	69	35,9	211	109,7
Radomyšl	9 719	217	223,3	26	26,8	102	104,9
Volary	5 155	115	223,1	18	34,9	50	97,0
Jindřichův Hradec	41 415	922	222,6	92	22,2	458	110,6
Třeboň	16 008	349	218,0	27	16,9	193	120,6
Protivín	7 768	163	209,8	33	42,5	75	96,5
Blatná	13 856	283	204,2	28	20,2	170	122,7
Suchdol nad Lužnicí	11 562	235	203,3	48	41,5	99	85,6
Hluboká nad Vltavou	25 166	469	186,4	33	13,1	286	113,6
Veselí nad Lužnicí	8 792	159	180,8	15	17,1	75	85,3
Větrní	5 896	106	179,8	15	25,4	55	93,3
Lišov	13 869	240	173,0	28	20,2	135	97,3
Zvíkovské Podhradí	4 340	75	172,8	10	23,0	39	89,9
Trhové Sviny	15 357	257	167,4	16	10,4	140	91,2
Milevsko	18 213	303	166,4	36	19,8	134	73,6
Vimperk	16 180	264	163,2	29	17,9	118	72,9
Mladá Vožice	13 003	210	161,5	11	8,5	135	103,8
Netolice	8 823	141	159,8	15	17,0	77	87,3
Volyně	9 348	145	155,1	23	24,6	76	81,3
Soběslav	13 320	205	153,9	14	10,5	112	84,1
Sezimovo Ústí	20 218	304	150,4	25	12,4	170	84,1
Bechyně	10 799	162	150,0	16	14,8	72	66,7
Dačice	17 287	239	138,3	35	20,2	112	64,8
Boršov nad Vltavou	18 187	219	120,4	12	6,6	131	72,0

*Index = počet trestných činů/počet obyvatel x 10 000

3.8 Mapy kriminality v Jihočeském kraji ⁴⁶

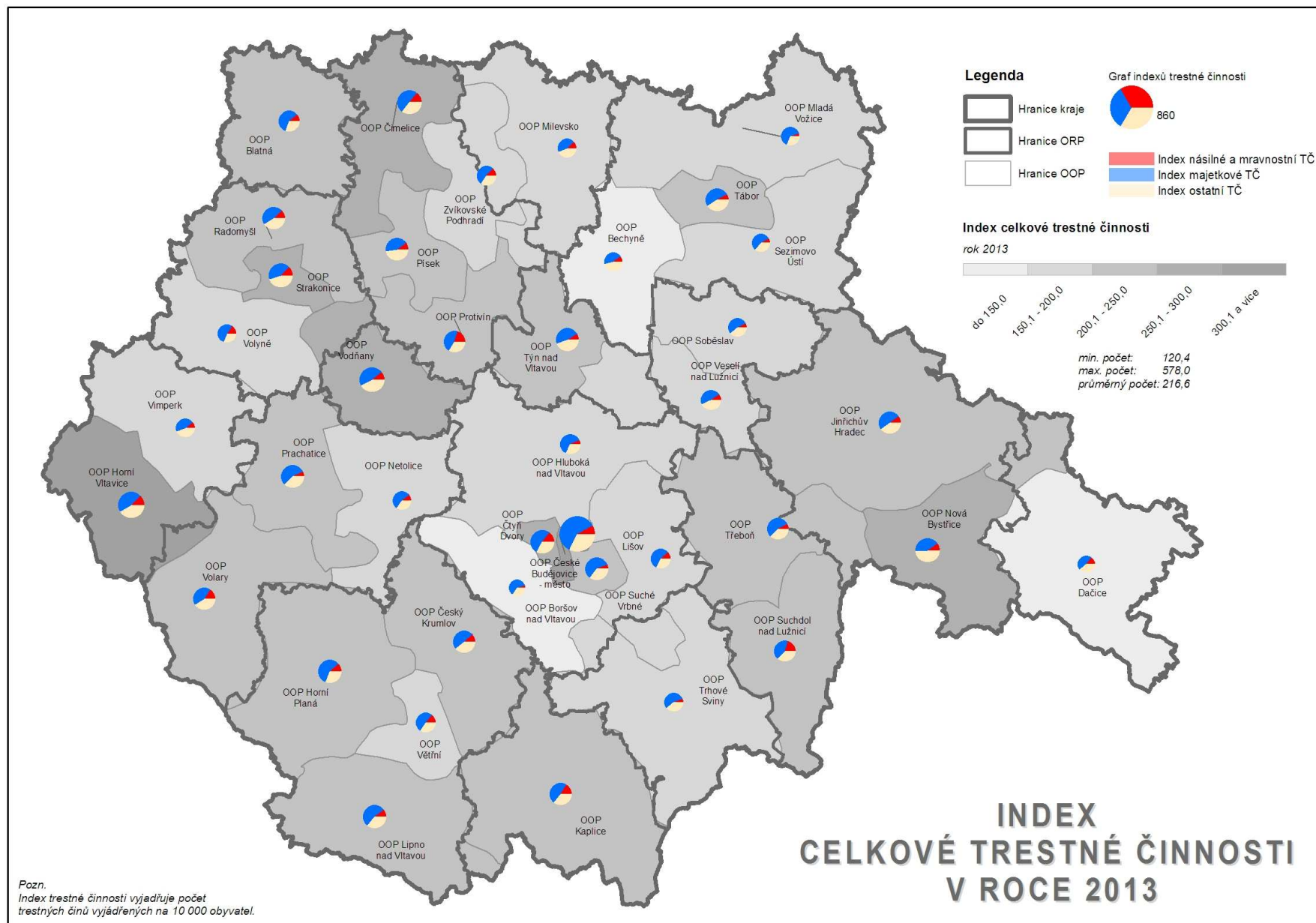
Pro přehlednost a lepší vypovídací schopnost byly vypracovány přehledné mapy rozdělení kriminality podle Obvodních oddělení PČR v Jihočeském kraji:

- celková kriminalita v absolutních číslech
- index celkové kriminality
- majetková kriminalita v absolutních číslech
- index majetkové kriminality
- násilná + mravnostní kriminalita v absolutních číslech
- index násilné a mravnostní kriminality.

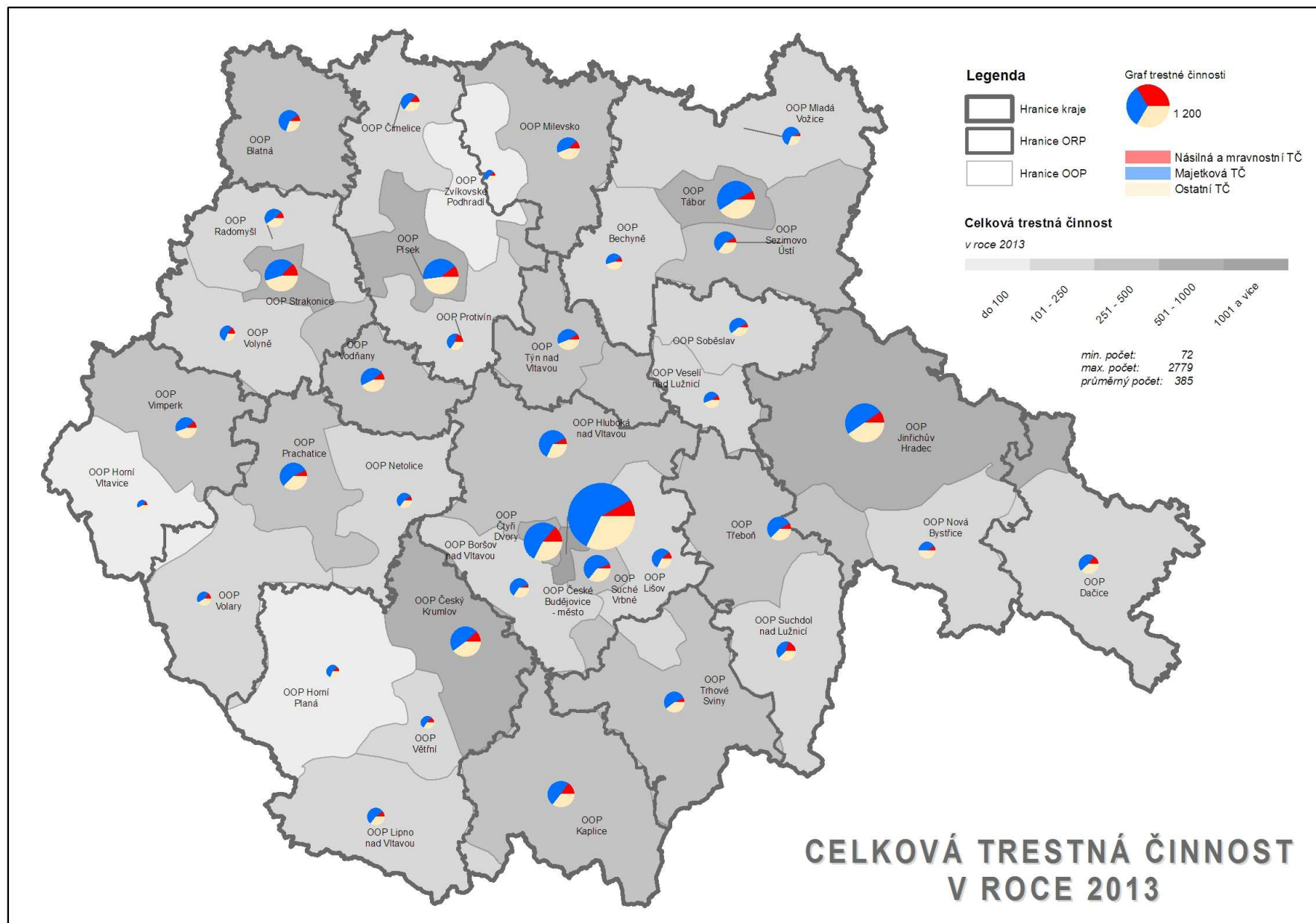
---

⁴⁶ Mapa kriminality. Dostupné z internetu: < <http://www.mapakriminality.cz/> >

Obrázek 2 - Mapa indexu celkové trestné činnosti v Jihočeském kraji za rok 2013

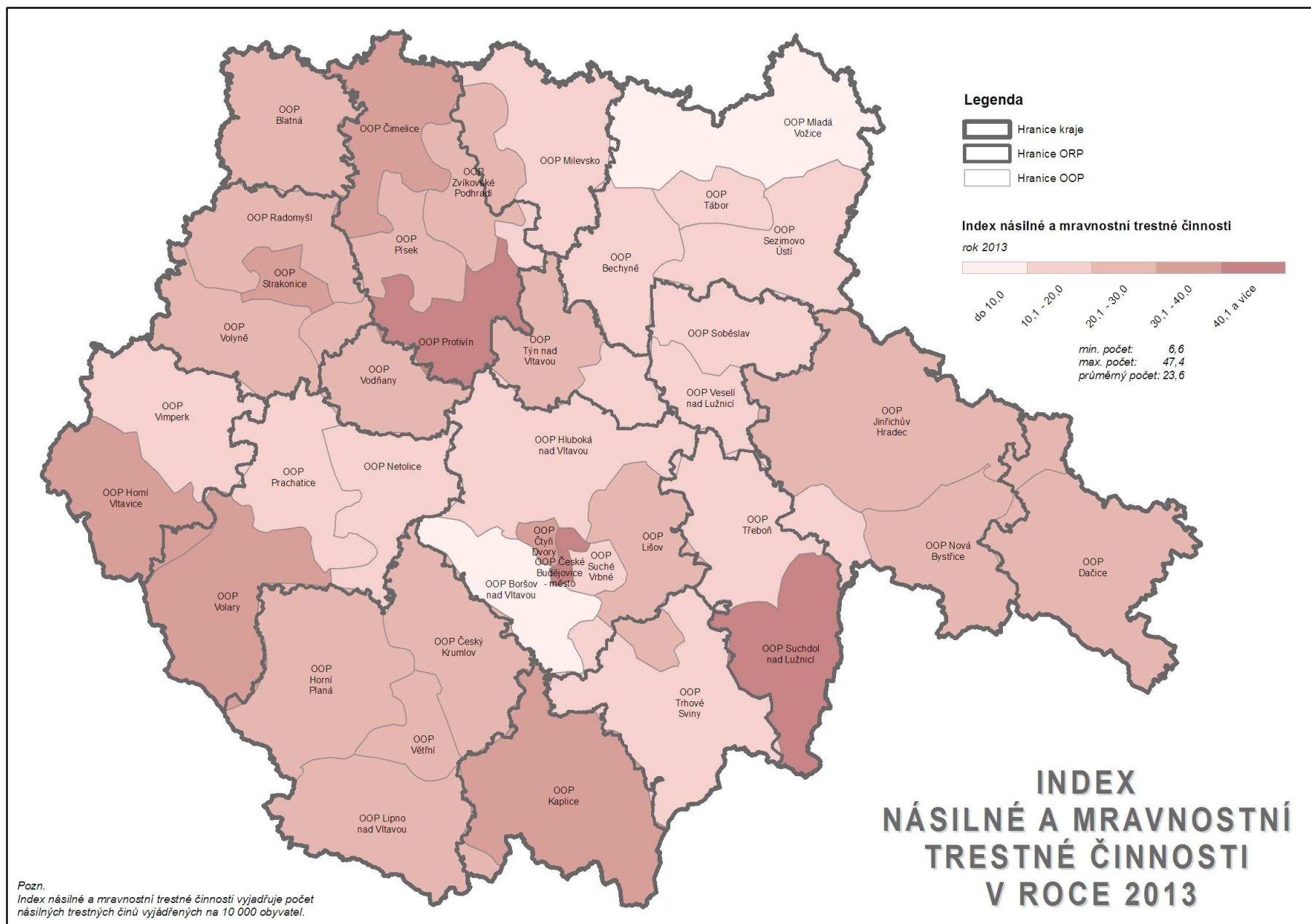

Obrázek 3 - Mapa celkové trestné činnosti v Jihočeském kraji za rok 2013 (v absolutních číslech)

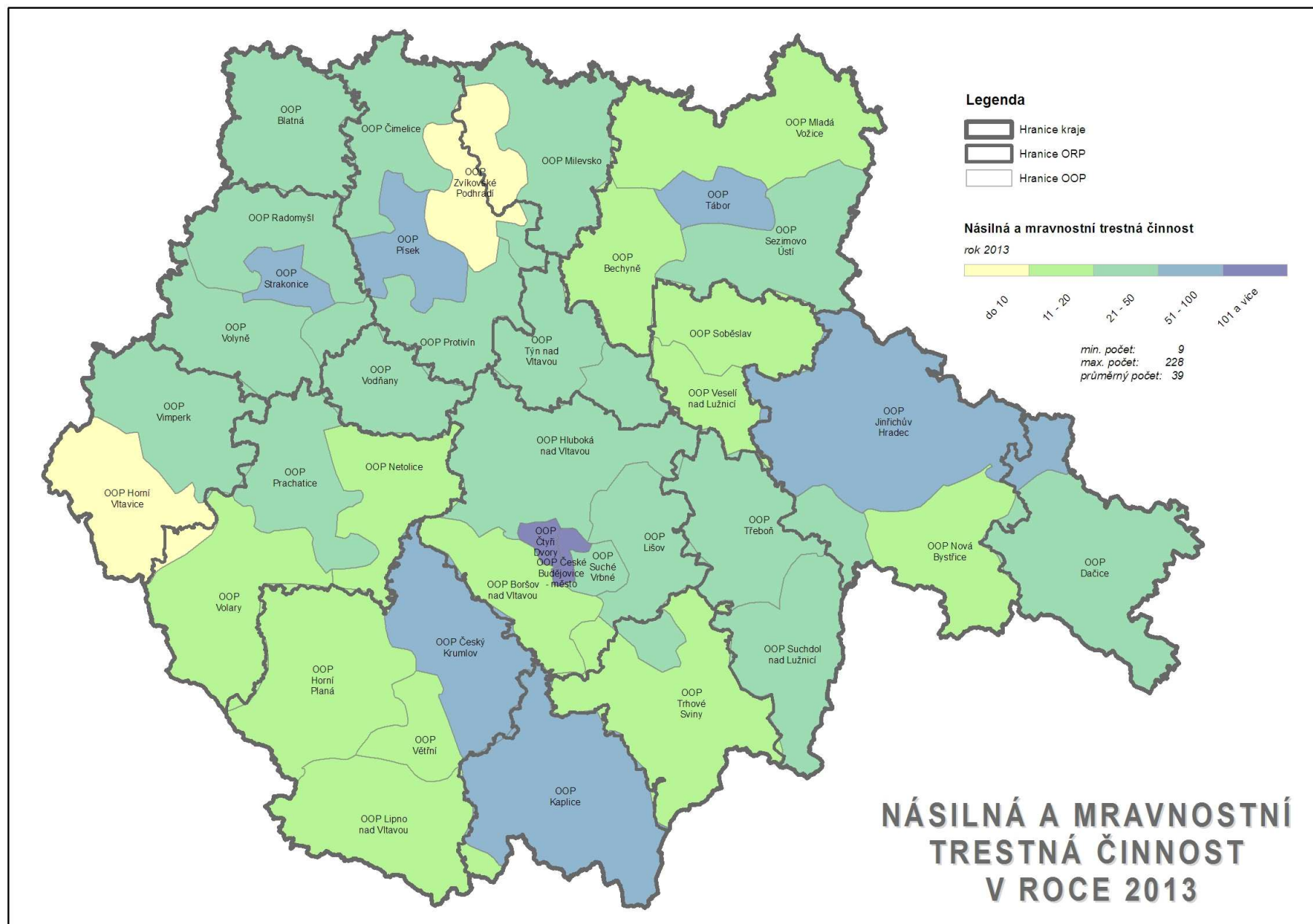

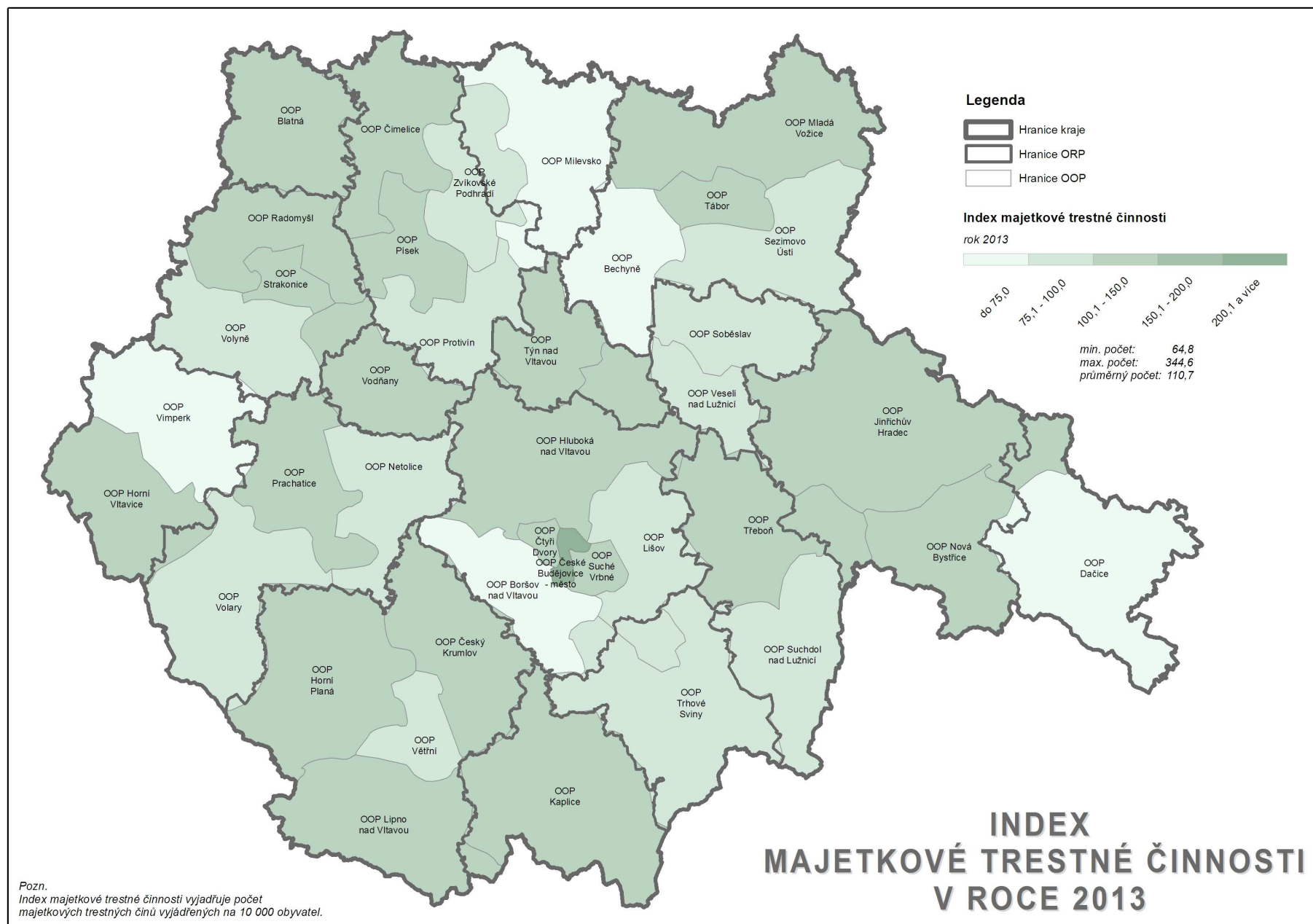
Obrázek 4 - Mapa indexu násilné a mravnostní trestné činnosti v Jihočeském kraji za rok 2013

Obrázek 5 - Mapa násilné a mravnostní trestné činnosti v Jihočeském kraji za rok 2013 (v absolutních číslech)

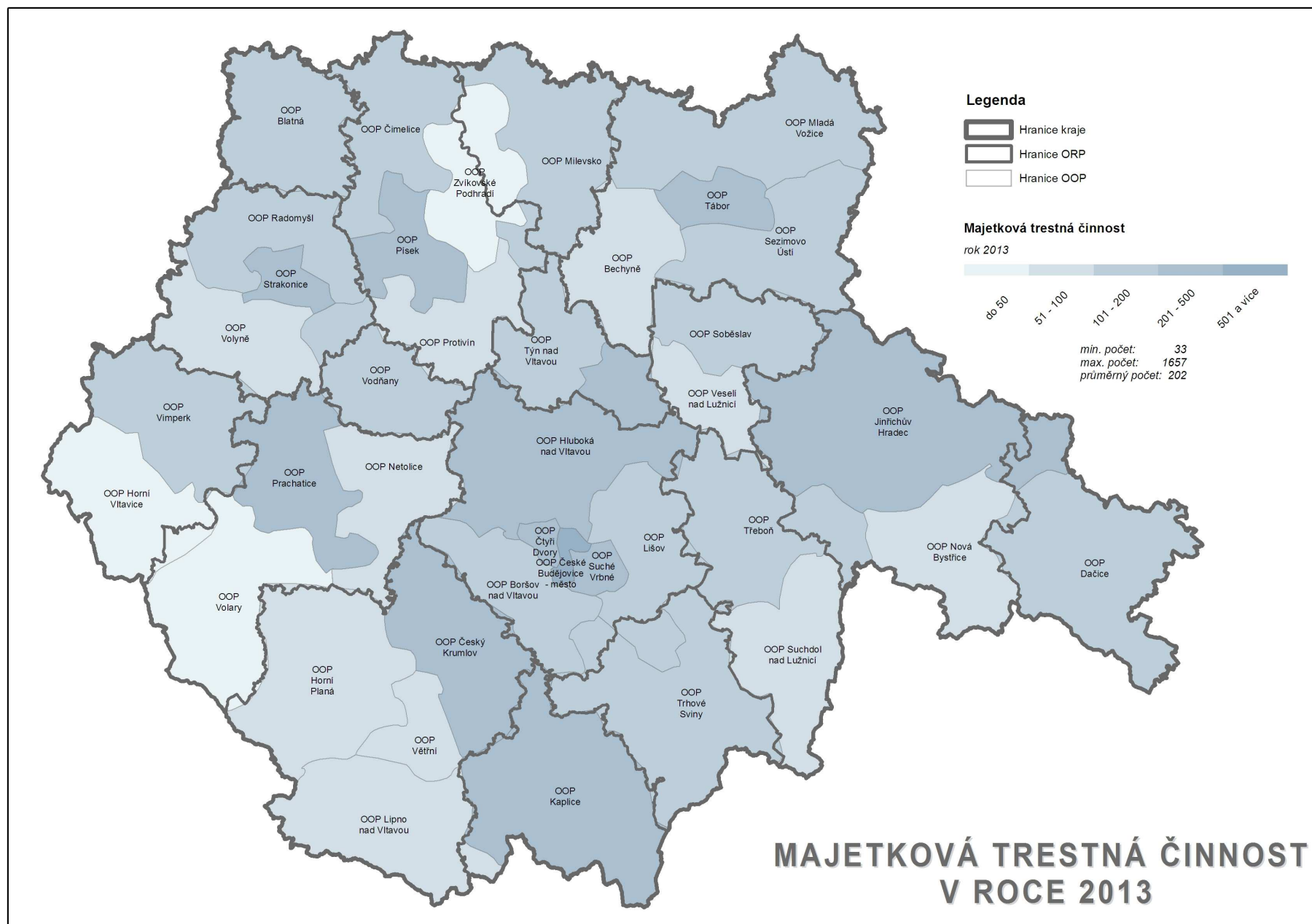

Obrázek 6 - Mapa indexu majetkové trestné činnosti v Jihočeském kraji za rok 2013

Obrázek 7 - Mapa majetkové trestné činnosti v Jihočeském kraji za rok 2013 (v absolutních číslech)

3.9 Popis bezpečnostní situace dle jednotlivých územních obvodů Police ČR

Na základě žádosti byly Policií České republiky, Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje, Kancelář ředitele, preventivně informační oddělení vypracovány podklady k bezpečnostní situaci pro účely vypracování Konceptu prevence kriminality Jihočeského kraje. Podklady byly zpracovány podle Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území Jihočeského kraje za rok 2013 krajského ředitelství policie. Z podkladů byly vybrány popisy bezpečnostních situací jednotlivých územních odborů Policie České republiky (dále i jen „ÚO“). Ve zprávě nejsou uvedena specifika územních odborů Český Krumlov a Tábor. Zástupci těchto územních odborů uvedli, že se nijak nevymykají z celkové zprávy a že nemají žádné doplnění nebo specifikace. Celková zpráva bude přílohou Konceptu prevence a humanitních činností.

České Budějovice

V rámci teritoria územního odboru České Budějovice bylo zaznamenáno v roce 2013 závažné narušení veřejného pořádku, a to především v souvislosti s demonstracemi na sídlišti Máj v Českých Budějovicích v letních měsících.

Z dostupných statistických údajů vyplývá, že v roce 2013 došlo k celkovému nárůstu nápadu trestné činnosti na území územního obvodu.

Po linii obecné kriminality byla nadále páčána trestná činnost převážně tzv. pouličního charakteru ve středu krajského města - na teritoriu OOP České Budějovice (krádeže volně odložených věcí, krádeže barevných kovů, kapesní krádeže, krádeže na osobách a krádeže jízdních kol), dále výtržnictví, násilí proti úřední osobě, neuposlechnutí výzvy a narušování veřejného pořádku spáchané během již uvedených demonstrací na teritoriu OOP Čtyři Dvory.

Nárůst obecné kriminality byl zaznamenán u násilné kriminality, kdy celkový nápad za rok 2013 tvořil 462 případů, což činí v porovnání s rokem 2012 nárůst o 65 případů. Případ vraždy nebyl v roce 2013 zjištěn (v roce 2012 se jednalo o 3 případy), nicméně počet loupeží se zvýšil o 20 případů (v roce 2013 – 75 případů a v roce 2012 – 55 případů).

Co se týče počtu krádeží vloupáním, vzrostl především počet krádeží vloupáním do ostatních objektů, a to z počtu 500 v roce 2012 na 653 v roce 2013. Dále vzrostl počet krádeží vloupáním do motorových vozidel, kdy bylo v roce 2013 řešeno 301 případů a ve stejném období v roce 2012 bylo řešeno 270 případů, což činí o 31 případů více. U krádeží vloupáním do bytů a rodinných domů se jedná o téměř shodná čísla, viz níže uvedená tabulka.

Samostatnou kapitolou jsou trestné činy „toxik“, u kterých nápad také vzrostl, a to o 16 případů.

Je evidován nárůst podání oznámení o možné páchané trestné činnosti prostřednictvím internetu, po linii počítačové kriminality a trestné činnosti páchané prostřednictvím PC (Podvody, Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací a opatření a přechovávání zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat).

Nárůst celkové kriminality oproti roku 2012 je výrazný, nejvýraznější je však zvýšení nápadu trestné činnosti na území OOP České Budějovice. Zde byl nápad trestné činnosti vždy výrazně vyšší než u ostatních obvodů v rámci ÚO České Budějovice. Takto výrazné navýšení s největší pravděpodobností souvisí s územím, na kterém je OOP České Budějovice situováno. V oblasti je oproti ostatním obvodům ÚO České Budějovice mnohem více rizikových míst. Jedná se zejména o parkoviště, zábavní podniky a firmy.

Další výrazný nárůst celkové kriminality byl zaznamenán na OOP Čtyři Dvory v souvislosti se zmíněnými událostmi extremistického charakteru na sídlišti Máj v období od června do září 2013.

V rámci územního odboru proběhly bezpečnostní opatření k akcím, kde se předpokládalo porušování veřejného pořádku a snížení pocitu bezpečí obyvatel teritoria územního odboru. Zejména se jednalo o bezpečnostní akce při rizikových fotbalových utkáních, při setkáních příznivců extremismu, dále zajištění akcí typu výstava Země Živitelka, Hobby, Mobil salon a podobně.

Jindřichův Hradec

V roce 2014 došlo k podstatné změně ve struktuře nápadu trestné činnosti na teritoriu ÚO J. Hradec a to zejména v tom, že došlo dosud k výraznému poklesu majetkové kriminality, zejména pak v oblasti krádeží vloupáním a krádeží prostých. V letošním roce se dokonce ani neprojevil zásadní podíl na sezonnou vývoj nápadu trestné činnosti, kdy oproti jiným letům nebyl tak výrazný rozdíl mezi letní sezonou a ostatními částmi roku, letní sezona byla po této stránce velmi klidná. Došlo k nárůstu násilné kriminality, i když je třeba zdůraznit, že tento vývoj nesvědčí pro zhoršení bezpečnosti v regionu, pouze se statisticky některá trestná činnost přesunula z majetkové do násilné, protože ono navýšení násilné kriminality je z velké části tvořeno porušováním domovní svobody, které bývá

obvykle vykazováno spolu s krádeží do majetkové kriminality, ale pokud není prokázán po vniknutí do obydleného domu úmysl k odcizení věci, statisticky se tato činnost přesune z majetkové do násilné. Pokud jde o problematiku oblastí, pak je nutno konstatovat, že se zvyšujícím se provozem na silnicích a s ubývajícím počtem dopravních policistů, ke kterému v minulých letech došlo, se zhoršila situace v bezpečnosti silničního provozu, došlo k nárůstu dopravních nehod i k nárůstu následků, včetně těch nejzávažnějších, i když nutno podotknout, že se jedná o porovnání s minulým rokem, který byl z tohoto pohledu poměrně úspěšný.

Pokud jde o zásadně problémové lokality, pak nutno uvést, že přes mírné zklidnění situace v letošním roce, co se týče nápadu trestné činnosti, zejména v první polovině roku, se trvale jako problémová lokalita územního odboru jeví město České Velenice a okolí. Jedná se o lokalitu s poměrně velkým osídlením národnostními menšinami (Romové, Vietnamci), s poměrně vysokým výskytem nabídky prostituce a s příhraniční problematikou. Prozatím je situace v této oblasti s vypětím sil místně příslušnými policisty zvládána, ale občas i zde dochází ke konfliktům, mezi menšinami a majoritou, příp. návštěvníky z Rakouska, které se prozatím odbývají většinou v přestupkové rovině, avšak stále existuje nebezpečí vzniku větších problémů i z drobné příčiny, jak tomu bylo v minulém roce na sídlišti Máj v Č. Budějovicích (byť samozřejmě asi nelze srovnávat rozsah těchto lokalit). Jedná se tedy podle nás o lokalitu v tuto chvíli stabilizovanou, ale s trochou nadsázky označitelnou jako "soudek se střelným prachem", neboť i malý konflikt může způsobit ve velmi krátké době značné problémy zejména v oblasti veřejného pořádku.

Jinak je myslím ÚO J. Hradec stabilním územím, s dlouhodobě poměrně stabilním vývojem nápadu kriminality i bezpečnostní situace obecně. Zásadnějším problémem je počet policistů ve vztahu k velké rozloze území a s tím spojená faktická přítomnost a preventivní činnost policistů v terénu.

Písek

Za uplynulé období v roce 2014 se podařilo udržet vysokou míru objasněnosti kriminality na teritoriu ÚO Písek, dle statistických výstupů je celková objasněnost ve výši 65,82%, což je o 4,64% vyšší ukazatel než za stejné období roku 2013, při současném zvýšení nápadu kriminality o 33 skutků.

Násilná trestná činnost byla v roce 2014 z velké části objasněna, především většina závažné trestné činnosti spáchané na tomto úseku – loupeže, těžká ublížení na zdraví. Nejčastější místo páchaní této trestné činnosti je ve městě Písek, kde je největší koncentrace obyvatel, podnikatelských subjektů apod. a docházím k ní zejména ve večerních a nočních hodinách.

Mravnostní trestná činnost byla v roce 2014 rovněž z velké části objasněna a nepředstavovala v rámci objasňování této trestné činnosti závažnější problémy.

Majetková trestná činnost představuje i v roce 2014 většinu nápadu, nápad majetkové kriminality v roce 2014 je srovnatelný s nápadem v roce 2013 – pokles o 29 skutků. Došlo k poklesu počtu krádeží vloupáním o 30 skutků. Místem s největším nápadem majetkové trestné činnosti je okresní město Písek a další rizikovou lokalitou je hranice se středočeským krajem, především s okresem Příbram. Obecně je obdobím častějšího páchaní majetkové trestné činnosti jarní a letní období a dále období v druhé polovině prosince.

Trestná činnost mládeže a na mládeži nepředstavovala větší problém.

Trestná činnost po linii extremismu nepředstavovala na našem územním odboru významnou část nápadu TČ, avšak rizikovými místy jsou zejména fotbalová nebo hokejová utkání v Písku a dále Památník obětem romského holokaustu v Letech.

V letošním roce došlo k opakovanému narušení veřejného pořádku ze strany aktivistů u Památníku obětem romského holokaustu v Letech u Písku, dále došlo k opakovanému diváckému násilí při fotbalových utkáních ze strany fanoušků FC Písek při fotbalových utkáních v Písku a v Čížové.

Po linii hospodářské trestné kriminality došlo k v roce 2014 k navýšení nápadu a to hlavně vyhledáváním a dále také oznamováním trestné činnosti Krajským státním zastupitelstvím České Budějovice, které oznamuje trestné činy úpadkové u právnických osob či OSVČ a dále vstupuje do insolvenčního řízení u fyzických osob a následně oznamuje podezření z možného spáchaní trestného činu podvod či úvěrový podvod. Došlo k rozvoji trestné činnosti páchané prostřednictvím internetu a trestných činů související s informační kriminalitou. Nejčastějším spáchaným trestným činem po linii hospodářské kriminality jsou úvěrové podvody.

Riziková místa z pohledu většího počtu sociálně slabších obyvatel a míst - sociálně vyloučených lokalit jsou zejména:

- Písek, Purkratice čp. 1 (ubytovna),
- Písek, Svatoplukova čp. 211 (ubytovna),
- Písek - sídliště PORTYČ, zejména ulice Dvořákova, Třebízského, Přemyslova, Vinařického ul., Čechova ul.
- a dále v Milevsku, Masarykova čp. 164. (městské nájemní byty).

Riziková místa z pohledu dopravních nehod:

- silnice č. I/4 – zejména úseky: křižovatka I/4xI/19 u obce Lety, odbočka na obec Dolní Nerestce, odbočka na obec Boudy, odbočka u obce Radobyte
- silnice č. I/20 – v úsek Písek až hranice s okresem Strakonice, dále volný úsek kolem obce Myšenec, křižovatka u obce Chvaletice a odbočka na obec Milenovice.

K dopravním nehodám dochází často v odpoledních hodinách mezi 14:00 až 18:00, ale není to jen v tuto dobu – vliv na DN mají klimatické a povětrnostní podmínky.

Prachatice

KŘ PČR ÚO Prachatice vykonává svoji působnost na území okresu Prachatice. Tento se nachází v jihozápadní části Jihočeského kraje. Západní část okresu sousedí s okresem Klatovy (Plzeňský kraj), severní část s okresem Strakonice. Na východní straně má společnou hranici s okresem České Budějovice, na jihovýchodě pak s okresem Český Krumlov. Na jihu sousedí okres v oblasti obce Nová Pec a Třístoličnicku krátkou hranicí s Rakouskem a na jihozápadě tvoří hřebeny Šumavy přirozenou hranici se Spolkovou republikou Německo. Svou rozlohou 1375 km² se řadí okres Prachatice na čtvrté místo v rámci okresů Jihočeského kraje.

Větší část okresu tvoří podhorská vrchovina, která v pohraniční oblasti přechází v horské pásmo Šumavy. Velká část území okresu Prachatice se nachází v chráněné krajinné oblasti Šumava a také se zde rozprostírá část Národního parku Šumava, kdy jeho ústřední orgán má sídlo ve městě Vimperk. Územím okresu Prachatice protéká a také zde pramení řeka Vltava a řeka Blanice. Část údolní nádrže Lipno je součástí okresu Prachatice a na řece Blanici se nachází Husinecká přehrada, která je také součástí okresu.

V rámci okresu Prachatice se nachází 65 obcí z toho 6 měst, z toho 2 obce s rozšířenou působností na úseku státní správy a to Prachatice a Vimperk a 271 částí obcí. Počet obyvatel je relativně neměnný.

Jak vyplývá z výše uvedeného na území ÚO Prachatice se nachází velké množství lukrativních rekreačních oblastí a to jak na území CHKO a NP Šumava, tak i část Lipenské přehrady vhodné jak pro letní tak i zimní rekreaci a s tím související migrace osob jak z řad cizinců, tak i tuzemských rekreaantů. Je zde umístěno velké množství rekreačních objektů a to jak pro soukromé využití, tak i pro firemní účely. S tím souvisí i struktura trestné činnosti páchané na území ÚO. Jedná se především o majetkovou trestnou činnost všech forem, zejména však vloupání do rekreačních objektů či krádeže věcí (v zimním období zejména lyžařské vybavení). Této problematice je věnována zvýšená pozornost a ve spolupráci se SZKČ KŘP JČK jsou prováděny pravidelné kontroly rekreačních objektů.

ÚO Prachatice jako jediné v rámci JČK sousedí se Spolkovou republikou Německo, konkrétně Dolním Bavorskem. Zde je velmi dobře nastavena vzájemná spolupráce, i přesto zde dochází k distribuci OPL zejména pervitinu z ČR do SRN. Ze strany NPC byla zadokumentována trestná činnost na úseku OPL ze strany vietnamských prodejců v obci Strážný v těsné blízkosti hraničního přechodu. S vietnamskými prodejci v rámci tržnice ve Strážném souvisí často páchaná hospodářská trestná činnost zejména na úseku ochrany autorských známek řešena ve spolupráci s CÚ. Zde se domníváme, že by měla být více vyvíjena aktivita zejména živnostenského úřadu, neboť v roce 2013 bylo oznamováno celkem 45 správních deliktů zjištěných v rámci tržnice ve Strážném spočívající v řádném neoznačení provozovny (prodejněho stánku).

Oblast Strážného je vnímána jako oblast riziková, s několika nočními kluby a kasinem. Dle územního plánu obce je předpoklad výstavby dalších až 4 kasin, kdy v současné době jsou již 2 kasina ve výstavbě. Pokud dojde k realizaci těchto staveb, dojde zde ke zvýšenému pohybu zejména movitých osob, a s tím může být navázána i násilná trestná činnost páchaná formou loupeží, které se již v minulosti v obci objevily.

S ohledem na blízkost hraničního přechodu souvisí i problematika prostituce, která se však alespoň v obcích podařila eliminovat zejména díky spolupráci PČR a správních orgánů, kteří začali využívat v rámci řízení o přestupcích trestu zákazu pobytu, čímž došlo k vytlačení této činnosti mimo zastavěné oblasti na silnici I. třídy (I/4).

Strakonice

Na teritoriu Územního odboru Strakonice je dislokováno pět Obvodních oddělení Policie ČR. Jedná se o Obvodní oddělení Policie ČR Blatná, Vodňany, Volyně, Radomyšl a Strakonice. V sídle územního odboru je dislokován dopravní inspektorát a oddělení OK a oddělení HK SKPV.

Početní stavy výše uvedených organizačních článků jsou, až na několik neobsazených tabulkových míst naplněny.

Z charakteru trestné činnosti je zřejmé, že na celém teritoriu okresu podstatnou část trestné činnosti tvoří majetková kriminalita, zejména krádeže vloupáním, jak do soukromých, tak podnikatelských subjektů a krádeže vloupáním do motorových vozidel a krádeže, včetně neoprávněného užívání, motorových vozidel, krádeže nafty a druhotných surovin.

Nepodstatnou část nápadu trestné činnosti tvoří i trestné činy neplnění vyživovací povinnosti a ohrožení pod vlivem návykové látky.

Nápad této trestné činnosti, stejně jako nápad ostatní trestné činnosti nepřekračuje republikový standart. Od počátku roku 2014 se daří snižovat nápad činnosti a je nepochybné, že tento stav souvisí s doplněnými početními stavy policistů na jednotlivých organizačních článcích, zejm. u pořádkové policie.

Vyhodnocením dosavadního vývoje bezpečnostní situace a z charakteru páchané trestné činnosti je zřejmé, že trestná činnost není v teritoriu páchána sériově.

K trestné činnosti dochází na celém teritoriu okresu, jak v centrech obcí, tak v jejich okrajových částech, či v chatových a rekreačních oblastech.

Vlastní nápad trestné činnosti z hlediska ročního období, dnů v týdnu, případně časového vymezení v jednotlivých dnech, lze hodnotit jako rovnoměrný.

Analýzy ukazují, že nelze označit ani riziková místa, ani rizikové časy páchaní trestné činnosti.

Zvýšený nápad trestné činnosti je samozřejmě zaznamenáván na teritoriu obcí s vyšším počtem obyvatelstva, tedy ve Strakonících, Blatné, Vodňanech a Volyni. Trestná činnost je však páchána i v jednotlivých obcích a úměra mezi počtem obyvatel a počtem trestných činů je nepochybná. Obdobná situace je zřejmá i v letních měsících a opět souvisí se zvýšeným pohybem osob – turistů.

Stabilizovaný charakter má i nápad trestné činnosti po linii hospodářské kriminality, kde není zaznamenán nárůst nových druhů trestné činnosti, než která byla dosud zpracovávána. Dochází k mírnému (bezvýznamnému) nárůstu trestné činnosti - podvodů přes internet se zahraničním prvkem a podvody prostřednictvím sociálních sítí (facebook a podobně).

Obdobná je situace i na úseku dopravy, kdy podstatná část trestné činnosti je tvořena trestnými činy maření výkonu úředního rozhodnutí a trestnými činy ohrožení pod vlivem návykové látky. Největší počet těchto trestných činů byl zjištěn na území města Strakonice, což je opět zapříčiněno největším počtem osob se zde pohybujících, vedle největšího počtu policistů ve Strakonících nasazených k výkonu služby. Z hlediska následků dopravních nehod okres Strakonice nevybočuje z republikového průměru.

3.10 Hlavní bezpečnostní problémy kraje

Na základě hodnot z analýzy trestné činnosti a dalších známých skutečností vyplývají základní problémy a specifika Jihočeského kraje. Vzhledem ke své rozloze, oblastem s nižším osídlením a sezónní vytižeností cestovním ruchem je trestná činnost často soustřeďována do větších měst a v rekreační sezóně do středisek s intenzivním cestovním ruchem.

Dále je ze statistik zřejmý velký počet pachatelů z řad recidivistů, který byl ale pravděpodobně způsobený amnestií na začátku roku. V roce 2013 došlo k poklesu mladistvých a dětských pachatelů. V této oblasti se stále rozšiřují i nové druhy kriminality a jiných patologických jevů spojených s aktivním využíváním elektronických médií, zejména internetu a mobilních telefonů. Zde se jedná jednak o kriminalitu mladistvých pachatelů, ale často také o mladistvé oběti trestné činnosti.

Stále pokračuje nárůst hospodářské kriminality. Zde se jedná zejména o nárůst trestného činu úvěrového podvodu. Toto může být důsledek zvyšující se chudoby určitých skupin obyvatelstva a tedy neschopnost splácet půjčky a s tím spojené podvody s informacemi udávanými při žádostech o půjčky.

Nadále pokračuje problém s kriminalitou páchanou na seniorech. Senioři se často stávají oběťmi podvodů, majetkové trestné činnosti, ale i násilných trestných činů. V této oblasti se jedná o velmi problematickou skupinu, kde preventivní práce přináší pouze malé výsledky a stále se hledají vhodné prostředky prevence pro tuto cílovou skupinu.

Prevence kriminality se bude v dalších letech zaměřovat zejména na výše uvedené problémy týkající se majetkové trestné činnosti, mladistvých delikventů a prevence kriminality páchané na seniorech. Protože vývoj kriminality je velmi dynamickým jevem, tak se samozřejmě preventivní aktivity budou věnovat i dalším oblastem a bude neustále sledován vývoj kriminality a budou hledány vhodné prostředky pro prevenci v této oblasti.

4. Institucionální analýza ⁴⁷

4.1 Policie České republiky – Obvodní oddělení

Územní odbor České Budějovice

- Obvodní oddělení České Budějovice – město
- Obvodní oddělení Čtyři Dvory
- Obvodní oddělení Suché Vrbné
- Obvodní oddělení Hluboká nad Vltavou
- Obvodní oddělení Týn nad Vltavou
- Obvodní oddělení Lišov
- Obvodní oddělení Trhové Sviny
- Obvodní oddělení Boršov nad Vltavou

Územní odbor Český Krumlov

- Obvodní oddělení Český Krumlov
- Obvodní oddělení Kaplice
- Obvodní oddělení Horní Planá
- Obvodní oddělení Větřní
- Obvodní oddělení Lipno nad Vltavou

Územní odbor Prachatice

- Obvodní oddělení Prachatice
- Obvodní oddělení Vimperk
- Obvodní oddělení Volary
- Obvodní oddělení Netolice
- Obvodní oddělení Horní Vltavice

Územní odbor Písek

- Obvodní oddělení Písek
- Obvodní oddělení Milevsko
- Obvodní oddělení Protivín
- Obvodní oddělení Čimelice
- Obvodní oddělení Zvíkovské Podhradí

Územní odbor Strakonice

- Obvodní oddělení Strakonice
- Obvodní oddělení Blatná
- Obvodní oddělení Vodňany
- Obvodní oddělení Volyně
- Obvodní oddělení Radomyšl

---

⁴⁷ Mapa kriminality. Dostupné z internetu: < <http://www.mapakriminality.cz/> >

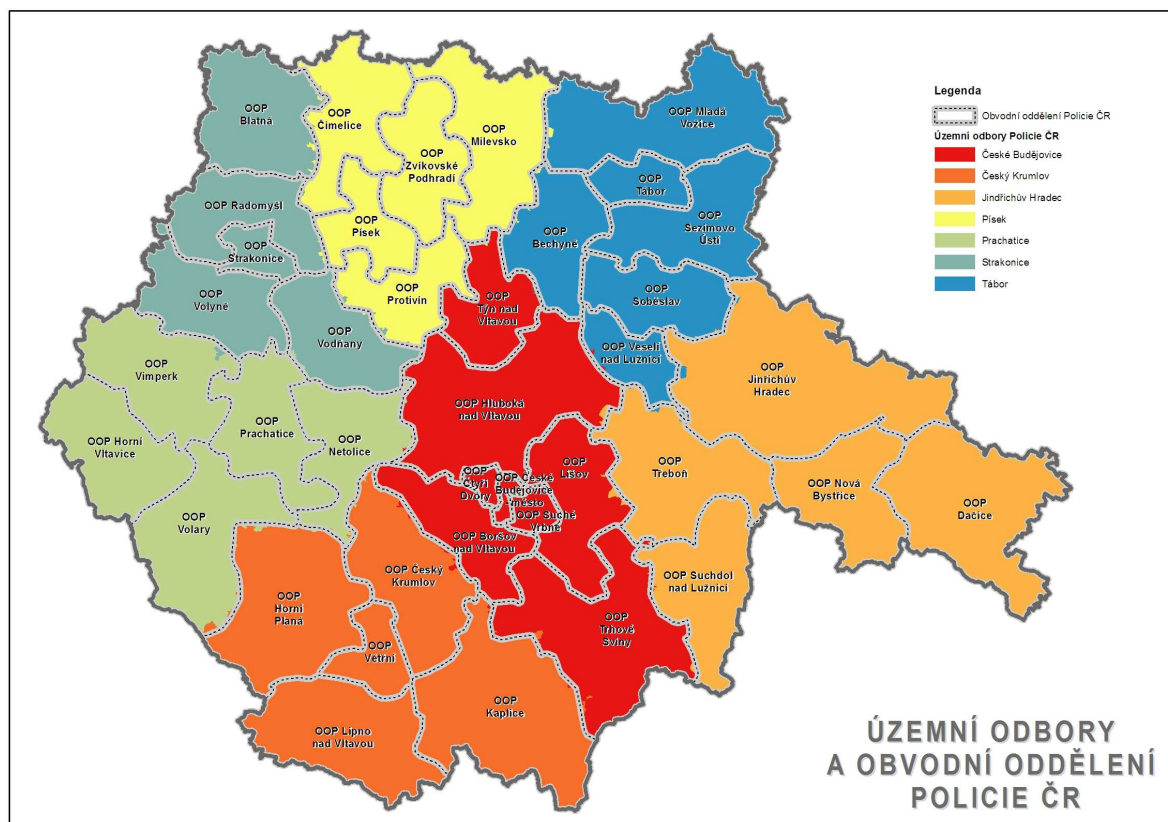
Územní odbor Tábor

- Obvodní oddělení Tábor
- Obvodní oddělení Sezimovo Ústí
- Obvodní oddělení Soběslav
- Obvodní oddělení Veselí nad Lužnicí
- Obvodní oddělení Bechyně
- Obvodní oddělení Mladá Vožice

Územní odbor Jindřichův Hradec

- Obvodní oddělení Jindřichův Hradec
- Obvodní oddělení Třeboň
- Obvodní oddělení Dačice
- Obvodní oddělení Suchdol nad Lužnicí
- Obvodní oddělení Mladá Vožice

Obrázek 8 - Mapa rozdělení územních odborů a obvodních oddělení Policie ČR

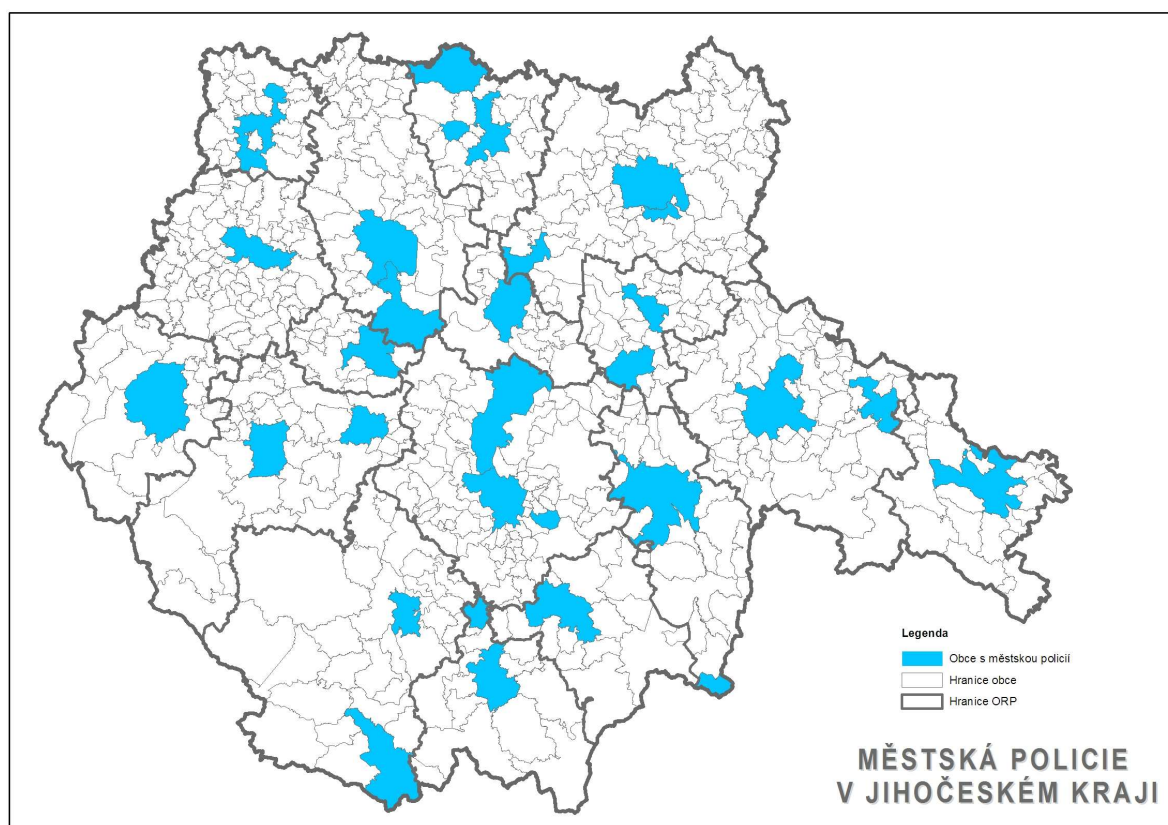

4.2 Městská policie⁴⁸

Seznam měst v Jihočeském kraji se zřízenou městskou (obecní) policií:

- Bechyně
- Blatná
- Česká Budějovice
- České Velenice
- Český Krumlov
- Dačice
- Hluboká nad Vltavou
- Jindřichův Hradec
- Kaplice
- Kovářov (Písek)
- Milevsko
- Netolice
- Písek
- Prachatice
- Protivín
- Sezimovo Ústí
- Soběslav
- Strakonice
- Strmilov
- Tábor
- Trhové Sviny
- Třeboň
- Týn nad Vltavou
- Velešín
- Veselí nad Lužnicí
- Vimperk
- Vodňany
- Vyšší Brod

Obrázek 9 - Mapa území se zřízenou městskou policií

⁴⁸ Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z internetu: < [http:// www.mvcr.cz/](http://www.mvcr.cz/) >

4.3 Asistent prevence kriminality

Asistent prevence kriminality je projekt realizovaný od roku 2009 Odborem prevence kriminality MV ČR. Cílem projektu je snižování kriminality a zvyšování bezpečnosti v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí. Asistenti kriminality pocházejí v ideálním případě přímo z lokality a mají tedy dobrou znalost poměrů v lokalitě, mohou zde dobře komunikovat s obyvateli a v nejlepším případě zde získali neformální autoritu. Svou prací výrazně přispívají ke snížení počtu přestupků a trestných činů. Působení asistentů prevence kriminality přispívá k řešení bagatelní protiprávní činnosti, řešení sousedských sporů, komunikaci obyvatel lokality s úřady a mnoho dalších činností přispívajících k bezpečnosti v lokalitě a městech celkově.

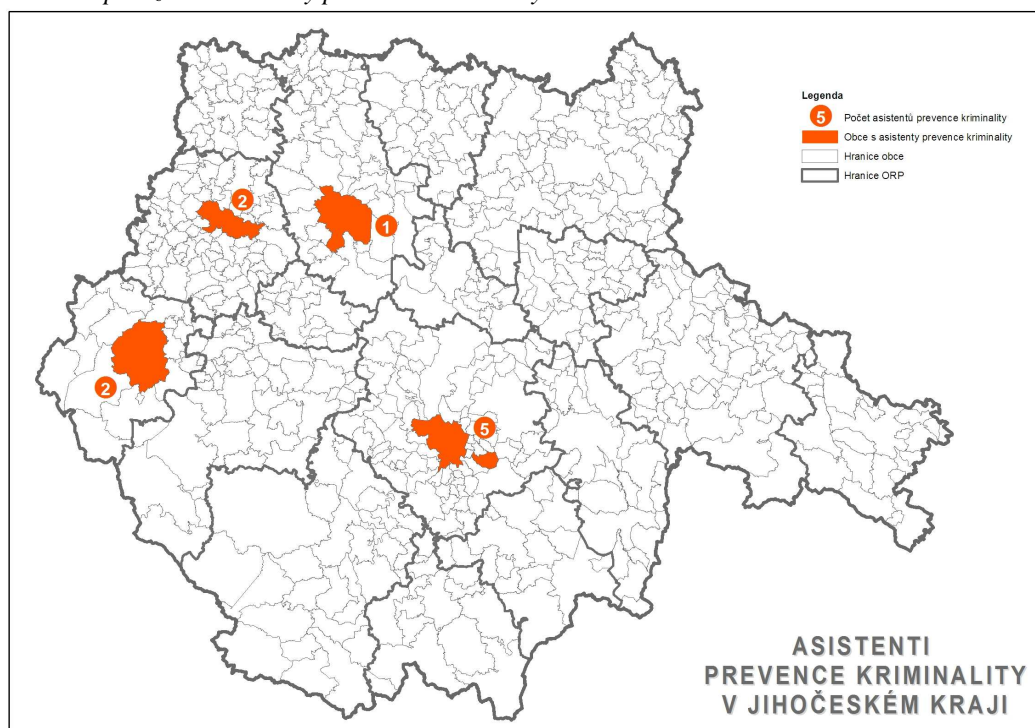
Asistenti jsou zaměstnanci samosprávy zařazenými v obecní policii ve smyslu zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Asistent není strážníkem ani čekatelem, ale plní úkoly, které nejsou dle zákona o obecní policii svěřeny výhradně strážníkovi nebo čekateli.

V současnosti v Jihočeském kraji pracuje celkem deset Asistentů prevence kriminality ve čtyřech městech. Vzhledem k dosavadnímu velmi kladnému hodnocení přínosu působení Asistentů prevence kriminality, plánují některá města zvýšení počtu asistentů. Na realizaci projektů asistentů prevence kriminality získala města v roce 2014 finanční prostředky z Programu prevence kriminality MV ČR. Město Vimperk bylo zařazeno do projektu Evropského sociálního fondu EFS OP LZZ „Asistent prevence kriminality II“, který realizuje MV ČR.

Tabulka 14 - Přehled měst a počtu asistentů prevence kriminality v Jihočeském kraji

Město	Počet Asistentů prevence kriminality
České Budějovice	5
Písek	1
Strakonice	2
Vimperk	2

Obrázek 10 - Mapa území s asistenty prevence kriminality

4.4 Probační a mediační služba

Tabulka 15 - Seznam středisek Probační a mediační služby v Jihočeském kraji ⁴⁹

<i>Středisko probační a mediační služby</i>	<i>Adresa</i>
České Budějovice	Karla IV. 12, České Budějovice
Český Krumlov	Plešivec 251, Český Krumlov
Jindřichův Hradec	Na Hradbách 42/I., Jindřichův Hradec
Písek	Velké náměstí 2/22, Písek
Prachatice	Hradební 435, Prachatice
Strakonice	Žižkova 534, Strakonice
Tábor	Roháčova 2614, Tábor

⁴⁹ Probační a mediační služba ČR. Dostupné z internetu: < [http:// www.pmscr.cz](http://www.pmscr.cz) />

5. SWOT analýza

SWOT analýza identifikuje silné (**Strenghts**) a slabé (**Weaknesses**) stránky systému prevence kriminality, příležitosti (**Opportunities**) a hrozby (**Threats**) pro oblast prevence kriminality. Pro další práci se SWOT analýzou při návrhu cílů a opatření Strategie kraje byl zvolen přístup eliminace slabých stránek za využití příležitostí.

SWOT analýza byla sestavena na pracovním jednání, kterého se zúčastnili místní manažeři prevence kriminality z obcí, zástupci MP v kraji a zástupci samosprávy z měst v kraji. Souhrnně předkládá, jak vnímají odborníci Jihočeského kraje stávající situaci. Jak hodnotí aktuální přednosti a rezervy, možná nebezpečí a změny.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Existence systému prevence kriminality na republikové a místní úrovni. ➤ Oboustranná dobrá spolupráce mezi krajem a obcemi pracujícími v oblasti PK ➤ Součinnost obce, MP a PČR dle aktuálních potřeb ➤ Rozšířený kamerový systém ve městech ➤ Zavedení asistentů prevence kriminality v některých městech ➤ Podpora samosprávy v oblasti PK ve značné části obcí ➤ Agendy sociální práce ve městech ➤ V přenesené působnosti je na obcích zajištěna individuální sociální práce (mladiství, osoby omezené na svobodě) kvalifikovanými sociálními pracovníky ➤ Vytvořený systém primární prevence ve školství (minimálně preventivní program, pozice okresního a školního metodika prevence, realizace vlastních preventivních programů, poptávka po externích preventivních programech) ➤ Na místní úrovni zajištěná spolupráce subjektů (samospráva, státní správa a neziskový sektor) působících v oblasti prevence kriminality ➤ Existence příkladů „dobré praxe“ ➤ Úspěšnost měst a obcí JČK v dotačním řízení MV v předchozích letech ➤ Na místní úrovni existence (funkčních) pracovních skupin prevence kriminality v některých obcích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chybí legislativa pro prevenci kriminality ➤ Snížení počtu obvodních oddělení Police ČR v kraji, úbytek policistů v „ulicích“ ➤ Posílení centralizace - zrušení Krajského programu prevence kriminality a zavedení pouze centrálního Programu prevence kriminality MV ČR ➤ Snížení pravomocí kraje v rozdělení finančních prostředků na prevenci kriminality obcím ➤ Centrální stanovení prioritních projektů (např. výslechové místnosti), možno využít finanční prostředky jinde ➤ Zvýšení administrativní náročnosti při žádostech o datace – problematické zejména pro menší obce ➤ Centrální stanovení rizikovitosti obcí ➤ Nedostatek specifických preventivních programů (speciálně zaměřených na násilí, šikanu, trestnou činnost mladistvých, rizikové sexuální chování apod.) ➤ V JČK chybí následná služba (zařízení) pro osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody ➤ Nedostatečná medializace preventivních aktivit a programů na úrovni kraje ve vztahu k veřejnosti ➤ Chybí souhrnné výstupy páchaných přestupků (zejména dětí a mládeže) ➤ Nedostatek odpovědných osob za prevenci kriminality na obcích (nedostatečná legislativa, kumulace funkcí) ➤ Pracovní skupiny prevence kriminality jsou v některých obcích pouze formální ➤ Informovanost (odborné povědomí) o tom co je „prevence kriminality“ ➤ Nedostatečný zájem některých samospráv o prevenci kriminality ➤ Chybí motivace ke vzdělání => problém zaměstnanosti apod.

Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Posílení funkce a kompetencí kraje v dotačním řízení a dalších oblastech ➤ Zapojení dalších obcí do systému prevence kriminality v kraji ➤ Na úrovni obcí, přijetí vlastních priorit a opatření v oblasti prevence kriminality ➤ Medializace preventivních aktivit a programů na úrovni kraje ➤ Rozvoj vybraných služeb sociální prevence, určených cílovým skupinám oblasti prevence kriminality ➤ Získávání více finančních prostředků na prevenci kriminality ➤ Rozšíření komplexních preventivních programů a jejich další návaznost (udržení těchto programů - víceleté financování) ➤ Šíření a prezentace příkladů dobré praxe ➤ Rozvoj další spolupráce všech zainteresovaných subjektů (státní správy, samosprávy a neziskového sektoru) v systému prevence kriminality ➤ Rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti prevence kriminality zejména v příhraničních regionech ➤ Podpora terénních programů v ohrožených lokalitách ➤ Možnost čerpání finančních prostředků z EU ➤ Vyčlenění finančních prostředků z rozpočtu obcí na prevenci kriminality ➤ Rozvoj dobrovolnictví v oblasti prevence kriminality ➤ Reforma Police ČR ve formě posílení přímého výkonu. Více policistů na „ulici“ ➤ Užší spolupráce s PMS, poradnami pro oběti ➤ Plánování prevence kriminality v rámci KPSS 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pokles zájmu ze strany obcí o prevenci kriminality. Přehnaná administrace, složitost systému prevence kriminality (dotačního řízení) může zapříčinit, že si obce nebudou žádat o dotaci ➤ Centrálním stanovováním priorit nebude přihlíženo k specifickým problémům kraje ➤ Legislativní nezakotvenost prevence kriminality v ČR ➤ Další úbytek policistů v „ulicích“ a rušení obvodních oddělení ➤ Nerealistické očekávání od účinnosti preventivních aktivit a programů ➤ Preventivní programy budou realizovány pouze na úrovni obcí s rozšířenou působností ➤ Svalování viny v případě neúspěchu preventivního opatření ➤ Přílišná snaha vše řešit zákonem - nedostatečná míra vlastní (obecní, krajské) odpovědnosti ➤ Rezignace občana na systém prevence kriminality ➤ Zhoršování již v současnosti špatné vymahatelnosti práva (doba trestného řízení, podmíněné tresty apod.) ➤ Zvyšování problémů se skupinou obyvatel 15 až 20 let – viz současnost v celé Evropě ➤ Výměna politiků na obcích => změna priorit

6. Návrhová část koncepce prevence kriminality v Jihočeském kraji na léta 2015 – 2017

6.1 Vize

Základní vizí této Koncepce je bezpečný Jihočeský kraj s nízkou úrovní kriminality, kde se obyvatelé a návštěvníci cítí bezpečně. Je zde vytvořen funkční systém prevence kriminality, ve kterém spolupracují jednotlivé subjekty a jsou dlouhodobě realizovány aktivity přispívající ke zvýšení pocitu bezpečí a důvěry ve veřejnou správu a instituce.

K naplnění vize jsou níže plánovány aktivity, které pomocí vhodných nástrojů prevence kriminality přispívají k předcházení páčání kriminality, nebo alespoň snižují její důsledky. Je důležité zajistit na krajské úrovni koordinaci preventivních aktivit a usnadnit spolupráci jednotlivých zainteresovaných subjektů v této oblasti a zajišťovat efektivní vynakládání finančních prostředků.

6.2 Cíle

Strategické cíle Koncepce vycházejí z uvedené vize:

- Zvyšování bezpečnosti občanů kraje – snižování výskytu sociálně nežádoucích jevů a kriminality.
- Zkvalitnění systému prevence kriminality na krajské a místní úrovni – koordinace a podpora spolupráce participujících subjektů v oblasti prevence kriminality. Posilování odpovědnosti a působnosti obcí v oblasti prevence kriminality a sociální prevence.
- Zvyšování odpovědnosti veřejnosti v oblasti bezpečnosti – zajištění dostupných preventivních aktivit a informovanosti veřejnosti o možnostech ochrany a předcházení kriminalitě
- Stabilní a efektivní systém financování preventivních aktivit

6.3 Cílové skupiny

Preventivní aktivity v Koncepci se zaměřují zejména na rizikové cílové skupiny, ve smyslu zvýšeného rizika stát se obětí trestného činu, tak i zvýšeného rizika páčání trestné činnosti.

- Děti a mladiství
- Rodiny s dětmi (s rizikem výskytu kriminálního chování u jejich členů)
- Oběti trestné činnosti, šikany, domácího násilí – především děti, senioři (zejména žijící osaměle) a oběti domácího násilí
- Pachatelé trestných činů, recidivisté – zejména děti a mladiství
- Obyvatele lokalit ohrožených sociálním vyloučením.

6.4 Dílčí cíle a priority

Dílčí cíle vycházejí ze strategických cílů a představují konkrétní plánované aktivity.

Priorita 1.1 Podpora vhodných aktivit prevence kriminality v Jihočeském kraji

Priorita 1.2 Podpora aktivit prevence kriminality zaměřené na rizikové cílové skupiny

Priorita 2.1 Podpora a koordinace současného systému prevence kriminality v kraji

Priorita 2.2 Zapojení nových obcí a dalších subjektů do systému prevence kriminality v kraji

Priorita 3.1 Informování široké veřejnosti o možnostech ochrany před kriminalitou

Priorita 3.2 Zvyšování odbornosti pracovníků prevence kriminality obcí

Priorita 4.1 Hodnocení efektivity realizovaných projektů v oblasti prevence kriminality a vyhledávání vhodných dlouhodobých projektů sloužících jako dobrá praxe

Priorita 4.2 Vyhledávání vhodných finančních zdrojů pro aktivity v oblasti prevence kriminality

6.5 Rozpracované cíle, priority a vlastní opatření

Tabulka 16 - Zvyšování bezpečnosti občanů kraje – snižování výskytu sociálně nežádoucích jevů a kriminality

Priorita 1.1 Podpora vhodných aktivit prevence kriminality v Jihočeském kraji	
Indikátory	Počet realizovaných projektů a dalších aktivit v oblasti prevence kriminality v Jihočeském kraji
Strategie	Ve spolupráci s obcemi analyzovat aktuální bezpečnostní problémy měst, svazků obcí a případně dalších vybraných regionů. Vyhledání vhodných preventivních aktivit k řešení vybraných bezpečnostních problémů. Nalezení vhodných finančních zdrojů k realizaci těchto preventivních aktivit.
Gestor	Manažer prevence kriminality a manažeři prevence kriminality z obcí
Opatření 1.1.1	Pomoc a podpora obcí při přípravě projektů v Programu prevence kriminality MV ČR
Výstupy	Počet podpořených projektů obcí v rámci Programu prevence kriminality
Termín	Každoročně v období realizace Koncepce s důrazem na období mezi vyhlášením Programu a termínem odevzdání žádostí (období přelomu roku)
Výsledky	Zlepšení bezpečnostní situace v obcích
Opatření 1.1.2	Hodnocení projektů obcí v Programu prevence kriminality MV ČR
Výstupy	Počet hodnocených žádostí obcí
Termín	Každoročně po termínu odevzdání žádostí obcí (leden až únor)
Výsledky	Zlepšení kvality realizovaných preventivních aktivit
Opatření 1.1.3	Realizace krajských projektů prevence kriminality v rámci Programu prevence kriminality MV ČR
Výstupy	Počet celokrajných projektů prevence kriminality
Termín	Každoročně v období vyhlášení Programu prevence kriminality příprava a v průběhu roku realizace
Výsledky	Zvýšení důvěry a spolupráce mezi krajem a obcemi

Priorita 1.2 Podpora aktivit prevence kriminality zaměřené na rizikové cílové skupiny	
Indikátory	Počet realizovaných specifických projektů zaměřených na prevenci kriminality u vybraných rizikových skupin
Strategie	Ve spolupráci s obcemi analyzovat aktuální bezpečnostní problémy s důrazem na vyhledání rizikových skupin a realizování vhodných preventivních aktivit. Nalezení vhodných finančních zdrojů k realizaci těchto preventivních aktivit.
Gestor	Manažer prevence kriminality a manažeři prevence kriminality z obcí
Opatření 1.2.1	Podpora dlouhodobých a systematických programů pro děti a mládež, kteří jsou vzhledem ke svému sociálnímu postavení zvláště ohroženi kriminalitou
Výstupy	Počet realizovaných projektů zaměřených na rizikové děti a mládež
Termín	Každoročně v období realizace Koncepce s důrazem při vyhlášení Programu prevence kriminality
Výsledky	Snížení kriminality u rizikové mládeže
Opatření 1.2.2	Podpora projektů zaměřených na prevenci kriminality páchané na seniorech s důrazem na nejvíce ohroženou skupinu odloučeně žijících seniorů, nebo s omezenými sociálními kontakty
Výstupy	Počet realizovaných projektů zaměřených na seniory
Termín	Každoročně v období realizace Koncepce s důrazem při vyhlášení Programu prevence kriminality
Výsledky	Ochrana seniorů a snížení kriminality páchané na seniorech

Tabulka 17 - Zkvalitnění systému prevence kriminality na krajské a místní úrovni – koordinace a podpora spolupráce participujících subjektů v oblasti prevence kriminality. Posilování odpovědnosti a působnosti obcí v oblasti prevence kriminality a sociální prevence

Priorita 2.1 Podpora a koordinace současného systému prevence kriminality v kraji	
Indikátory	Počet aktivně zapojených obcí a dalších subjektů do krajského systému prevence kriminality
Strategie	Zajistit aktivní spolupráci obcí, NNO pracujících v oblasti prevence kriminality a dalších subjektů zabývajících se problematikou prevence kriminality. Vytvoření funkčního koordinovaného systému, který zajistí efektivní plánování a realizaci preventivních aktivit.
Gestor	Manažer prevence kriminality
Opatření 2.1.1	Realizace pracovních setkání místních manažerů prevence kriminality s krajským manažerem prevence v rámci řešení operativních problémů
Výstupy	Počet uskutečněných pracovních jednání
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017 dle potřeby
Výsledky	Intenzivní spolupráce a zapojení obcí do systému prevence kriminality
Opatření 2.1.2	Pořádání pravidelných pracovních setkání, seminářů či konferencí pro všechny subjekty z oblasti prevence kriminality
Výstupy	Počet pořádaných akcí

Termín	Průběžně v letech 2015 – 2017, minimálně 2x ročně
Výsledky	Zvýšení informovanosti, odbornosti a předávání zkušeností mezi zástupci obcí a dalších subjektů z oblasti prevence kriminality
Opatření 2.1.3	Podpora činnosti pracovní skupiny prevence kriminality Jihočeského kraje
Výstupy	Počet pracovních jednání pracovní skupiny prevence kriminality Jihočeského kraje
Termín	Průběžně v letech 2015 – 2017, minimálně 4x ročně
Výsledky	Zajištění koncepčního přístupu a různých odborných pohledů na plánování aktivit v oblasti prevence kriminality. Zajištění dostatečné komunikace.
Opatření 2.1.4	Podpora činnosti pracovních skupin obcí Jihočeského kraje
Výstupy	Počet aktivních pracovních skupin prevence kriminality obcí v Jihočeském kraji. Počet aktivních účastí manažera prevence kriminality na jednáních pracovních skupin měst.
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017
Výsledky	Zajištění koncepčního přístupu a různých odborných pohledů na plánování aktivit v oblasti prevence kriminality obcí. Zajištění dostatečné komunikace. Zapojení zástupců samosprávy.
Opatření 2.1.5	Pravidelná komunikace s obcemi např. prostřednictvím „informačních listů“ a internetu
Výstupy	Počet zaslaných informačních zpráv, nebo vložených novinek na internetových stránkách Jihočeského kraje
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017, min. jednou za čtvrt roku
Výsledky	Dobrá informovanost všech spolupracujících obcí o novinkách v oblasti prevence kriminality, o plánovaných vzdělávacích akcích a o nových možných zdrojích financování

Priorita 2.2	Zapojení nových obcí a dalších subjektů do systému prevence kriminality v kraji
---------------------	--

Indikátory	Počet nově aktivně zapojených obcí a dalších subjektů do krajského systému prevence kriminality
Strategie	Zapojení nových obcí a dalších subjektů zabývajících se problematikou prevence kriminality do krajského systému prevence kriminality. Rozšíření funkčního koordinovaného systému, který zajistí efektivní plánování a realizaci preventivních aktivit.
Gestor	Manažer prevence kriminality
Opatření 2.2.1	Pravidelné aktivní oslovování obcí o možnosti spolupráce v rámci systému prevence kriminality v Jihočeském kraji. Nabídka přínosů plynoucích ze spolupráce v této oblasti
Výstupy	Počet nových obcí zapojených do systému prevence kriminality
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017
Výsledky	Intenzivní spolupráce a zapojení nových obcí do systému prevence kriminality. Rozšíření a zesílení aktivit prevence kriminality v regionu Jihočeského kraje.

Opatření 2.2.2	Realizace pracovních setkání zástupců obcí s krajským manažerem prevence v rámci hledání možností spolupráce v oblasti prevence kriminality - řešení operativních problémů
Výstupy	Počet uskutečněných pracovních jednání
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017 dle potřeby
Výsledky	Intenzivní spolupráce a zapojení nových obcí do systému prevence kriminality

Tabulka 18 - Zvyšování odpovědnosti veřejnosti v oblasti bezpečnosti – zajištění dostupných preventivních aktivit a informovanosti veřejnosti o možnostech ochrany a předcházení kriminalitě

Priorita 3.1 Informování široké veřejnosti o možnostech ochrany před kriminalitou	
Indikátory	Počet informačních kampaní a dalších akcí pro širokou veřejnost
Strategie	Podpora pořádání akcí pro širokou veřejnost, které přispějí k lepší informovanosti o aktuálních trendech v kriminalitě a možnostech ochrany před kriminalitou. Poskytnutím dostatečných aktuálních informací přispět k posílení vlastní odpovědnosti veřejnosti při ochraně před kriminalitou.
Gestor	Manažer prevence kriminality, místní manažeři prevence kriminality obcí, Policie ČR – pracovníci prevence kriminality
Opatření 3.1.1	Podpora realizace projektů z oblasti informovanosti o všeobecné kriminalitě a možnostech ochrany
Výstupy	Počet realizovaných projektů z oblasti informovanosti o všeobecné kriminalitě a možnostech ochrany
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017
Výsledky	Zlepšení informovanosti veřejnosti o možnostech ochrany před kriminalitou. Znesnadnění pachatelům možnosti páchání trestné činnosti. Ochrana veřejnosti před kriminalitou
Opatření 3.1.2	Podpora realizace projektů zvyšování informovanosti v oblasti prevence kriminality ve virtuální komunikaci
Výstupy	Počet realizovaných projektů zvyšování informovanosti z oblasti prevence kriminality ve virtuální komunikaci
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017
Výsledky	Zlepšení informovanosti veřejnosti o možnostech ochrany před kriminalitou páchanou prostřednictvím internetu, mobilních telefonů a dalších prostředků „virtuálního světa“. Znesnadnění pachatelům možnosti páchání trestné činnosti v této oblasti. Ochrana veřejnosti před kriminalitou.
Opatření 3.1.3	Podpora realizace projektů zvyšování informovanosti v oblasti prevence kriminality páchané na seniorech
Výstupy	Počet realizovaných projektů zvyšování informovanosti z oblasti prevence kriminality páchané na seniorech
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017
Výsledky	Zlepšení informovanosti seniorů o aktuálních trendech kriminality a možnostech ochrany před touto kriminalitou. Znesnadnění pachatelům možnosti páchání trestné činnosti na seniorech. Ochrana seniorů a zvýšení jejich důvěry v činnost veřejné správy při jejich ochraně.

Priorita 3.2	Zvyšování odbornosti pracovníků prevence kriminality obcí a dalších institucí z oblasti prevence kriminality
Indikátory	Počet vzdělávacích akcí pro pracovníky prevence kriminality z obcí a dalších institucí z oblasti prevence kriminality
Strategie	Vlastní pořádání a podpora pořádání akcí zaměřených na vzdělávání příslušných pracovníků obcí a dalších institucí z oblasti prevence kriminality, kteří se zabývají problematikou prevence kriminality a mohou dále šířit tyto informace, nebo pořádat vlastní vzdělávací akce pro veřejnost. Ve vzdělávacích akcích se zaměřovat na aktuální problémy a trendy v oblasti kriminality a možnostech ochrany před touto kriminalitou
Gestor	Manažer prevence kriminality ve spolupráci s ostatními kolegy z oddělení prevence a humanitních činností
Opatření 3.2.1	Pořádání vzdělávacích seminářů pro pracovníky obcí z oblasti aktuálních trendů kriminality či jiných společensky závadových činností a prostředcích ochrany
Výstupy	Počet proškolených pracovníků obcí a dalších institucí z oblasti prevence kriminality
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017
Výsledky	Zlepšení vzdělanosti příslušných pracovníků a zajištění šíření informací dále k veřejnosti. Znesnadnění pachatelům možnosti páčání trestné činnosti. Ochrana veřejnosti před kriminalitou
Opatření 3.2.2	Podpora realizace vzdělávacích akcí pro instituce z oblasti prevence kriminality
Výstupy	Počet realizovaných vzdělávacích akcí z oblasti aktuálních trendů kriminality či jiných společensky závadových činností a prostředcích ochrany
Termín	Průběžně v letech 2015 - 2017
Výsledky	Zlepšení vzdělanosti příslušných pracovníků a zajištění šíření informací dále k veřejnosti. Znesnadnění pachatelům možnosti páčání trestné činnosti. Ochrana veřejnosti před kriminalitou

Tabulka 19 - Stabilní a efektivní systém financování preventivních aktivit

Priorita 4.1	Hodnocení efektivity realizovaných projektů v oblasti prevence kriminality a vyhledávání vhodných dlouhodobých projektů sloužících jako dobrá praxe
Indikátory	Počet realizovaných kladně hodnocených projektů prevence kriminality, které mohou sloužit za příklad dobré praxe
Strategie	Vyhledáváním vhodných osvědčených projektů bude usnadněno obcím plánování preventivních aktivit na jejich území a zajistí efektivní vynakládání finančních prostředků
Gestor	Manažer prevence kriminality
Opatření 4.1.1	Vytvoření přehledného katalogu vybraných realizovaných projektů, které mohou sloužit jako příklad dobré praxe. Katalog bude primárně obsahovat lokální projekty, které se osvědčili v regionu Jihočeského kraje + vybrané projekty realizované na jiných územích

Výstupy	Každoročně aktualizovaný katalog projektů
Termín	Každoročně v letech 2015 – 2017, aktualizace katalogu vždy do konce září příslušného roku
Výsledky	Usnadnění obcím plánování preventivních aktivit na svém území. Zapojení nových obcí do krajského systému prevence kriminality
Opatření 4.1.2	Oslovení zástupců NNO v Jihočeském kraji, které se zabývají aktivitami z oblasti prevence kriminality, aby podali své návrhy na osvědčené nebo nové projekty. Projekty vybrané pracovní skupinou prevence kriminality by byly představeny zástupcům obcí
Výstupy	Spolupráce s NNO při tvorbě a plánování aktivit prevence kriminality v kraji
Termín	Každoročně v letech 2015 – 2017
Výsledky	Usnadnění obcím plánování preventivních aktivit na svém území. Zapojení NNO do krajského systému prevence kriminality
Priorita 4.2 Vyhledávání vhodných finančních zdrojů pro aktivity v oblasti prevence kriminality	
Indikátory	Realizované aktivity z oblasti prevence kriminality
Strategie	Vyhledáváním vhodných finančních zdrojů umožnit obcím realizování preventivních aktivit na jejich území a tím zlepšení bezpečnostní situace v Jihočeském kraji
Gestor	Manažer prevence kriminality
Opatření 4.2.1	Informování obcí a dalších institucí z oblasti prevence kriminality o možných zdrojích financování preventivních projektů a metodická pomoc při návrzích vhodných aktivit
Výstupy	Aktuální informace o dotačních programech a dalších zdrojích financování aktivit prevence kriminality
Termín	Každoročně v letech 2015 – 2017
Výsledky	Usnadnění obcím a NNO realizování aktivit z oblasti prevence kriminality
Opatření 4.2.2	Návrh vhodného dotačního titulu prevence kriminality Jihočeského kraje
Výstupy	Dotační program prevence kriminality Jihočeského kraje vhodný zejména pro menší obce, které těžko plní složité administrativní nároky celorepublikových dotačních programů
Termín	Průběžně v letech 2015 – 2017
Výsledky	Usnadnění menším obcím realizování aktivit z oblasti prevence kriminality

6.6 Financování

Administrativní a provozní náklady na realizaci Koncepce jsou v rámci běžných provozních výdajů odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Pro projekty obcí a krajský projekt prevence kriminality bude podána žádost o poskytnutí dotace z Programu prevence kriminality MV ČR a dalších dle konkrétní situace v dotačních programech prevence kriminality. Podle možností rozpočtu kraje a aktuálních priorit je možná podpora vybraných aktivit prostřednictvím GP PK JČK (Opatření 4.2.2).

Použité zdroje

1. Český statistický úřad. Dostupné z internetu: < <http://www.czso.cz/>>
2. Dočkal, M., Dostálová, I. *Typy projektů prevence kriminality*. 1. vydání. Praha: Tiskárna MV, 2008
3. Interní materiál Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje. Podklady k bezpečnostní situaci pro účely koncepce prevence kriminality KÚ, zpracováno podle Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území Jihočeského kraje za rok 2013 krajského ředitelství. 2014
4. Mapa kriminality. Dostupné z internetu: < <http://www.mapakriminality.cz/>>
5. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z internetu: < <http://www.mvcr.cz/>>
6. Ministerstvo vnitra. Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 – 2015. 1. vyd. Praha: MVČR, 2012
7. Probační a mediační služba ČR. Dostupné z internetu: <<http://www.pmscr.cz/>>
8. Tomášek, J. *Úvod do kriminologie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-2982-4
9. Úřad práce ČR – krajská pobočka v Českých Budějovicích. Interní materiál výše vyplacených sociálních dávek dle jednotlivých kontaktních pracovišť, 2014

Zpracoval Ing. Petr Vačkář

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR - Česká republika
ESF - Evropský sociální fond
GP - Grantový program
HK – Hospodářská kriminalita
CHKO – Chráněná krajinná oblast
JČK - Jihočeský kraj
KHS - Krajská hygienická stanice
KKS RCH - Krajská koordinační skupina rizikového chování
KŘ Krajské ředitelství
KÚ - Krajský úřad (případně KÚ JČK)
MKDS – Městský kamerový dohlížecí systém
MP - Městská policie
MP – Národní park
MPP - Minimální preventivní program
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ - Mateřské školy
MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MÚ - Městský úřad
MV – Ministerstvo vnitra
NNO - Nestátní nezisková organizace
OK – Obecná kriminalita
OOP – Obvodní oddělení policie
OPL - Omamné a psychotropní látky
OP LZZ - Operační program lidské zdroje a zaměstnanost
ORP – Obec s rozšířenou působností
OSPOD - Odbor sociálně právní ochrany dětí
OSVZ - Oddělení sociálních věcí a zdravotnictví
OŠMT - Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
PČR - Policie České republiky
PK – Prevence kriminality
PMS - Probační a mediační služba
PP - Primární prevence
PPP - Pedagogicko-psychologická poradna
RCH - Rizikové chování
ROP - Regionální operační program
RVKPP – Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
RVPRZM – Rada vlády pro záležitosti romské menšiny
SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování
SPRSS – Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb
SVP - Středisko výchovné péče
SŠ - Střední škola
SZKČ – Skupina základních kynologických činností
ŠMP - Školní metodik prevence
TČ – Trestný čin
ÚP – Úřad práce
VŠ - Vysoká škola
VTOS – Výkon trestu odnětí svobody
WHO - Světová zdravotnická organizace
ZŠ - Základní škola